דבר

יום חמישי, ח' בתמוז תשמ"ח, 23 ביוני 1988 ● גליון 19451

היום 12 עמודים ● המחיר 1.30 ש"ח (כולל מע"מ), באילת 1.13 ש"ח

היום בדבר

● ירידה צורך ירידה / יצחק בן נר
● וירוס מדבק בליבראלים / עליזה ולך
● בחירות 88: קדחת ב"חידות" / חגי אשד
● זורקים חולי נפש לרחוב / אורה זרניצקי
● הונאה פרטית על חשבון לב"י / נתן רועי
● בורסה וכלכלה (עמ' 4–5); "עכשיו" (10); ספורט (11); בידור (12)

מזג האוויר

(ע). – הלחות ללא שינוי
יהיה מעונן חלקית. הטמפ' נמוכות לעונה
ירושלים: 15־21, רמת־הגולן: 14־26, נהריה: 20־26, צפת: 13־20, חיפה: 17־27, טבריה: 20־31, נצרת: 18־25, עפולה: 20־28, השומרון: 17־25, תל־אביב: 23־27, נתב"ג: 18־26, ירדן: 23־34, עזה: 21־26, באר־שבע: 18־29, אילת: 21־36.

סא"ל מיכה דרש מהמחבלים להיכנע: שלושה הרימו ידיים מייד; רביעי ניסה להימלט ונלכד

בצה"ל צופים התגברות נוספת של נסיונות החדירה בעקבות לכידת חוליית המחבלים סמוך לכפר יובל

הרמטכ"ל: שבחים לנח"ל

זמן קצר לאחר סיכול חדירת המחבלים סמוך לכפר יובל הגיע למקום הרמטכ"ל רב־אלוף דן שומרון ששיבח את חיילי הנח"ל בתום התחקיר (צילום: דובר צה"ל)

מאת שמעון וייס וטלי ליפנר, סופרי "דבר"

כוח של צה"ל סיכל אתמול לפנות בוקר נסיון של חוליית מחבלים מארגונו של ג'ורג' חבש לחדור לאחד מישובי הצפון ולבצע פיגוע מיקוח המוני. ארבעת המחבלים שעשו דרכם לשטח ישראל נלכדו על־ידי חיילי הנח"ל סמוך לגדר המערכת של גבול הצפון, כ־700 מטרים מצפון־מזרח למושב כפר יובל.

סמוך לשעה 4 לפנות בוקר הבחין סיור של צה"ל, שהיה במשימת ביטחון שוטף, בדמויות חשודות הנעות לא הרחק מגבול ישראל. הכוח פתח לעברם באש והמחבלים השיבו אש מנשק קל, זרקו רימונים ואף ירו פצצות אר.פי.ג'י. במקביל הוזעקו כוחות נוספים של צה"ל, ובמהלך ההיתקלות פנה מפקד הכוח, סא"ל מיכה, ברמקול אל המחבלים ודרש מהם להיכנע. שלושה מחבלים הרימו את ידיהם במקום ונכנעו. מחבל רביעי ניסה להימלט, אך כעבור מרדף קצר נכבע גם הוא.

"מיד כשזיהינו את הדמויות", סיפר אתמול לאחר התקרית סא"ל

(המשך בעמוד 2)

תושב רפיח נהרג מאש צה"ל
רכבת מירושלים לחיפה נרגמה באבנים

מאת דני צדוקי, סופר "דבר" בדרום

תושב רפיח נהרג אמש בהתפרעויות שהיו בעיר.

דובר צה"ל מסר, כי בהתפרעויות נשקפה סכנה לכוח הצבאי, שירה באוויר על מנת לפזר את ההתפרעויות. מאוחר יותר הגיע לבית החולים נאצר בחאן יונס פצוע שמת מפצעיו. כעת בודקים את נסיבות המוות.

(ע).– רכבת נוסעים, שהיתה בדרכה מירושלים לחיפה, נרגמה ביום ד' אחה"צ באבנים ביציאה הצפונית מלוד. באחד הקרונות נופצה שימשה. איש לא נפגע.

פנים בפנים

עומר סופראני, בעליה של מכונית חומרי הנפץ שנתפסה ביום ב' בנמל פיראוס, פורץ בבכי אתמול בבית־המשפט באתונה, עם השמעת גזר הדין: שלוש שנות מאסר וקנס כספי בעוון החזקת נשק בלתי־חוקית. (צילום: א.פ.) ראה ידיעה בעמ' 2

עיקרון תחילה

● חיל־האוויר משתדל לא לחצות קו הגבול המצרי / עמ' 2
● שלוש שנות מאסר לסופראני, בעליה של מכונית חומרי הנפץ / עמ' 2
● מלחמת העצמאות עדיין לא הסתיימה – אמר רבין בכנסת / עמ' 3
● עסקת הטילים בין סין לסוריה – מידע סביר / עמ' 3
● ערבית – מקצוע חובה בשנת הלימודים הבאה / עמ' 3
● בבורסה: מלקקים פצעים / עמ' 4
● אין רמזורים בתל־אביב היום, בין 9 ל־12 – צפויים שיבושים חמורים / עמ' 6
● "מינהל המקרקעין יעשה עסקות רק באישור שר החקלאות" / עמ' 6
● ערים חדשות מאתמול: אור יהודה ומגדל העמק / עמ' 6
● ספורט: ברה"מ והולנד – לגמר/ עמ' 11

מפעל סריגים נשרף בליל בת"א – שלושה ערבים נעצרו

מאת נתן רועי, סופר "דבר" לענייני משטרה

מפעל סריגים נשרף אתמול בליל בתל־אביב. המשטרה חושדת, כי המדובר בהצתה על־ידי שלושה ערבים שנעצרו לחקירה.

אתמול בשעה 9.30 בערב הבחינו בשריפה ברחוב לוינסקי 138, פינת רחוב לבנדה בתל־אביב. למקום הגיעו מכוניות כיבוי משטרה והחל בכיבוי האש. המפעל נשרף כמעט כליל. המשטרה עצרה שלושה ערבים החשודים בהצתת המפעל, שניים מהם תושבי שכם ואחד תושב עזה.

השריפה עוררה התמרמרות רבה בקרב חוגי הימין בתל־אביב. דני דיין יו"ר סניף תל־אביב של תנועת התחיה אמר אמש ל"דבר", כי השריפה מוכיחה שיש לפעול מיד לשינוי המדיניות ולהביא לכך, שהערבים הלנים בלילה בתל־אביב יסולקו מיד בתום יום העבודה.

דליקה במפעל עץ הזית בפתח־תקווה

(ע). – דליקה גדולה פרצה אמש במפעל עץ הזית באזור התעשיה בפתח תקווה.

הדליקה פרצה באחת ממחלקות הייצור שבה עובר השמן תהליך זיקוק. אותה עת היו פועלים במשמרת לילה במפעל ולאחר שפרצה האש, פנו כולם ועשרות כבאים מתחנת מכבי האש בפתח תקווה ומתחנות באזור הוזעקו למקום.

ילדים בעפרה כתבו "P.L.O." וכוח צה"ל הוזעק בבהילות

מאת אוריאל בן־עמי, סופר "דבר"

בהלה אחזה שלשום את תושבי עפרה, כשהבחינו בכתובות ענקיות "פ.ל.א.ו" (אש"ף) בתרסים שחור על קירות בית־הספר במקום. מחשש שערבים חדרו לישוב ומאיימים על חייהם הוזעק התושבים את צה"ל לאתר.

מחקירת פלוגת צה"ל הנמצאת באיזור נתברר כי פנחס עציון, בנו של אסיר המחתרת יהודה עציון, וישראל דינר, שניהם בני 12, ביצעו את המעשה.

שרה, מזכירת הישוב עפרה, אמרה לסופר "דבר" כי הילדים עשו זאת כמעשה קונדס ו"בוודאי פסיכולוג בית הספר ידבר אתם בנושא". הילדים נצטוו למחוק את הכתובת מן הקיר ובעפרה שוקלים עתה כיצד להעניש באופן חינוכי.

פורז, עטשי ובקר – נציגי "שינוי" ברשימת תנועת המרכז

מאת עליזה ולך, סופרת "דבר" לענייני מפלגות

עו"ד אברהם פורז נבחר אמש לראשון מועמדי "שינוי", אחרי ראש הרשימה אמנון רובינשטיין, והוא יתפוס את המקום השני ברשימת תנועת המרכז לכנסת ה־12.

מועצת תנועת "שינוי" בחרה אמש, בפעם האחרונה כנפרד, את מועמדיה לרשימת תנועת המרכז לכנסת. ל"שינוי" שמורים ברשימת תנועת המרכז המקומות 2, 3 ו־5 ועל־פי שיטת הבחירות שלה מתמודדים המועמדים על כל מקום בנפרד, בשיטה משוקללת.

בהליכי הצבעה מהירים ומסודרים בחרו 115 חברי המועצה באברהם פורז למקום השני. עו"ד פורז, בן ה־42, הוא חבר מועצת עיריית תל־אביב ויו"ר ועדת הביקורת שלה. כשהיה אמנון רובינשטיין שר התקשורת הוא מינה את פורז לראש מינהלת ההקמה של הערוץ השני ושל הטלוויזיה בכבלים.

למקום הרביעי ברשימה נבחר ח"כ זיידן עטשי, שהפסיד בהתמודדות על המקום השני. למקום החמישי ברשימה נבחר ד"ר משה בקר, בן 45, מומחה לבטיחות בדרכים מהטכניון.

המקום השלישי והשישי ברשימת תנועת המרכז שמורים לנציגי ל"ע, שיבחרו היום את מועמדיהם. על המקום השלישי מתמודדים באווירה מתוחה מאוד ח"כ יצחק ארצי, בן ה־67, עו"ד צבי ניר, בן ה־42, אליעזר גלאובך, בן ה־52, ונסים אליעד, בן ה־68.

72 מזכירי מועצות פועלים מוקיעים את מתפרעי "אליאנס"

יו"ר חבר מזכירי מועצות הפועלים זכי נסים, גינה אתמול את מזכירות החבר בעקבות ההתפרעות האלימה, ההרוסת והרשעות באחרונה, של עובדי מפעל "אליאנס" מחודה בבית הוועד־הפועל של ההסתדרות בתל־אביב.

מזכירות החבר, על דעת 72 מזכירי מועצות פועלים ברחבי הארץ, קיבלה החלטה המוקיעה את גילויי האלימות של קבוצת עובדים כלפי המוסדות המקומיים והמרכזיים של ההסתדרות "שעשו, ככל האפשר במציאות הנתונה כדי לסייע בידי העובדים הללו לחזור לעבודתם במפעל ולשקמו מבחינה כלכלית".

מזכירות החבר התריעה נגד הפגיעות האישיות והנזקים ברכוש שנגרמו באחרונה למוסד המרכזי של ההסתדרות בתל־אביב ולבית מועצת פועלי חדרה, והטחת האשמות כלפי נציגים בכירים בהסתדרות "שפועלים לילות כימים להגיע לידי הסדר מוסכם לחידוש הפעלת המפעל".

50 ליבראלים מתמודדים על 9 מקומות ריאליים לכנסת

מאת עליזה ולך, סופרת "דבר" לענייני מפלגות

50 מועמדים מתמודדים היום על מקום ברשימת הליבראלים לכנסת ה־12. על־פי נוהל הבחירה יסמנו 426 חברי המועצה הארצית 15 נבחרים בכל מוטס, אלא שלכול ידוע, שמלבד שלישיית הצמרת המשוריינת יישמרו לליבראלים לכל היותר עוד תשעה מקומות ברשימת הליכוד לכנסת.

עד אמש לא הגיעו השרים שריד ומודעי ל"דיל" ביניהם. מקורבי מודעי אמרו אמש ל"דבר" שרוב הסיכויים הם שגם במשך היום, עד תחילת ההצבעה בשעה 14.00 לא ייחתם "דיל" בגלל רמת החשדנות הגדולה בין המחנות ומפני שבכל אחד מהם יש יותר מדי מועמדים ולא יהיה זה ריאלי לחלק את העוגה על מספר מצומצם של מקומות.

על־פי ההערכות שרווחו בימים האחרונים במפלגה הליבראלית טובים סיכוייהם של ארבעה מועמדים חדשים בלבד להיכלל ברשימה הנבחרת. פירוש הדבר שחלק מחברי־הכנסת הנוכחית ייפלטו מהכנסת הבאה או שיידחו לתחתית הרשימה, למקום לא ריאלי.

רוב המועמדים החדשים בעלי הסיכויים הטובים נמנים עם מחנה מודעי, ואם יתאמתו התחזיות יבואו הללו במקום חברי־כנסת המשתייכים למחנה שריד. על רקע תחזיות אלה ובעקבות תמיכתו הנמרצת של שריד במועמדותו של מנכ"ל משרד התיירות, רפי פרבר, גברו המתיחות ואי־האמון ההדדי בין אנשי שריד.

לעומת זאת, מעריכים כי סיכוייהם של הח"כים נתמכי מודעי, גולדשטיין ותיכון, טובים מאוד ועליהם יתווספו בכנסת הבאה אחרים מקרב המועמדים החדשים: יצחק קעטבי, משה רום, יוסי גולדברג, אריה דיין. מבין הח"כים שאינם נמנים עם מחנות שריד ומודעי טובים מאוד, על־פי ההערכה, סיכוייהם של גדעון פת ואריאל ויינשטיין, נאמנו של משה נסים, להשתבץ במקומות ריאליים. אי־בחירתה של שרה דורון, העריכו אתמול, תהיה הפתעה גדולה, שכן היא נהנית מתמיכה גדולה מאוד בקרב חברי מפלגתה.

שריפות מעטות ב"יום ההצתות"; כרוז 20 קורא: "מרי אזרחי מלא"

מאת דני רובינשטיין, דני צדוקי, צבי אילן וכתבי שתיים

כוחות הבטחון שהיו ערוכים אתמול בכוננות עליונה לקראת "יום ההצתות", שעליו הוכרז בכרוז מס' 19 של "המפקדה המאוחדת", נקראו לטפל באירועים בודדים.

אמש התברר כי הקריאה של "מפקדת ההתקוממות" לא זכתה להיענות ממשית.

שביתה כללית היתה אתמול בשטחים. בשכם נפצעו מירי שני צעירים ברגליהם, כשעה שכוח צה"ל ניסה לפזר מפגינים ברובע העתיק של העיר. הפגנה אלימה היתה גם במחנה פליטים שאטי בעזה.

אתמול אמור היה להיות "יום ההצתות של רכוש האויב" ובשטחים נרשמו מספר מועט של תקריות. העוצר בעיר טול כרם נכנס היום ליומו ה־16.

ברצועת עזה מחנה אל־בורייג' נתון בעוצר זה 15 יום ושכונת "אמל" במחנה הפליטים בחאן יונס הנתונה בעוצר מאז שבת וקטע מרחוב הראשי בעזה מיום ראשון.

אתמול ב־9.30 בבוקר הוטל עוצר על מחנה הפליטים שאטי בעקבות התפרעויות, שהיו שם ערב קודם לכן ובבוקר ועל מחנה הפליטים ג'יבליה. העוצר במחנה זה הוטל כעוצר מתע בשעה 4.00 בבוקר.

בשעה 10.00 בבוקר נורו מאקדח שני כדורים לעבר ניידת משטרה ברחוב הראשי בעזה. נהג הניידת וסג"ן יגאל גולן סגן מפקד נפת המשטרה ברצועה שהיה בקרבת מקום פתחו במרדף אחרי צעיר שנראה לדבריהם יורה מאחורי הבתים ונמלט. לפי הודעת דובר צה"ל

(המשך בעמוד 2)

(קיינ). – ב' יברוז מס' 29 "שתוכנו הופץ אתמול בניקוסיה, קוראת ההנהגה המשותפת של ההתקוממות הפלשתינית בשטחים המוחזקים, להכלת מרי אזרחי מלא" ביהודה ושומרון ובחבל עזה.

ההנהגה גם קוראת לתושבי השטחים, להמשיך בפעולות ההתקוממות על־ידי השתתפות פעילה בוועדות עממיות ובכוחות המחץ, ועל־ידי הגברת החרם נגד המינהל האזרחי הישראלי ונגד השלטונות הצבאיים, בדרך של מרי אזרחי מלא.

להלן מפרטת ההנהגה את תוכנית הפעולה לתושבי השטחים בין ה־23 ביוני וה־5 ביולי, תחת הסיסמה "דבקות בערביותה של ירושלים".

על־פי הכרוז יהיה ה־23 ביוני "יום של סולידריות עם הסוהרים, ומחאה על החיפושים, העיקולים והמעצרים". ביום זה יש "להנחית מהלומות" על מרכזי המיסוי ועל אלה העובדים בהם.

ה־25 ביוני יהיה יום של מאבק נגד האפליה הגזעית, ויום של הזדהות עם דרום אפריקה ועם כל העמים המדוכאים.

ה־26 ביוני יהיה "יום שלטון העם", אשר במהלכו יש להנחית מהלומות "על אלה המפרים את רצון עמנו ונגד המועצות המוניציפליות".

ה־28 ביוני, הוא "יום השנה לסיפוח ירושלים בידי ישראל, הוכרז כיום של שביתה כללית, "על מנת להדגיש את ערביותה" של העיר.

ב־27 ביוני וב־29 בו יש לערוך הפגנות בכל האזורים וביחוד בירושלים, תחת הסיסמה: ירושלים "בירת המדינה הפלשתינאית".

ה־30 ביוני הוכרז כ"יום־הבניה הלאומי", תוך סולידריות עם האנשים אשר בתיהם נהרסו או נאטמו.

ה־1 ביולי הוכרז כ"יום המורשת הפלשתינאית".

פסה: כל יום נוספים מקרים של נזק בלתי הפיך לחולים

הצוות בראשות מדינה אמור לסכם היום המלצותיו ● היום מושבתים כל בתי־החולים בצפון הארץ

מאת דנקה הרניש, סופרת "דבר"

"בחודש השלישי לעיצומי הרופאים מתגלים בכל יום מקרים של נזק בלתי הפיך אצל חולים שניתוחיהם נידחו" – כך אמר אתמול מנכ"ל קופת חולים הכללית בוזם פסה בהסתמך על הדיווחים שהצטברו בהנהלת קופת־חולים מכל בתי־החולים של הקופה בארץ. לדברי פסה, כל הדיווחים מצביעים על החמרת מצב בריאותם של חולים, הממתינים לניתוחים וטיפולים אחרים.

לדברי פסה, מצביעים הדיווחים בעיקר על סיכון, שנוצר עקב דחיית ניתוחים וטיפולים, בתחום המחלות האורטופדיות, כלי הדם, עיניים ואף אוזן וגרון, ובתחום אבחון מוקדם ומנע של מחלות ממאירות. ההערכה הזהירה ביותר מצביעה, לדבריו על דחיית כ־5400 ניתוחים רציניים בתקופת שלושה חודשי העיצומים.

הרופאים במערכת האשפוז ממשיכים בעיצומים, ומהבוקר משביתים בצפון הארץ את כל בתי־החולים הכלליים, הפסיכיאטרים והגריאטרים, הממשלתיים, העירוניים ושל קופת־חולים ל־24 השעות הקרובות. לא יהיו ניתוחים, מלבד להצלת חיים אדם, הרופאים יעבדו במתכונת המצומצמת של שבת וחג בבתי החולים הבאים: רמב"ם, "רוטשילד" ו"כרמל" בחיפה, "הילל יפה" בחדרה, "העמק" בעפולה, "פוריה" בטבריה, ונהריה ובצפת.

זו השבתה אזורית ראשונה, שמבצעים הרופאים מאז התחילו בעיצומים, וכזכור, השבוע הם קיימו גם שביתה כללית שיתקה ליממה את בתי־החולים הממשלתיים, העירוניים וקופת־חולים בכל הארץ. לסופרת "דבר" נודע, כי הרופאים עומדים להשבית ביום א' את כל בתי־החולים באזור הדרום או המרכז.

ועדת השרים המיוחדת לא התכנסה אתמול, והיא ממתינה לסיום עבודתו של הצוות, שמונה על־ידה בראשות מנכ"ל משרד האוצר ויקטור מדינה. הוועדה הטילה על הצוות לגבש פתרון, שיאפשר הפעלת מבצע לקיצור תורים לניתוחים, בלי שיהיו להסכם בעניין זה השלכות על הסכמי שכר במשק. נודע, כי הצוות עומד לסיים את עבודתו עוד היום, אולם הישיבות החרמו על־ידי נציגי ההסתדרות. יו"ד האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד אמר אתמול, כי נציגי ההסתדרות לא ישתתפו בדיונים בלי שישותפו בצוות באורח פעיל גם נציגי הרופאים ויתר העובדים הקשורים למערכת הבריאות.

הברפלד התריע על כך, שיו"ר הצוות, מנכ"ל משרד האוצר ויקטור מדינה, נוהג למעשה בדרך שבסופה מבוי סתום, כאשר הוא מתעלם מן הרופאים ומיתר העובדים במערכת הבריאות ואיננו מקדם תהליך קבלת החלטות המשתף גם אותם. "מחובתה של ההסתדרות להזהיר לציבור, אבל כי אין סיכוי שהחלטות הצוות ימומשו הלכה למעשה, אם לא יגובשו בשיתוף העובדים הנוגעים בדבר ועל דעתם".

התביעה לשיתוף העובדים בכל ההחלטות על פתרון המשבר במערכת הבריאות הועלתה על־ידי חטיבת האגודות האקדמיות של בתי־החולים והוועד הארצי של עובדי המינהל והמשק בבתי־החולים הממשלתיים.

דובר משרד הבריאות שמואל אלגרבלי הסביר אתמול, כי הרכב הצוות בראשותו של מנכ"ל משרד האוצר נקבע על ידי ועדת השרים. לדבריו, ההסתדרות נכללה בצוות לצורך מציאת תשובה חוקית שתאפשר הפעלת מבצע לקיצור תורים לניתוחים בלי שיהיו לכך השלכות על הסכמי שכר במשק. לטענת הדובר, תורם של הרופאים ועובדי המערכת האחרים יגיע לאחר שההסכם יגובש. "אז ייפתח המשא ומתן עם העובדים" – אמר.

גם מרפאות קופת־חולים יצטרפו לעיצומים

לתמבוכת "הפתרון המיידי" לבתי החולים נוסף אתמול גורם חדש הסיבת רופאי המרפאות הקהילתיות של קופת־חולים, המאגדת 59 אחוז מכלל הרופאים המועסקים בקופת־חולים הכללית. יו"ר ארגון רופאי קופת־חולים ד"ר מרים צנגן אמרה אתמול בשיחה עם סופרת "דבר", כי "לא יתכן לתת פתרון לסקטור האישפוזי בלי שיתנן במקביל פתרון לסקטור האמבולטורי". לדבריה, הסיבת רופאי המרפאות מנהלת זה זמן רב מגעים עם הגורמים שנוגעים לדבר על הקלת עומס העבודה במרפאות, תורים המתנה, על־ידי תוספת שעות העבודה לרופאים בשעות אחר הצהרים תמורת תגמול מתאים.

ארגון אבו־נידאל מאיים לרצוח דובר אש"ף שקרא למו"מ ישיר עם ישראל

מאת דן אבידן, סופר "דבר" לענייני ערבים

ארגון אבו־נידאל איים אמש, בעקיפין, לרצוח את בסאם אבו שריף, בשל העמדות המתונות שהביע לאחרונה ביחס לישראל.

בהודעה שפירסם הארגון בביירות נאמר, כי גורלו של בסאם אבו שריף עלול להיות כגורל עיצאם סרטאוי, שהיה בשעתו מראשי הקבוצה הפרגמאטיסטית באש"ף ושנורה למוות על־ידי מתנקש מארגון אבו־נידאל בפורטוגל ב־1983.

יצויין, כי ביקורת נוקבת נגד דברי בסאם אבו שריף, השמיעו גם מנהיגי הקבוצות הפלשתיניות הפרו־סוריות כגון אחמד ג'יבריל ואבו מוסא. ג'ורג' חבש, שבסאם אבו שריף היה בשעתו בן טיפוחיו, הסתפק בהשמעת ביקורת מתונה יותר, אם כי הבהיר שההשקפות שהביע אבו שריף אינן מקובלות עליו. גם נייאף חוואתמה, ראש ארגון "החזית הדמוקראטית", הכריז כי דברי אבו שריף אינם מקובלים עליו.

בסאם אבו שריף, יועצו לענייני הסברה של ערפאת, הפיץ תזכיר בפסגת אל־ג'זירה מסמך, שעליו לא חתם בכל הידוע, שבו נאמר בין השאר שאש"ף מוכן לנהל משא־ומתן ישיר עם ישראל בוועידה בינלאומית, וכי במסגרת הסדר

(המשך בעמוד 2)

תופת בביירות

עובד הצלה נושא את גופתה המבותרת של אשה, שנהרגה אתמול במזרח ביירות בהתפוצצות מכונית התופת. לפחות שני בני אדם נהרגו ו־19 נפצעו במיצוץ. ראה ידיעה בעמ' 2 (צילום: א.פ.)

هكذا من الأصل

חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות

השופט ברק בטקס הענקת תארים:

משטר דמוקרטי הוא מסגרת להשמעת דעות צורמות־אוזן

„לאיש השלטון אין זכויות־יתר בפני החוק"

מאת יורם לוי, סופר „דבר" בירושלים

„לאיש השלטון בתור שכזה אין יותר זכויות, כוחות או חסינות מאשר לכל אדם אחר במדינה, הוא כמו כל אדם אחר. כל איש ציבור צריך לדעת ולהבין כי הוא כפוף לחוק כמו כל אדם אחר ואם הוא מפר את החוק, החוק יופעל עליו על בסיס של שיוויון".

דברים אלו אמר אתמול שופט בית המשפט העליון אהרון ברק בטקס הענקת תוארי דוקטור לפילוסופיה ומשפטים ותוארי דוקטור לשם כבוד מטעם האוניברסיטה העברית בירושלים.

השנה הוענקו 169 תוארי דוקטור, מתוכם 106 על מחקרים בתחום המדעים הניסויים.

את ההרצאה המרכזית בטקס נשא השופט ברק על נושא „שלטון החוק". הוא עמד על עיקרון השיוויון של כל האזרחים בפני החוק, וכתוצאה על פרשת השב"כ אמר: „מקור שלטון החוק מחייב כי הצבא, המשטרה ואנשי הבטחון יפעלו במסגרת החוק ויאכפו אותו. הצבא, המשטרה ואנשי הבטחון הם גופים א־פוליטיים, אין עליהם מרות זולת מרות החוק. הם צריכים להיות נקיים מכל א־חוקיות".

השופט ברק הדגיש כי משטר דמוקרטי אין משמעותו רק זכויות הנתונות לרוב, אלא מסגרת להשמעת דעות הצורמות את האוזן, ולכן אין לשלול דעות אלו רק משום שמתנגדים להן. „יזכור נא כל אחד מבני הרוב, הטוען אך לזכויות המקובלות על הרוב, כי המסגרות הפוליטיות הן גמישות, ואיש הרוב של היום עשוי להיות במיעוט מחר". הוא הוסיף כי משטר דמוקרטי מבוסס על סובלנות אך עד לגבול מסויים. „זכויות היסוד של האדם אינן צריכות להוות מרשם לכיליון לאומי, אין הדמוקרטיה חייבת לאבד עצמה לדעת כדי להוכיח את חיותה. חופש אינו הפקרות. היחיד אינו חי לעצמו, הוא חי עם פרטים אחרים המבקשים לעצמם אותן זכויות".

נשיא האוניברסיטה, פרופ' אמנון פזי, קרא לממשלה למנוע את המשך המשבר בהשכלה הגבוהה על ידי החזרתה למקומה הנכון בסדר העדיפויות הלאומי.

תואר דוקטור לשם כבוד הוענק השנה לתשעה אישים: השופט חיים כהן, שנעדר עקב בריאותו, הפילנתרופ ואיש העסקים יקותיאל פדרמן, פרופ' פיטר ביקל, אהרון ביר, יוסף ברמן, פרופ' תורקילד יעקובסון, אידידר מגיד, מרטין מאירסון והאורד ויליאם שלאג.

פרס בכליק הוענק לרבה הראשי של רומניה, הרב משה רוזן, ופרס רוטברג לחינוך יהודי הוענק לד"ר אברהם יצחק שפי מארה"ב.

שלוש שנות מאסר וקנס לערבי שניסה להבריח נשק על ,פאלומה'

מאת כתבי סוכנויות הידיעות

אתונה.־ עומאר מוחמד סופראני, הערבי בעל אזרחות גרמנית שנעצר ביום ב' בנמל פיראוס שביוון עם מכונית מלאה חומרי נפץ על המעבורת „פאלומה", שעמדה להפליג לישראל, נידון אתמול לשלוש שנות מאסר ולתשלום קנס של 358 דולאר על־ידי בית משפט אתונאי באשמת החזקה לא חוקית של חומרי חבלה ונסיון להבריחם.

סנגורו, שמונה על־ידי שגרירות מערב־גרמניה, טען שמרשו, שעזב את ישראל לפני 20 שנה, היה עד לפני חמש שנים בעל אזרחות ישראלית. לדבריו, „לסופראני, הנוצרי המאמין, אין כל עבר פלילי בגרמניה, ואין הוא האיש שיירתם למאבק הפלשתינאי המזויין".

סופראני, טכנאי צילום במקצוע, סיפר בבית־המשפט, שהיה בדרכו לישראל לבקר את אימו. לדבריו, הוא לא ביקר מעולם בארץ ערבית כלשהי, ועד לפני שנתיים אף לא היו לו כל חברים ערבים.

במהלך המשפט פרץ סופראני בבכי והכחיש את אשמתו. לדבריו, ייתכן שחומרי הנפץ הושתלו במכוניתו במוסך שבבעלות אזרח סורי, ואפיק גפריס, בנירנברג, לשם הביאה לטיפול תקופתי. „אילו ידעתי שבמכוניתי נמצאו חומרי חבלה, לא הייתי נוסע", אמר. „הרי יכולתי להתפוצץ בכל רגע."

מקורות משטרתיים באתונה אמרו, כי סוכני „המוסד" הישראלי הם שהזהירו את שלטונות נמל פיראוס בדבר המכונית. מקורות ביוון רואים את גזר הדין כמחמיר ומייחסים אותו לרצונה של יוון להצטייר כמדינה הנלחמת בטרור בתנופה.

הוועד הפועל הציוני בעד העברת הקליטה לממשלה

מאת יקיר צור, סופר „דבר"

הוועד הפועל הציוני החליט אתמול, במושב הנעילה, לאמץ את ההחלטה בדבר העברת מסגרות הקליטה מהסוכנות היהודית לממשלה, תוך המשך המעורבות של מרכזי הקליטה גם במרכז הארץ.

כידוע, הרפורמה בקליטת עליה שמתכנן משרד הקליטה מבוססת על סגירת מרבית מרכזי הקליטה במרכז הארץ והפיכת מסלול הקליטה הישירה למסלול העיקרי בקליטת העליה.

בהחלטתו קורא הוועד הפועל הציוני לנצל במלואו את הפוטנציאל הגלום במרכזי הקליטה, ומדגיש כי המשך פעולתם של מרכזי הקליטה חיוני בתקופת ההסתגלות הראשונה של חלק מהעולים. למרכזי הקליטה חשיבות מיוחדת בעיקר ליוצאי ארצות המצוקה, הם מהווים בסיס ונקודת זינוק לקראת סידורי הקבע של העולים גם בעתיד.

בנושא הרשות המשותפת לחינוך יהודי, החליט הוועד הפועל הציוני על „הקמת ועדה משותפת להסתדרות הציונית ולסוכנות היהודית לנושא זה. בהחלטה נאמר, כי יש לבדוק את המצב הקיים תוך התייעצות יסודית עם אנשי חינוך בכירים. מרכזיותה של ישראל, הגשמה ציונית ועליה תשמרנה בכל מסגרות החינוך.

הוועד הפועל הציוני מדגיש בהחלטתו, כי ההסתדרות הציונית הוא הגוף העיקרי שעליו מוטלת האחריות לביצוע החינוך הפורמלי והבלתי פורמלי, והתקציבים הדרושים צריכים לעמוד לרשות ההסתדרות הציונית־העולמית. [illegible] הקמתה של הוועדה המשותפת לחינוך [illegible] תפקידיה.

חיל האוויר יצמצם חדירותיו לתחום מצרים בעקבות תלונות

מאת מלי זליגר, הכתבת הצבאית של „דבר"

חיל האוויר עושה בתקופה האחרונה מאמצים מוגברים שלא לחצות את קו הגבול המצרי במהלך טיסות האימון השיגרתיות שלו, אף שהדבר מפריע מאד לאימונים. במקביל, שופר מנגנון הזיהוי על מה שנראה כהפרות הסכם הפרדת הכוחות, ושיטות הבדיקה על תלונות. בחודש שעבר הופרכו כל אחת מתוך 31 התלונות על הפרה שהגישו המצרים.

בחודשים האחרונים הירבו המצרים להתלונן על הפרות הסכם הפרדת הכוחות בגבולם במהלך טיסות של מטוסי הקרב הישראליים, ובעקבות כך נוצרו מגעים בין הוועדות הצבאיות של ישראל ומצרים לבין מפקד חיל האוויר, אלוף אביהו בן־נון. נודע כי אלוף בן־נון הבטיח למצרים שחיל האוויר אינו מנסה לפגוע בריבונות המצרית ויעשה כל מאמץ להקטין את מספר החדירות האוויריות המקריות. עם זאת, הובהר כי תקלות בסטיה של כ־500 מטר אל מעבר לקו הגבול שאינו מסומן על הקרקע באופן פיסי, עלולות להתרחש. עוד הוטעם באוזני המצרים כי המספר הגבוה של תלונות על הפרות אינו משקף את המציאות.

שיפוץ כללי ל„מחנה יהודה": גג, תשתית ודוכנים חדשים

מאת יורם לוי, סופר „דבר" בירושלים

בשוק „מחנה יהודה" בירושלים החלו השבוע עבודות פיתוח ובינוי – מסר מנכ"ל חברת „מוריה" יעקב נריה.

בשלב הראשון מבוצעות העבודות ברחובות התות, השקד, האגוז והחרוב. במסגרתו יפורקו הגגונים הקיימים, יוסרו כבלים מעל הקירות וינוקו החזיתות בארבעה הרחובות. במקביל, יוקם גג שקוף מעל הרחובות הללו, שיאפשר אור טבעי מסונן. בהמשך לעבודות התקנת הגג יתחילו הפעולות להחלפת מערכת התשתית התת־קרקעית, ובגמר השיפוצים יוחלפו גם כל הדוכנים בשוק.

עיריית ירושלים, באמצעות חברת „מוריה", תשקיע בבינוי השוק כ־12 מיליון ש"ח, במשך כארבע שנים. כל העבודות תואמו עם ועד סוחרי השוק, וכל סוחר ישתתף בשיפוצים בסכום של 3,000 ש"ח.

„תחת כל עץ שנשרף – "ינטעו עשרה"

מאת יקיר צור, סופר „דבר"

עשרות אלפי עצים, תרומת ארגונים הפדרציות הציוניות ברחבי העולם, ינטעו ביערות הקק"ל בישראל בתגובה לגל ההצתות האחרון ברחבי הארץ. ההחלטה לצאת במבצע נטיעות התקבלה במושב הנעילה של הוועד הפועל הציוני בירושלים.

בהחלטה נאמר: „לכל מעשי ההצתה יש רק תשובה ציונית אחת: תחת כל עץ שנשרף ינטעו עשרה עצים. הפדרציות הציוניות קוראות לכל הארגונים להירתם ולעמוד לימינה של הקק"ל ולעזור לה במאמציה, להגיע לכל יהודי אשר יראה זאת כחובת כבוד לעצמו להרים תרומה של 10 עצים".

יו"ר הדירקטוריון של הקק"ל, משה ריבלין מסר כי בגל ההצתות בחודשים האחרונים נשרפו 8,013 דונם של עצים 43,475 חורש טבעי ו־92,054 דונם של מרעה טבעי.

ח"כ אמל נאסר אדין

לקטוע יד לכל מצית ולכל זורק בקבוק

מאת סופר „דבר" בכנסת

ח"כ אמל נאסר אדין (ליכוד) מציע לקטוע את ידו של מי שמצית אש או זורק בקבוק תבערה.

במברק לראש הממשלה מבקש ח"כ נאסר אדין לדון בהצעה זאת בממשלה ואם לא יידון הנושא בממשלה הוא מתכוון להביא את הצעתו זו כהצעת חוק פרטית לכנסת.

ועדת הכספים דורשת הסברים על מכירת „פז"

מאת אמנון אמיר, הכתב הכלכלי של „דבר" בירושלים

שר האוצר משה נסים ושר האנרגיה משה שחל יוזמנו לוועדת הכספים, להסביר את עיסקת מכירת חברת „פז" לאיש העסקים האוסטרלי גק ליברמן.

את ההחלטה לזמן את שני השרים קיבלה אתמול הוועדה על־פי הצעתם של הח"כים יאיר צבן (מפ"ם) וחיים רמון (מערך).

לדברי צבן, שונה העיסקה בפרטים חשובים ומהותיים ממה שהציגו שרי הממשלה לפני הכנסת. כן הולך ומתברר, לדבריו, כי הנזק הכלכלי שעלול להיגרם למדינה מעיסקת „פז" יהיה כבד ביותר.

שריפות

(המשך מעמוד 1)

ברצועה, סרק צה"ל את השטח ולא מצא ראיות למקרה. הפרות סדר היו אתמול במקומות שונים ברצועה ובעזה. שני תושבי הרצועה ג'מל עומאר זקות חייאר ורושדי ראזאאל, שערערו על צו הגירוש שהוצא נגדם לפני שלושה חודשים יגורשו תוך 48 שעות מהארץ לאחר שערעורם נדחה.

במבצע הפיקוח למניעת השריפות ברחבי הארץ, העסיקה אתמול הקק"ל שמונה מטוסי ריסוס ושני מטוסי סיור שהיו בכוננות למקרה של שריפה.

מספר השריפות שארעו אתמול הינו נמוך יחסית לממוצע מספר השריפות היומי. בין ה־12–19 בחודש יוני ארעו ברחבי הארץ 132 שריפות.

השריפות שארעו אתמול ברחבי הארץ הן: בשעה 7.30 בבוקר [illegible] 80 עצי [illegible] בשעה 9.00 [illegible] סילבר ליד אשקלון, האש כובתה על־ידי צוותי מכבי־האש במהירות עוד לפני שהספיקה האש להתפשט. בשעה 9.30 נשרפו 10 דונם שטחי בור על יד מושב הודיה שבחבל לכיש. השריפה ארעה כתוצאה מהצתה. בשעה 9.45 נשרפו 10 דונם שטחי בור ליד ניר ישראל שבחבל לכיש. השריפה ארעה כתוצאה מהצתה. בשעה 11.45 – נשרפו שבעה דונם שטחי שלף באיזור מושב עוזיאל שבגוש תל מונד. בשעה 12.00 ארעה שריפה ביער צעיר על־יד מושב ירחיב על גבול הקו הירוק. בשריפה זו ניזוקו 20 דונם. השריפה ארעה כתוצאה מהצתה. בשעה 12.30 ארעה שריפה של שטח קוצים על יד משרדי המשמר האזרחי בבאר שבע. סיבת השריפה אינה ידועה. בשעה 14.30 פרצה שריפה בחורש רם שבמצפה רימונה. כוחות מכבי האש שהגיעו למקום זמן קצר לאחר פריצת השריפה הצליחו לכבותה. סיבת השריפה אינה ידועה. בשעה 15.00 ארעה שריפה בשמורות הטבע השנשן מדרום לירושלים, אנשי רשות שמורות הטבע שהיו באיזור הצליחו לכבות את השריפה. בבדיקה שערכו אנשי הרשות התגלה, כי השריפה ארעה בשלושה מוקדים וככל הנראה מדובר בהצתה. בשעה 15.00 נשרפו באזור מלכישוע שבגלבוע, 40 דונם שטחי בור ויער נטוע בבדיקה עולה כי מדובר בהצתה. בשעה 15.30 הוצת באזור מודיעין שטח בור. בשעה 15.45 נשרפו 3 עצי ברוש ברחוב ד'יזרעאלי. בשעה 16.00 פרצה שריפה ביער צעיר בגוש עציון וכילתה 10 מ"ר של עצים. בשעה 16.30 נשרפו 30 מ"ר של שטח קוצים באזור ואדי מילק. סיבת השריפה אינה ידועה.

תחנות המשטרה במרחב לכיש ותחנות הכיבוי באיזור קיימו אתמול מצב כוננות, כדי למנוע התפשטות דליקות ואיתורן מייד עם הגילוי הראשון, אתמול לא היו אירועים מיוחדים ובתחנה נרשמו רק שלוש קריאות של דליקות בהיקף מצומצם באיזור אשקלון ודליקה אחת באיזור קרית־מלאכי.

עובדי החברה להגנת הטבע, מדריכים, יועצי טיולים, רכזי אזורים ומנהלי בתי ספר שדה, התגייסו אתמול לסייע בפעולת פיקוח וכיבוי שריפות, בתאום עם הקרן הקיימת ורשות שמורות הטבע.

עשרות צוותים של החברה יצאו לסיורים ולתצפיות אחר מציתים הצתות בגולן, בגליל, בהרי ירושלים ובשפלה הדרומית. הם איתרו בגליל ובהרי יהודה שריפות בתחילתן והצליחו לכבותן.

ארבעת הגופים העוסקים בנוף הפתוח – קק"ל, רשות הגנים, החברה להגנת הטבע ורשות שמורות הטבע יוצאים במבצע הסברה וגיוס מתנדבים, שיוזעקו בעת הצורך לסייע בכיבוי שריפות.

הרוגים ופצועים בהתפוצץ מכונית תופת ליד מטה הנוצרים בביירות

ביירות (ע'ד וע'צ). – מכונית תופת התפוצצה אתמול ליד מטה המיליציה הנוצרית „הכוחות הלבנונים" ועד כה ידוע על שני הרוגים ו־19 פצועים – מסרו מקורות בטחוניים.

מטען חומר נפץ שני שהוטמן במכונית „ב.מ.וו." ירוקה ואשר צריך היה להתפוצץ לאחר הפיצוץ הראשון נתגלה בקרבת מקום ופורק, מסרו מקורות המיליציה הנוצרית.

המיליציה, שיצאה בהודעה בעניין מכונית התופת האשימה גורמים פרו־סורים בפיגוע וטענה, כי מטרתו היתה ליצור מבוכה ותוהו ובוהו במזרח ביירות על־ידי הריגתם של אזרחים תמימים.

לדברי קצין במיליציה הנוצרית, המכונית שהתפוצצה היתה ממולכדת עם 20 ק"ג חומר נפץ פלאסטי. המכונית מדגם „מרצדס" התרסקה ברחוב 64 בשכונת קרנטינה במרחק של חצי קילומטר ממטה „הכוחות הלבנוניים". ברחוב נגרם נזק רב, הסביר. „הטרוריסטים פוצצו את המכונית הממולכדת, כדי לגרום להריגתם של רבים ולנזק מירבי". מכוניות שחנו בקרבת מקום נפגעו קשה, וכמה מהן עלו באש.

שמונה ימים לפני כן סיכלו הכוחות הלבנונים נסיון אחר להפעלת מכונית ממולכדת בנסיון להרוג את מנהיג המיליציה סמיר ג'עג'ע, אחד היריבים הקשים של סוריה, המתנגד למעורבותה בלבנון.

עדי ראייה במקום הפיגוע מסרו, כי בעקבות הפיצוץ התלקחו מספר דליקות, בור גדול נפער בכביש, כבלי חשמל נותקו ונראו תלויים מן הבתים ומעמודי החשמל, וזגוגיות נופצו וכן גם חלונות ראווה בחנויות ובעסקים משני צידי הרחוב.

בהודעת המיליציה הנוצרית לאחר הפיגוע נטען, כי מפקד המיליציה לשעבר אלי חובייקה הוא האחראי לפיצוץ הקטלני. „אנו מאשימים את אלי חובייקה ואת כנופייתו ברצח בדם קר של אנשים תמימים, וככל הנראה זו הדרך היחידה שלהם להוכיח, כי הם עדיין קיימים", נאמר בהודעה.

ג'עג'ע הדיח את חובייקה מפיקוד הכוחות הלבנונים בקרב עקוב מדם שהתחולל במזרח ביירות בינואר 1986. חטאו של חובייקה סר בעיני הנוצרים שבועיים לאחר שהוא חתם על הסכם פיוס בתיווך סורי, שהיה מעניק סמכויות גדולות יותר למוסלמים בלבנון. ההסכם הזה נכשל כאשר נשיא לבנון אמין ג'ומייל לא הסכים לאשרו.

סא"ל מיכה

(המשך מעמוד 1)

מיכה. „הוכנסה כל הגזרה לכוננות גבוהה, הישובים תיגברו את השמירה וחיילים נוספים נשלחו לישובים לסייע בשמירה". במהלך חילופי האש התעורר חשש, כי כמה מהמחבלים חדרו לשטח ישראל. ואולם לאחר בדיקות וסריקות מדוקדקות של הגששים התברר שהמחבלים לא הצליחו לחדור לשטח ישראל וכל הכוחות שעסקו בחיפושים הופנו לשטח דרום לבנון להמשך הסריקות. במטרה לבדוק אם היו למחבלים שותפים. המחבלים נפגעו בחילופי האש ברגליהם וקיבלו טיפול רפואי במקום.

היתה זו טבילת האש השניה של חיילי פלוגת הנח"ל, לאחר שבשבוע שעבר הרגו שני מחבלים ליד הר דב בשטח דרום לבנון. באותו איזור איבדו חיילי גבעתי שלושה מחבריהם בהתקלות לפני חודשים אחדים.

במשך יום אתמול נמשכו הסריקות בשטח לבנון. ההערכה היא, שהם הגיעו מהגזרה המערבית או מאזור בקעת הלבנון. המחבלים היו לבושים בגדים אזרחיים ומצויידים בנשק רב, רימונים ומטולי אר.פי.ג'י.

אלוף פיקוד הצפון יוסי פלד, שהגיע למקום האירוע מיד עם סיומו ושיבח את החיילים, סעד אתמול ארוחת בוקר בקיבוץ מעיין ברוך הסמוך אף הוא למקום ההתקלות ושם אמר לחברי המשק, כי המחבלים לא הגיעו את דרך הסרוך הם מנסים כל פעם להרגד, על מנת לפגוע בישובי הצפון. המערכת הצבאית והאזרחית עושות הכל למנוע מהם לחדור לשטח ישראל ולבצע את זממם.

פלוגת הנח"ל, שאנשיה סיכלו אתמול את נסיון חדירת המחבלים, עלתה לא מכבר לגבול הצפון לאחר פעילות מבצעית ממושכת בג'באליה שברצועת עזה. מפקד הפלוגה סגן עדי אמר, כי ההרגשה בקרב החיילים טובה. „הנח"ל היה תמיד כח לוחם טוב ואיכותי ומה שקרה בעבר היה עניין של חוסר מזל", אמר.

יצויין, כי ההיתקלות אתמול [illegible] במהלכם נהרגו 17 מחבלים וארבעה נתפסו חיים.

גורמים צבאיים בכירים העריכו אתמול, כי נסיונות החדירה והפיגועים של ארגוני המחבלים הפלשתינים יגברו בקרוב. לדברי אותם גורמים, נסיון החדירה שסוכל אתמול היה צפוי והוא אחד בשורה של נסיונות כאלה. התגברות נסיונות הפיגוע והחדירה מהצפון קשורה לנעשה בשטחים – כך הודיעו מכבר גורמים צבאיים – כמו גם להתרחשויות בלבנון, ובעיקר למצב הקרבות בין הפלגים השונים של ארגוני המחבלים הפלשתינים.

בצה"ל הובעה אתמול שביעות רצון מהאופן שבו תיפקד כוח הנח"ל שלכד את חוליית המחבלים אחרי מרדף בן כמה שעות. חקירת המחבלים שנתפסו נמשכת.

חילופי האשמות בסילוף האמת בפרשת הוצאת ה„אף 15" מתע"א

מאת אריה אגוזי, סופר „דבר"

הסכסוך סביב פרשת הוצאתו של מטוס ה„אף 15" מהתעשיה האווירית, הפך לחילופי־האשמות בסילוף האמת. משקיפים סבורים, כי מערכת הבטחון, התעשיה האווירית ומפקדי צה"ל הופכים בעל כורחם לקורבנות של תכסיס בין־מפלגתיים לקראת מסע הבחירות הקרב.

הסכסוך פרץ ביום ב', כאשר ביקש חיל־האוויר להוציא מהתעשיה האווירית מטוס „אף 15", שנמסר לשיפוץ. גם על מהות השיפוץ, כמו על כל יתר הפרטים, יש שתי גירסאות. מקור הסכסוך בהתנגדות צה"ל להמשך פרוייקט ה„בי־3" – דגם־האב השלישי של ה„לביא". על פרוייקט זה הוחלט בזמן ביטול ה„לביא" והוא מהווה את מימוש הסיסמה שטבע מ"מ ראש־הממשלה שמעון פרס, בעת שחזר בו מתמיכתו בהמשך פיתוח ה„לביא": „לביא 2000" או „שימור הטכנולוגיה התעופתית". חיל־האוויר רואה ב„בי־3" „פרוייקט־סרק", שבגללו לא נותר לו די כסף לפיתוח פרוייקטים חיוניים לשדה־הקרב העתידי.

השר רבין הורה בדיון שנערך אצלו ביום ו', להמשיך ב„בי־3", כל עוד לא ימציא חיל־האוויר פרוייקט חלופי לתעשיה האווירית. חיל־האוויר רואה בשיפוץ מטוסי ה„אף 15" את הפרוייקט החלופי. לדברי החיל, ה„אף 15", שהיה סלע המחלוקת בתחילת השבוע, הגיע לתעשיה האווירית כחלק מתכנית השיפוץ ומשום כך תיזקף העבודה לחובת תקציב ה„בי־3". אולם התעשיה האווירית טוענת, כי ה„אף 15" ניזוק בזמן נחיתה והובא לחטיבת הבדק לתיקון; לפיכך אין לדעתו קשר בין עניין זה ותקציב ה„בי־3".

לדברי גורמים צבאיים השתתף נציג התעשיה האווירית בדיון אצל שר־הבטחון ביום ו' וסיכום השר היה גם על דעתו. אולם בתעשיה האווירית טוענים, כי איש מאנשיה לא השתתף בדיון זה.

בתעשיה האווירית גם טוענים, כי ההנהלה לא עודדה את העובדים למנוע בכוח את החזרת המטוס לצה"ל. אולם גורמים אחרים, שהיו נוכחים בשטח, מעריכים כי הדבר נעשה על־פי רמז מההנהלה. לדעתם עניין זה הוחרף בשל הידיעה הצפויה בקצבנות.

תמיכה בהצעת הרב ורניק לחזק הפדרציות הציוניות

מאת יקיר צור, סופר „דבר"

תוכנית לחיזוקן של הפדרציות הציוניות ברחבי העולם, על ידי העברת חלק גדול מהאחריות לפעילות הציונית לידיהן ויצירת איזון בין מרכיביהן הפוליטיים והפונקציונאליים, הוצגה אתמול במליאת הוועד הפועל הציוני, על ידי ראש המחלקה לארגון בהסתדרות הציונית, הרב יוסף (ג'ו) ורניק, וזכתה לתמיכה רבה מצד מרבית ראשי הפדרציות בעולם.

התוכנית מבוססת על יצירת ועדות פעולה פונקציונליות, שיהיו משותפות לפדרציה הציונית ולקהילה כולה, ושיהיו קשורות לפדרציה באמצעות שליחי המחלקות ומועצה פונקציונלית מתאמת. הפדרציות עצמן יקבלו על אחריותן תחומי פעילות חדשים שהיו עד כה בסמכותן, כמו תיאום פעולות השליחים, תקציבי הפעולות, מפעל התרבות והקונגרס הציוני.

ח"כ אלוני תובעת שהשופט הרבני יפסול עצמו מלדון בתיק הנישואין

מאת נתן רועי, סופר „דבר"

ח"כ שולמית אלוני (ר"צ) פנתה אתמול לנשיא בית המשפט העליון, מאיר שמגר, לשר המשפטים וליועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש, כדי שיפעלו לנקיטת צעדים משמעתיים נגד השופט הרבני שרון בתיק הנישואין של אילנה בן־דוד ובעלה דני מזרחי שנישאו שלושם במקום שניהלה ח"כ אלוני באולמי „נסמעקי" בחולון.

ח"כ אלוני אמרה כי על הרב שנשא דברים נגד הנישואים לפסול עצמו מלדון בתיק זה, משום שמעמדו כשל שופט וכל הכללים חלים עליו.

שיפור בדיוק של „אל־על"

על שיפור הדיוק המיבצעי של „אל־על" בנמל־התעופה בן־גוריון בשבעה אחוזים מתחילת השנה מוסר דובר „אל־על" נחמן קליימן.

הדיוק המיבצעי של החברה בנמל בן־גוריון עלה מ־85 אחוז אשתקד ל־92 אחוז השנה.

אבו־נידאל

(המשך מעמוד 1)

מדיני צריכה מועצת הבטחון להעניק ערבויות קיום לכל מדינות האזור – כולל ישראל. כמו כן, הוזכר לאורך המסמך אלמבם ההדירות, בכל הנוגע לזכותן של ישראל ומדינה פלשתינית לשכון בדו־קיום ובבטחון, תוך כינון יחסי שיתוף פעולה כלכליים ותרבותיים ביניהן.

בינתיים, פירסם בסאם אבו שריף הבהרות למסמך שהופץ בשמו שבהן הסביר, כי הוא מצדד במשא־ומתן בין ישראל לפלשתינים, רק במסגרת ועידה בין־לאומית פעילה. במסמך הוא השמיט את שמה המפורש של ישראל כאחת המדינות הזכאיות לקבלת ערבויות ממועצת הבטחון להתקיים באזור, וחזר והדגיש שאש"ף יאמץ את החלטה 242 רק אם ישראל תקבל את שאר החלטות האו"ם הנוגעות לנושא הפלשתיני וביניהן ההחלטה בדבר הקמת מדינה פלשתינית עצמאית.

ועדה משנה לתכנון ולבניה – חולון
ת.ב.ע. 306/8
הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה– 1965

ניתנת בזה הודעה שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 88/89 בגוש 7160 רח' הוזיים מס' 25 חולון הכוללת מתן הקלה בר א. אחוזי בניה 6% משטח המגרש 138 מ"ר בשתי הקומות. החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים ב'

את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעירית חולון, רח' ויצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל.

התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.

שייד ח. שרון
ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה חולון

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אשור לשמוש חורג ממגורים למשרד בקומת הקרקע לתקופה של 10 שנים ברחוב נחמני מס' 57 גוש 6941 חלקה 97 תיק בנין 057–0056.

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן־גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו ומספר הטלפון.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו והתשובה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. ממשי
סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב־יפו

קבלת מודעות
24 שעות
בדחוף
מודעות
משפחתיות דיאפות
וכל יתר סוגי המודעות ל'
הלוח הכללי
מתקבלות
24 שעות ביממה
ב' רחוב דיזנגוף
רח' דיזנגוף 118
(מול כסית)
טל 246363
239952

מודעון

חגים מ־20.00 עד 23.00
שרות עזרה ראשונה נפשית
בתל־אביב – 03־5461111
קו לילדים ונוער – 03־261113
ירושלים – 02־227171
חיפה – 04־672222
נתניה – 053־335316
כרמיאל (גליל) – 04־988410
כפר־סבא – 052־915999
באר־שבע – 057־418111
קו פתוח – אוזן קשבת לילדים ובני נוער
בתל־אביב 03־221680 (24 שעות)
נעמת – ייעוץ בבעיות אלימות במשפחה
בימים א' עד ה' מ־9.00 עד 16.00 – 03־235922
קו פתוח לקשיש 02־690685
האגודה לזכויות האזרח בישראל: סניף תל־אביב – בן יהודה 146
טל: 289207 בימים א' – ה' 3 – 9

מוקד מידע טלפוני של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה על מרפאות קופת חולים של ההסתדרות, בתי חולים, עזרה ראשונה, מרפאות הפתוחות בשבת ובחג וכן אינפורמציה על הגורמים הראשיים בישראל:
טלפון 03־435300
בימים א' עד ה'
מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב ביום ו' ובערבי חג
מ־8.00 בבוקר עד 15.00 אחה"צ.
מרפאות שיניים לעזרה ראשונה אזור תל־אביב
רחוב בר כוכבא מס. 49 – טלפון 03־284649
בימים א' עד ה' מ־21.00 עד 23.00
בימים ו' ובערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים – מ־15.00 עד 21.00
אזור חיפה
רחוב הנביאים 26 קומה ב' – 04־525566
כל יום כולל ערבי חג, שבת, שבתות

אֶלְמֶקְס משחת השיניים יעילה פי 3 במניעת עששת

תורנות בתי מרקחת

תל־אביב
לב העיר – אחד־העם 69 – 613862
קופ"ח מכבי – בן יהודה 26 – 203492
ירושלים
מרפאת רוממה – הר"נ 28 – 523191
חיפה
הנשיא – שד' הנשיא 33 – 353312
פתח־תקוה
קופ"ח כללית – חיים עוזר – 905271
רמת־גן
אסותא – ז'בוטינסקי 41 – 7511874
בת־ים – חולון
קופ"ח עין יהב – עין יהב 2 חולון – 884854
אורון – הסוללים 52 חולון 889153

אֶלְמֶקְס

בצער רב הננו מודיעים על פטירתה של גיסתי דודתנו היקרה רודפת צדקה והבלתי נשכחת

מרת רבקה קויש
ע"ה

בת הרה"ג ר' יוסף ופריידל שרשבסקי זצ"ל
ילידת סלונים אלמנת ד"ר יצחק קויש ז"ל
מנהל בית חולים איכילוב לשעבר.

ההלויה תצא היום יום חמשי ח' בתמוז תשמ"ח 23.6.88
בשעה 2 אחה"צ מבית ההלויות העירוני
רחוב דפנה 5 תל אביב לבית העלמין בקרית שאול.
אוטובוס יעמוד לרשות המלווים

המתאבלים
משפחות חנה שרשבסקי ניו יורק
נחמה ויצחק גלזר ובני ביתה
ירושלים
שולמית ויעקב ליבוביץ וב"ב
לייקווד
הדסה ויוסף הורביץ וב"ב מונטריאול
אברהם, יהודה, יוסף, מאיר
ושמחה, שרשבסקי וב"ב ניו יורק.

המועצה המקומית קרית טבעון
המחלקה לשרותים חברתיים –
האגודה למען הקשיש
מודיעים בצער על מותו של

אריה ברוידא ז"ל

סגן ראש המועצה ויו"ר האגודה למען הקשיש לשעבר
ומביעים תנחומים למשפחה.

עמיחי בן דרור,
ראש המועצה המקומית

אריה ברוידא
איננו

ההלוויה תתקיים היום, יום חמישי ח' תמוז תשמ"ח 23.6.88
בשעה 16.00 בבית הקברות בקרית טבעון.

יוכבד ברוידא
רבקה והנק
המשפחה הבסי
טלי ואלי בלומנאו
וכל בני המשפחה

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו בשיבה טובה של אבינו וסבנו היקר

משה עזרא (הלוי) רחומא

ההלויה תצא היום יום חמישי ח' בתמוז תשמ"ח 23/6/88 בשעה 2 אחה"צ מבית החולים בילינסון ברח' קפלן לבית העלמין סגולה בפתח־תקוה.

האבלים:
בנו וכלתו ד"ר מנשה וגניה רחומא
בתו: קיטי בהרי
נכדיו, ניניו והמשפחה

להברנו חיים עיני
אתך באבלך במות
אמך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
ההנהלה והעובדים

דבר
DAVAR
מאוחד עם למרחב
העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר המערכת ד"ר יורם פרי
מנהל כללי אמנון בר־טוב
המו"ל – „דבר" בע"מ
נדפס בדפוס „דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה תל־אביב
רח' שינקין 45, ת.ד. 199
מיקוד 61001
טלפון 286141
מחלקת המודעות
טלפונים ישירים
286156, 281860, 298032
סניפים:
ת"א, בית „דבר" רח' שינקין 45
טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים:
המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16
בית טאוזה קומה ג'
טלפון 242203, ת.ד. 94229
חיפה: רח' הנביאים 27
טלפונים 3־2־642111, ת.ד. 33104

רפסודיה על הכנרת

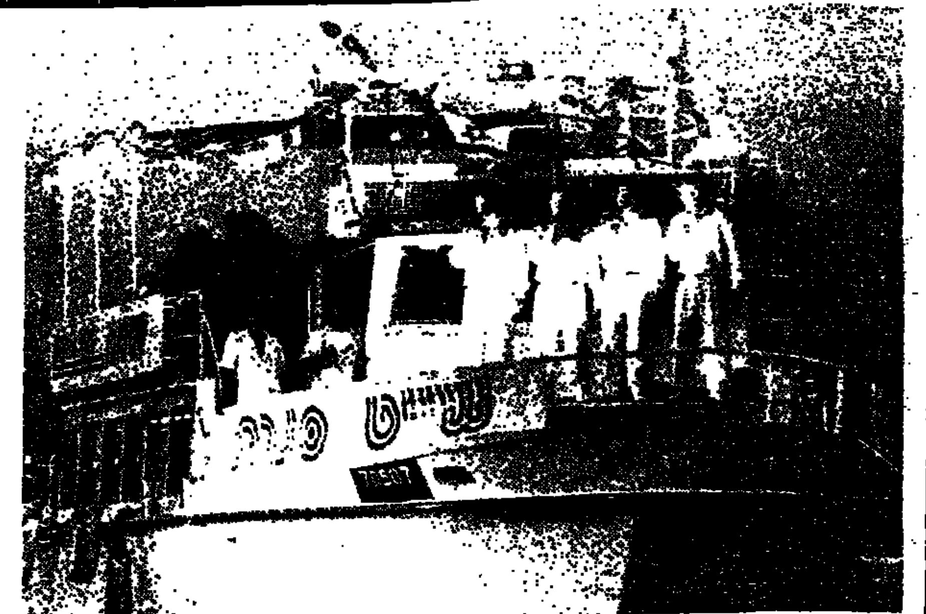

כרבבת צופים חזו שלשום בערב במופע „רפסודיה על הכנרת", החגיגה המרכזית של ההסתדרות בצפון לרגל 40 שנות המדינה. הגבעות והמדשאות סביב „חוף אמנון" שמצפון לכנרת מלאו עד אפס מקום בתושבי הצפון שבאו לצפות במופע הססגוני. ביים יוסי עוזרד, השתתפו יהורם גאון, גיתית שובל ומיקי קם. אחרי ברכתו של מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר וברכותיהם של ראשי הרשויות באיזור נערך מופע צניחה חופשית אל מדשאות המפרץ ומסוקים חגו במבנה מעל ראשי ההמונים.

(כתב: שמעון וייס; צילום: ליאון מינסטר)

קיסר: ההסת' מתנגדת לייבוא פועלים זרים גם מההיבט היהודי

מאת דני צדקוני, סופר „דבר" בדרום

ההסתדרות מתנגדת לייבוא פועלים זרים לא רק מההיבט המקצועי אלא גם מההיבט היהודי, כך הבהיר אתמול מזכירה ישראל קיסר לפועלי המתכת והעץ במפעלי קיבוץ נצר־סירני בעת ביקור בבאר־יעקב.

הפועלים אמרו לו כי הנהלת המפעלים מביאה במקום חבריהם המפוטרים פועלים פורטוגזים באמצעות חברת „או.אר.אס". קיסר אמר כי התנגדותו לכניסת קבלנים למפעלים ונכונות ההסתדרות להאבק נגד כניסתם היא בתנאי שיש מי שמוכן לבצע את העבודה, כך שהמפעל לא יפגע. אם הממשלה תרופף את פיקוחה ולארץ יגיעו רבבות פועלים מפורטוגל או תאילנד ואלו יביאו בהמשך את משפחותיהם, הרי שתוך כמה שנים יקום בארץ הזו שאינה חסרת בעיות מיעוט חדש, אמר קיסר.

„באנו לארץ כדי להקים בה מדינה יהודית והתנאי לכך שיהודים יעבדו בה, ולא יחפשו את החיים הקלים". קיסר אמר שבעקבות מה שקורה בשטחים מתחיל המשק הישראלי להשתחרר מתלותו בהם. לדעתו, הפתרון הוא בהקמת מקורות תעסוקה עבורם במקומותיהם. נציג ועד עובדי רהיטי נצר־סירני קבל שהמשק אינו ממלא את פסיקת ועדת הבוררות בעניין תנאי הפיטורים של העובדים. הוא השיב שיהיה עליו על־פי האמנה שנחתמה בין התנועה הקיבוצית וההסתדרות לקבל את הפסיקה.

המידע על רכישת טילים סיניים בסוריה – „סביר"

מאת טובה צימוקי, סופרת „דבר"

שר הבטחון יצחק רבין אמר כי המידע שפורסם על ידי השבועון „ניוזוויק" בדבר מכירת טילים סיניים לסוריה מעורר בישראל כ„סביר". יש סימנים להידברות סינית־סורית אבל אין ישראל יכולה לאמתם, ולא כל שכן שאין אימות לקיומו של טילים סורי־סיני.

בהשיבו להצעה לסדר יום בנושא זה של ח"כ מיכה חריש (מערך) אמר שר הבטחון כי הסורים מעוניינים בטילים מהסוג הנוכר בשל אורך הטווח שלהם. העובדה על מוחם של הטילים שברשותם כיום. הסכם בעצמאות בדבר הנכלת יצור טילים עודד כבר הוראה את הסורים לפנות לסינים. המתעלמים מוגבלות אלו. עם זאת לא עשה כל ... העיסקה נמצאת בשלב זה כמצב כה מתקדם שכן טרם הושלם פיתוח הטיל ואספקתו אינה צפויה לפיכך בטווח זמן של שנה־שנתיים", אמר רבין.

עם זאת הטעים רבין כי ההתמקדות הסורית במאמץ רכש טילי קרקע־קרקע ארוכי טווח מראינה בעיקר בתחייס ליכולתם „לחבר את הטיל לנשא ראש לא קונבנציונלי, אלא כימי, ולהגביר כאורח משמעותי את הסיכון הכרוך בו מבחינתנו".

חריש אמר כי סוריה היא האיום הבטחוני הרציני ביותר לישראל במזרח התיכון. אם נכונות הידיעות בדבר מכירת טילים מסין לסוריה אזי האיזור ייכנס לרמת עימות וחימוש חדשה ומסוכנת. לדבריו ועדת החוץ והבטחון של הכנסת טרם קיבלה דיווח על התפתחויות זו והצעתה ראש הממשלה בנושא סתמרת ומתלוללות. בשל מורכבות העניין הועבר הנושא להועדת החוץ והבטחון.

„צה"ל הפעיל רימונים בתוך בתים":

אמנסטי קורא לחקור תלונות על 40 מקרי מוות מהרעלת גאז

(עיר ועיט). – ארגון „אמנסטי הבין־לאומי" קרא לישראל לחקור תלונות, שלפיהן השימוש בגאז מדמיע בפיזור הפגנות בשטחים המוחזקים היה גורם מסייע במותם של לפחות 40 גברים נשים וטף.

הארגון אמר בהודעתו, כי כוחות צה"ל הפעילו רימוני גאז המיועדים לשימוש באוויר הפתוח בתוך בתים, מרפאות, בתי־ספר ומסגדים.

בהודעתו מודה „אמנסטי", כי אין בידו שום הוכחות רפואיות על מקרי מוות כתוצאה מהפעלת הגאז בשטחים. הארגון נימק זאת בכך, שתושבי השטחים אינם מוכנים לביצוע ניתוחים לאחר המוות בקרוביהם מסיבות דתיות ואחרות ובכך שבתי־החולים בשטחים חסרים הציוד לביצוע ניתוחים מדוייקים לאחר המוות.

בהודעה נאמר, כי במספר מקרים שבהם בוצעו ניתוחים שלאחר המוות על־ידי השלטונות הישראלים, יוחסו מקרי המוות להתקפי לב, אך הדיווחים האלה לא נמסרו לקרובי הנספים.

„אמנסטי" אומר עוד בהודעתו, כי על אף שאין בידו עדויות, הרי עצם העובדה של מקרי מוות לאחר חשיפה לגאז מדמיע עשויה לעודד דאגה ומצדיקה בדיקה.

דובר „אמנסטי" אמר, כי ב־1 ביוני מסר הארגון על דאגתו בעניין זה לשר הבטחון יצחק רבין, אולם תשובה על כך לא הגיעה.

„אמנסטי" אומר עוד בהודעתו, כי בידו שמות של 18 תינוקות מתחת לגיל שישה חודשים ו־17 מבוגרים מעל גיל 50, שלפי תלונות מן השטחים מתו לאחר שנחשפו לגאז מדמיע.

מרכזיית „הילטון" הוצפה בשיחות אזרחים אל בני הזוג תורג'מן

הורים מאמצים דורשים הסדר רשמי עם ממשלת בראזיל

מאת יורם לוי, סופר „דבר" בירושלים

עשרות אזרחים התקשרו אתמול למלון „הילטון" בירושלים וביקשו לשוחח עם בני הזוג תורג'מן העומדים למסור את ילדתם המאומצת קרולין לידי הוריה הביולוגים מבראזיל.

כתבת הטלוויזיה ששודרה אתמול והתמונות בעתונים עוררו גל של הזדהות עם בני הזוג תורג'מן. מרכזיית מלון „הילטון", שם מתקיים מתחילת השבוע תהליך העברת הילדה, הוצפה בפניות של אזרחים שרצו לשוחח עם בני הזוג ולהביע תמיכה והזדהות.

על־פי הנחיות הנהלת המלון לא הועברו השיחות אלא רק ההודעות. חלק מן הפונים השאירו מספרי טלפון להגשת עזרה. אישה אחת הודיעה כי שלחה למשפחת תורג'מן חבילה.

אתמול שהתה התינוקת מרבית הזמן עם הוריה הברזילאים, אשר כבר הספיקו לקנות לה צעצוע־משאית. הפסיכולוג רמי בר־גיורא שוהה שעות רבות עם משפחת תורג'מן בנסיון להקל על כאבם.

אי נוכחותם של אמצעי התקשורת במלון הקלה על שני הזוגות, שהסתובבו בחופשיות בכל שטחי המלון מבלי לחשוש שיצלמו.

התהליך עצמו ימשך גם היום ועדיין לא ברור אם הזוגות והתינוקת ישארו במלון גם בסוף השבוע.

הורים מאמצים פנו אל רה"מ

(ע.) – הורים שאימצו ילדים בבראזיל פנו בקריאה נרגשת לראש הממשלה, שר המשפטים ושר העבודה, שיפעלו להסדר עם ממשלת בראזיל לגבי ילדים מאות הילדים המאומצים הזיים בישראל.

„אל תמתינו עד לבג"ץ הבא" כותבים ההורים המאמצים, אשר לרבים מהם ספקות ביחס לחוקיות האימוץ. במכתבם מסבירים ההורים, כי נסעו לבראזיל בעידוד משרד הרווחה, ובהיעדר גוף רשמי בארץ הגיעו בתום לב לגורמים בבראזיל, שבדיעבד מסתבר שלא סיימו את כל ההליכים החוקיים.

משה שמיר בוועד הפועל הציוני:

„להשקיע כספי התרומות בחינוך ליהודי הגולה"

מאת יקיר צור, סופר „דבר"

„על מדינת ישראל להחליט שאינה רוצה לקבל עוד אף דולר מכספי התרומות ואת הכספים להשקיע בחינוך היהודי בגולה ועידוד העליה לישראל. אם ישתדרו כל הכספים האלה ניתן יהיה להביא עשרות אלפי מסורבים וליהודים בארצ"ב", אמר הסופר משה שמיר, בהופעתו שלשום בירושלים במליאת הוועד הפועל הציוני.

שמיר הוסיף כי הוועד הפועל הציוני יהיה פארסה אחת גדולה אם משתתפיו ישובו לגולה לאחר סיומו. „צריך להחליט בראש וראשונה כי העליה היא הדבר החשוב ביותר. חייבת להתחולל מהפכה בהסתדרות הציונית ויש לומר: אין לכם מה לעשות בגולה".

הסופר חנוך ברטוב אמר כי אינו יודע מהי התנועה הציונית היום, אבל הוא יודע שאנחנו נמצאים בפרשת דרכים שאין לדעת מה יהיו תוצאותיה. ברטוב תקף בחריפות רבה את הגולה: „הגולה משקרת בסמיעה, נישואי תערובת, התבוללות. יש אתגר אחר לתנועה הציונית: דרך העליה, החינוך והתרבות. בלי זה לא ישאר עמנו חי".

פרופ' אביעזר רביצקי קרא ליהודים לעלות לארץ אך הביע דאגה לכך שהנשארים בגולה לא יחדלו מלהיות יהודים: „יש כאן בעיה של מהפכה ושימור. מהפכה שרוצה לשמור על הקיים". לדעתו של רביצקי הציונות היא תנועה שרוצה לשמור את העם היהודי שנותר בגולה.

רבין בתשובה להצעות לסדר:

„מלחמת העצמאות נמשכת עדיין אך מתכונתה ואמצעיה שונים"

מאת טובה צימוקי, סופרת „דבר" בכנסת

„מלחמת העצמאות של מדינת ישראל הסתיימה פורמלית ב־1949. למען האמת היא נמשכת כבר 40 שנה. היא לובשת צורה, משנה צורה, בחזית כזו, בחזית אחרת, באמצעים אלו או אחרים. עם כל הילוקי הדעות מוטב שנראה את המציאות כמות שהיא". כך אמר אתמול שר הבטחון יצחק רבין בהשיבו בכנסת להצעות לסדר יום של ח"כים מסיעות האופוזיציה שעניינן מלאת חצי שנה לאינתיפאדה, תנאי המעצר במחנה המעצר בקציעות, והרצח במושב שקף.

רבין אמר עוד כי מטרת האירועים בשטחים היא מרחיקת לכת. אלו הן אותן המטרות של מדינות ערב במלחמותיהן עם ישראל ומטרות ארגוני הטרור שלא הצליחו להשיגן. „מבחינה זו אפשר לקרוא לזה מלחמה במתכונת, כלים ואמצעים שונים ממה שמקובל בציבור הישראלי. משום כך יש לראותה בכל היקפה, ומשמעותה התמורה".

רבין השיב גם מלחמה שערה להתקפותיו של השר אריאל שרון עליו בימים האחרונים, מבלי לנקוב בשמו. „יש תחומי התמודדות שבהם היו לאנשים מסויימים אשליות לפיהן במהלך צבאי אחד, או במהלך ענישה, או במלחמה צ'יק צ'אק ובזבנג וגמרנו – אפשר לגמור אותם. מלחמה בטרור, כולל בעיית השטחים, אינה מן התופעות שנוסחות פלא יפתרוה, או שמא יש מישהו שחושב שנלך למלחמה אתת בלבנון, נעקור הטרור משורש וגמרנו. מי שלא מבין בפני מה אנו עומדים ומה נדרש מאתנו, מי שיוצר מצד אחד יאוש כדי להביא לכניעה לאלימות או מבטיח נוסחות פלא, משיחיות שקר זבנג וגמרנו – שני אלו טועים ומטעים".

שר הבטחון הבהיר כי זוהי מלחמה במתכונת ובאמצעים שונים, כאשר הפעילות האלימה מתבצעת בדרך כלל באמצעים שכל אזרח פלשתיני יכול להשיגם ללא צורך באורגניזציה של גוף טרוריסטי, ללא לוגיסטיקה וכמעט ללא שימוש בכלי נשק תיקניים. משום כך מוטל על צה"ל להשיג שני יעדים. רגיעה בשטחים וקיום מערכת המינהל האזרחי השלטון הצבאי, אמר השר. רבין הבהיר לכל החברים כי צה"ל אינו מעורב כלל במדיניות פוליטית. זו נתונה לדרג המדיני. השר הבהיר כי התלבט חודשים ארוכים עד שהחליט להשעות הבטחה מסוימת שנתן בגין לנשיא ארה"ב כאשר לנוהל של מעצרים מינהליים. ואכן במארס עידכנו תקנה לחצי שנה, נוהל המאפשר להשתמש במעצרים מינהליים כנגד מסיתים, מארגנים ומבצעי פעולות אלימות.

הרצח בשקף

כאשר לרצח שאירע השבוע במושב שקף אמר רבין כי לא מכבר אורגנה השמירה על ישובי האיזור בו בוצע הרצח על־ידי צה"ל. „בצאב לי שבמקרה זה לא יצא תושב המושב לעבודתו עם נשק", אמר השר והזכיר לכל התושבים בישובי ספר שעליהם לתת כתף וליטול את בטחונם גם על כתפיהם בנוסף להגנה שצה"ל מספק.

בהשיבו לח"כ עוזי לנדאו (ליכוד) שהתלונן על העברת כספי אש"ף לשטחים גילה רבין כי 200 שוטרים מהשטחים חזרו לעבודתם לאחר שהתפטרו במצוות אש"ף, שלא הצליח לממש הבטחותיו להחזיר להם מחצית שכרם. לדבריו ננקטו על־ידי כוחות הבטחון אמצעים רבים למניעת העברת הכספים והם נשאו פרי. אך עדיין יש בעיה עם חלפנים ולא רק ערבים, עם הבנקים הישראלים ועם שותפויות עיסקיות של יהודים־ערבים.

בהשיבו להצעה לסדר יום של ח"כ דן מרידור (ליכוד) בנושא הרבקת תוויות פוליטיות לקצונה הבכירה בצה"ל, אמר רבין כי יש להוקיע כל נסיון לקטלג פוליטית את מפקדי צה"ל הנושאים בתפקידים.

ח"כ רן כהן (רצ") יצא בהתקפה חסרת תקדים על המתנחלים ועל הממשלה המגינה עליהם בפגיעתם בחיילי צה"ל. הוא פירט עשרות מקרי תקיפה והשפלה וקבע כי הצבא הפך מושפל ונרמס ברגליהם, באלימותם ובמרצא פיהם של המתנחלים. ח"כ גאולה כהן (תחיה) כינתה את דבריו של ח"כ כהן „דברי השמאל הסהרורי". לדבריה, מי שמדבר על יציאה מן השטחים קיבל בקבוקי תבערה בריינגונג סגור. היום מבינים עוד יותר כי מי שרוצה להגן על תל־אביב צריך לגור בחברון.

ח"כ גדי יציב (מפ"ם) אמר כי שתי אשליות משתוללות עם האינתיפאדה. אשליית הפלשתינים, כאילו הם יכולים להגיע להישגים מדיניים בלי תוכנית מדינית, ואשליה מסוכנת לא פחות, המוצעת מפי ח"כ גאולה כהן, כאילו האינתיפאדה ניתנת לדיכוי כמו פעילות פלילית. „האינתיפאדה לא תיפסק בשום אמצעי דיכוי צבאי, כי ישראל לא תובס באינתיפאדה הזו, אבל תצא ממנה מאד מכוערת", אמר יציב.

ח"כ עבד אל והב דראושה אמר כי מדיניות הריסת בתים של ערבים משני צידי הקו הירוק היא מדיניות המאפיינת את מדינת ישראל כיום. הוא הרחיב את הדיבור על התנאים המחפירים השוררים בבית המעצר של קציעות. גם ח"כ תופיק טובי (חד"ש) הגדיר את מחנה המעצר בקציעות כסמל המכוער של המדיניות האווילית, מדיניות הדיכוי והבזות של ממשלת ישראל שתוליד רק אסונות לשני העמים. הוא ציטט בהרחבה את כתבתו של סופר „דבר" אמיר רוזנבליט על הנעשה במחנה קציעות. הח"כים דראושה וטובי קראו לשחרר את אלפי העצורים, לסגור את מחנה המעצר בקציעות ולשחרר את העם הפלשתיני וגם את העם בישראל מעול הכיבוש.

ח"כ לנדאו התריע נגד העברת כספי אש"ף לארגוני הטרור בשטחים. „אותם כספים הזורמים באופן חפשי הם אלו שעוזרו לאש"ף לבנות תשתית אזרחית אדירה", אמר. הוא מציע לצה"ל ולכוחות הבטחון לחסום את העברת הכספים לשטחים באופן הרמטי וגילה כי נודע לו ממקורות במערכת הבטחון כי ב־10 השנים האחרונות הועברו כ־400 מיליון דולר לארגוני אש"ף ביו"ש תחת עינו הפקוחה של משרד הבטחון. עוד אמר כי לאחר שסגר את הגשרים הותיר הממשל את הבנקים „דיסקונט", „הפועלים" ובכ"ל פתוחים לרווחה להעברות כספים גדולות בדרך הקלה.

„העושרים גונבים מקום במטוס"

מסורבים לשעבר בעד יוזמת הטיסות הישירות ממוסקווה

מאת יקיר צור, סופר „דבר"

קבוצה של אסירי ציון ומסורבי עלייה לשעבר, המייצגים חלק ניכר מפעילי המאבק למען יהודי ברה"מ, המתגוררים כיום בישראל, יצאה אתמול בהודעת תמיכה פומבית בהחלטת ממשלת ישראל בדבר טיסות ישירות מבוקרשט לישראל.

במסיבת העתונאים שהתקיימה אתמול בתל־אביב השתתפו אסירי ציון לשעבר, מארק רימשיץ, לב אלברט ודוד יפית, יו"ר המועצה הציבורית „למען יהודי ברה"מ, ומסורבי העלייה, פליקס קוצ'ייבסקי, אבא טראכטמן, ויקטור פולסקי ולב שפירא.

יו"ר המועצה למען יהודי ברה"מ, דוד יפית, קרא לכל המתנגדים להחלטה, להבין שזה הרגע האחרון להציל את יהדות ברה"מ מפני התבוללות וביקשם שלא להפריע לממשלת ישראל לפתות בנקודה זו. אלברט אמר כי הוא תומך בהחלטה גם (עם פירושה שחלק מהיהודים יעדיפו להשאר בברה"מ, כיוון שבארה"ב אחוז ההתבוללות בקרב יוצאי ברה"מ גבוה מאשר בברה"מ עצמה.

מסורב העלייה לשעבר טראכטמן, אמר כי הנושרים הם גנבים: גונבים במטוס מקום של אלה שרוצים לעלות לישראל, וגונבים את תמיכת יהדות העולם, במקום שזו תסייע בקליטת העולים במדינת ישראל.

ד"ר ויקטור פולסקי, מהבולטים שבפעילי העלייה בברה"מ בתחילת שנות ה־70 האשים אישים וגופים מסוימים מקרב יוצאי ברה"מ, המבקשים לעשות לעצמם שם על חשבון המאבק לעלייה...

כדוגמא את אחד הפעילים, שבברה"מ לא היה פעיל עלייה אפילו יום אחד, ורק פה בישראל נעשה פעיל.

אסיר ציון לשעבר, מארק דימשיץ, אמר כי בפני היהודים בברה"מ עומדות שלוש אפשרויות: „להשאר בברה"מ, לעלות לישראל, להגר למדינה אחרת לפי הזמנת קרובי משפחה. אם שלוש הדרכים אלו אינן מוצאות חן בעיניהם, הם יכולים לנהל מאבק עצמאי משלהם למען רעיונותיהם, ולשבת בשל כך בבית הסוהר...

לקוחות בנק לאומי הרוויחו ב–1988 27 מיליון ש"ח

לקוחות בנק לאומי, מקבלי האשראי בשקלים לא צמודים, שלמו 27 מיליון ש"ח פחות עבור ריבית בחודשים ינואר–אפריל 1988. סכום זה הינו ההפרש בין העלות הממוצעת של כל מרכיבי האשראי לסוגיו, בשקלים לא צמודים בבנק לאומי, לבין העלות הנ"ל בשאר המערכת הבנקאית.

ע"פ נתוני בנק ישראל האחרונים, היתה העלות הממוצעת של כל מרכיבי האשראי לסוגיו, בשקלים לא צמודים בבנק לאומי, נמוכה, גם בחודש אפריל מזו שבשאר המערכת הבנקאית.

	העלות הממוצעת של האשראי בבנק לאומי היתה נמוכה בשיעור של:
ינואר 1988	11%
פברואר 1988	10%
מרץ 1988	10%
אפריל 1988	10%

החישוב מבוסס על היחס שבין העלות הממוצעת הנ"ל בבנק לאומי ובין העלות הממוצעת הנ"ל בשאר המערכת הבנקאית.

בנק לאומי - רווח יומי

לחיצת יד בטיחותית

„ביום הבטיחות בעבודה" שהתקיים אמש בבניין ההסתדרות בתערוכת הארבעים, הציגו מומחים שיטות חדשניות להגנה מפני פגיעות העובדים בתעשיה ובטכנולוגיה המתקדמת. יו"ר המחלקה לבטיחות, גהות ואיכות־חיים בעבודה, שאול בן־שמחון, התריע מפני זלזול וחוסר־איכפתיות של רבים מהנהלות המפעלים על שמירת תקנות ועל רכישת ציוד לשמירה על חיי העובדים. בתמונה: רובוט לוחץ את ידו של האדם העובד. (צילום: רפי דלויה)

ערבית – מקצוע חובה משנת הלימודים הקרובה

שר החינוך והתרבות יצחק נבון הודיע השבוע בכנסת כי החליט להפוך את לימוד השפה הערבית בבתי־הספר היהודיים למקצוע חובה. ההחלטה תבוצע בהדרגה במשך שש שנים, החל משנת הלימודים הבאה (תשמ"ט). בשלב ראשון תבוצע ההחלטה בחטיבות הביניים ובשלב שני בחטיבות העליונות. השר הודיע על החלטתו בסקירה על פעולות משרד החינוך והתרבות.

במשרד החינוך הוקמה יחידה חדשה שהצליחה בשנתיים האחרונות בלבד להגדיל את היקף לימוד הערבית בכשליש ולפעול להכשרת מורים למקצוע זה.

שר החינוך הביע את תקוותו שחברי הכנסת, בלי הבדל השקפה פוליטית, יתמכו בהחלטתו. השר ציין כי ר' יהודה הלוי, הציוני הגדול, שכתב את „ציון הלא תשאלי לשלום אסירייך", כתב את „הכוזרי" בערבית והרמב"ם, הנשר הגדול, שחיבר את „היד החזקה", כתב את „מורה נבוכים" בערבית. „בספר את מורשתנו היהודית, הציונית והלאומית" – אמר השר – „אך גם נלמד להכיר את לשון שכנינו ותרבותם. בעיני זהו אינטרס לאומי עליון. החלטתי זו עולה בקנה־אחד גם עם צרכיו של צה"ל".

ח"כ פלד ליועץ המשפטי חריש:

„הרשות המשפטית הפכה שפחה חרופה של השב"כ"

מאת טובה צימוקי, סופרת „דבר" בירושלים

ח"כ מתי פלד („הרשימה המתקדמת לשלום") מאשים את היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש כי הוא מסייע לליכוד להביא לפסילתה של הרשימה. „מה טעם מצא לנכון היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש להגיש כתב אישום נגד אנשי הרשימה? אין זאת אלא גילוי נוסף לעובדה שהרשות המשפטית בישראל הולכת ונעשית שפחה חרופה של השב"כ ושל אינטרסים מפלגתיים", אמר ח"כ פלד.

בהצעה לסדר יום על השימוש ברשות המשפטית לצרכים מפלגתיים גילה פלד „ביום ג' הבא יתחיל בנצרת משפטם של שבעה מראשי 'הרשימה המתקדמת לשלום', כולם ערבים, באשמת תמיכה בארגון טרור. כתב האישום מתבסס על מאמר שהופיע לפני שלוש שנים בבטאון הרשימה בערבית. המאמר היה גילוי דעת של הרשימה, שביטא את עמדותיה הידועות שבוטאו במרוצת השנים גם מעל הבימת הכנסת: תמיכה בזכותו של העם הפלשתיני להגדרה עצמית ובמאבקו למימוש הזכות הזו הלכה למעשה – בהנהגת אש"ף. הגישה הזו באה לביטוי בולט גם במצע 'הרשימה המתקדמת לשלום' לכנסת הי"ז".

ארה"ב מסירה ההגבלות על מכסות יבוא מהארץ

מאת סופר „דבר"

ארה"ב הודיעה לנציגות המסחרית בניו־יורק כי ישראל לא תכלל יותר ברשימת המדינות המוגבלות במכסות יבוא של טקסטילים לארה"ב.

הנציג המסחרי של ישראל בארה"ב דוד ליטבק מציין, כי למרות ניסיונות העבר נמנעו האמריקאים מלהטיל מכסות על יבוא מוצרי טקסטיל מישראל. אולם, שמה של ישראל נכלל ברשימת המדינות עליהן מוטלות מכסות. כתוצאה מכך, מציין ליטבק, היו כל משלוחי הטקסטיל, לרבות משלוחי דוגמאות, חייבים בבדיקות מיוחדות מטעם שלטונות המכס האמריקאים, דבר שסירבל את הליכי היבוא מישראל ויצר חששות בקרב היבואנים האמריקאים.

במהלך השיחות של הוועדה המעורבת ישראל־ארה"ב שהתקיימו בירושלים לאחרונה, העלתה המשלחת הישראלית את הדרישה שישראל לא תופיע ברשימת המדינות החייבות במכסות יבוא.

ליטבק מסביר, כי הנושא יקל באופן משמעותי על היבואנים האמריקאים ועל היצואנים הישראלים המגיעים לארה"ב להשתתף בתערוכות. כמו כן ציין כי זוהי הכרה עקיפה מצד האמריקאים בכך שהסכם הסחר החופשי אינו מאפשר לכלול את ישראל ברשימת המדינות החייבות במכסות, כפי שניסו האמריקאים לעשות בעבר בנושא של סריגי הכותנה.

קתדרה לחקר האלרגיה נחנכה ב„הדסה" ירושלים

מאת סופר „דבר" בירושלים

קתדרה לאלרגיה ע"ש הרמן ולאלי הירשפלד נחנכה אתמול במרכז הרפואי של „הדסה" האוניברסיטה העברית. תרומתו של הזוג תסייע למימון מחקרים חדשניים בתחום מחלות האלרגיה.

לראש הקתדרה מונה פרופ' אילן רובינוב, ראש היחידה לראומטולוגיה ב„הדסה" ומומחה למחלות אלרגיה. המרפאה לאלרגיה שבבית החולים האוניברסיטאי „הדסה" מטפלת ב־1,500 חולים מדי חודש, וכבר רשמה לעצמה הישגים בשיפור האבחנה ובטיפול בתרופות אלרגיות. התרומה תאפשר עיסוק בפיתוחים מדעיים נוספים.

בטקס הקדשת הקתדרה בירכו נשיאת „הדסה" רות פופקין ומנכ"ל הסתדרות מדיצינית הדסה, פרופ' שמואל פנחס, את התורמת לאלי הירשפלד, שהיא עצמה חברה בארגון „הדסה" ובאחרונה אף עלתה ארצה.

هكذا من الأصل

مكزامن الأصل

בל"ל גנז חיסכון שמשלב השקעה במניות

מאת דרור שרביט

בנק לאומי גנז תוכנית חיסכון חדשה שנועדה לשלב ריבית מדדית ביחד עם השקעה במניות. התוכנית נגנזה לאחר שהתברר כי לא ניתן להבטיח כיסוי הולם לסיכון הבנקאי הכרוך בתוכנית כזו.

על פי ההצעה שעובדה בבנק היתה כוונה לצאת בתוכנית חיסכון חדשה שתציע על 75 אחוז מכספי התוכנית ריבית צמודה בשיעור של 3 אחוזים ואילו 25 אחוז מכספי התוכנית יועדו להצמדה למדד מניות חופשיות מובחרות. המצטרפים לתוכנית היו אמורים לרכוש "הוזה" על מדד מינימאלי של המניות החופשיות ולהנות, מהפרשי השער של מדד זה אם תחול עליה בשערי המניות במשך חיי התוכנית.

בנק לאומי חיפש כיסוי לתוכנית זו בקרב גורמים בנקאיים חיצוניים, אך בדיקות שנערכו העלו כי במצב הסחירות של המניות בבורסה בתל-אביב, כרוכה התחייבות כזו בסיכון גדול מדי. הסחירות הנמוכה פירושה שרכישת מניות לכיסוי "ההוזה" המוצע על ידי הבנק עשויה לגרום לעליית שערים חדה מדי.

בבנק לאומי בודקים עם זאת את האפשרויות האחרות לשילוב ניירות ערך במסגרת של תוכניות חיסכון, ובכלל זה איגרות חוב קונצרניות, שבהן התשואה גבוהה מאיגרות חוב של המדינה.

תוכנית משותפת של הבינלאומי ואיגוד

בינתיים יצא אתמול בנק איגוד בתוכנית חיסכון חדשה המציעה הגנה מפני פיחות או אינפלציה עד סוף השנה ללא צורך בהפקדת מזומנים. התוכנית מהווה שיפור בתוכנית דומה שהוצעה לאחרונה על ידי הבנק הבינלאומי הראשון.

למצטרפים לתוכנית יונפקו תעודות זכות שיאפשרו להצטרף, עד סוף השנה, לאחת מתוכניות החיסכון(לשלוש שנים) הקיימות כיום: צמודות מדד (עם ריבית צמודה של 4.6 אחוזים), צמודה לדולר, לסל המטבעות או לתוכנית הנותנת ברירה בין הצמדה לדולר לבין הצמדה למדד.

עבור תעודת הזכות דורש הבנק להפקיד חצי אחוז מסכום ההפקדה המתוכנן לתוכנית החיסכון. התוכנית החדשה פונה גם למי שבעתיד ישתחררו להם כספים כתוצאה מפדיון המניות הבנקאיות או מתוכניות חיסכון אחרות.

נשיא התאחדות התעשיינים:

התעשיה הישראלית נקלעה לאחד מהמצבים הקשים ביותר שידעה

מאת אבי שוברט

התעשיה הישראלית והמשק הישראלי כולו נקלעו בשנת 1988 לאחד מהמצבים הקשים שהם ידעו בשנים האחרונות. טוען נשיא התאחדות התעשיינים, דב לאוטמן.

במסיבת עיתונאים שנערכה אתמול בבית סוקולוב בתל אביב אמר לאוטמן כי החודשים הראשונים של שנת 1988 מורים על ירידה ברמת הפעילות בתעשיה בשיעור של 3-4 אחוזים, וזו אינה תופעה שיגרתית במשק הישראלי. הוא הוסיף, כי כבר במהלך שנת 1987 הסתמן הקיפאון בצמיחה בתעשיה, וכמעט כל הגידול שחל בתפוקה במהלך אותה שנה, נבע מהגידול המהיר בתפוקה במחצית השניה של שנת 1986. לכן, הצגת הנתונים הממוצעים של שנת 1987 סילפה את המגמה האמיתית השוררת בתעשיה זה כשנה וחצי.

נשיא התאחדות התעשיינים ציין, כי הקפאון בצמיחה שנת 1987 נבע מהמדיניות הכלכלית של הממשלה. הוא הוסיף כי, "הצמיחה" עליה דובר בשנה האחרונה היא למעשה "אנטי צמיחה", מכיוון שזו התבססה על ירידה בחסכון. המשבר הקשה פוקד בעיקר את ענפי הטכסטיל, יצרני תשומות לבניה וענף כלי הובלה, שבהם הירידה בתפוקה היא חריפה מאוד ומעוררת דאגה רבה.

לאוטמן אמר, כי הניסיון להוריד את האינפלציה בישראל לשיעור המקובל בארצות עימן ישראל סוחרת נכשל, אך הוא הביא לשחיקה בכושר התחרות של התעשיה הישראלית בשווקים הבין-לאומיים. הוא הוסיף, כי אילולא קיבוע של שער החליפין לא היה צורך בריבית כה גבוהה, כדי לאזן את המערכת המוניטרית. בריבית השקלית השולית המקובלת כיום במשק, מפעלים רבים יקלעו לקשיי נזילות חמורים, שידרדרו את המפעלים אל משבר קשה שהיציאה ממנו קשה ביותר, אמר לאוטמן.

נשיא התאחדות התעשיינים טען, כי רק מדיניות כלכלית חדשה, שתקבע מערכת יחסים חדשה ומתוקנת של שער חליפין, מחירים, שכר וריבית במשק, יביאו לשיפור כושר התחרות של התעשיה וכל המגזר העסקי. מדיניות זו חייבת להיות מלווה בצעדים אמיצים של כל הגורמים המרכזיים במשק. הוא הוסיף, כי יש לפעול לצמצומו של המגזר הציבורי והקטנת ההוצאה הציבורית.

האוצר יבחן הקטנת ריבית לקבלנים

מאת אבי שוברט

משרד האוצר יבחן את האפשרות להקטנת הריבית המוטלת על קבלנים, אשר נוטלים הלוואות ממינהל מקרקעי ישראל לחכירת קרקעות - כך סוכם בפגישה בין ראשי המוסד המאוחד לענף הבניה לבין החשב הכללי במשרד האוצר אריה שר.

ראשי ענף הבניה טענו, כי הריבית המוטלת על החברות מייקרת למעשה את עלות הבניה ומעלה את מחירי הדירות לקונים. נוסף על כך טענו ראשי המוסד המאוחד לענף הבניה, כי החזר ההלוואה מתבצע מייד עם קבלתה בעוד, שהחברות מתחילות לבנות על הקרקע כשנה לאחר קבלתה, בגלל חוקי הרישוי והתכנון - גם דבר זה מעלה את מחירי הדירות.

שר מסר, כי הנושא יבדק על-ידי נציגי משרד הבינוי והשיכון ונציגי החשב במטרה להוריד את עלויות הבניה.

"שטיחי כרמל" רכש את מפעל "אדורוס" הגרמני

מאת אבי שוברט

קונצרן "שטיחי כרמל" עומד להגדיל את היקף היצוא השנתי שלו ב-25 מיליון דולר, בעקבות רכישת מפעל השטיחים הגרמני "אדורוס".

מפעל "אדורוס" נחשב מזה כ-100 שנה למפעל המוביל באיכות מוצריו. על רכישתו התחרו מפעלי שטיחים מהגדולים בעולם. בעקבות הרכישה יועבר ציוד המפעל הגרמני למפעל שטיחי כרמל בקיסריה.

על-פי ההסכם תמשיך החברה הגרמנית בשווק המוצרים שייוצרו בישראל בשווקי גרמניה, בעוד שהשווק בשאר חלקי העולם יעשה על-ידי שטיחי כרמל.

בבורסה מלקקים פצעים

● חוסר העניין בשוק המניות נמשך תוך מגמה מעורבת ונפח כספי מצומצם ● תוכנית חדשה נדונה באחרונה בין האוצר והבנקים והיא משלבת בתוכה אלמנט מעודד לפעילות הבורסאית. תיתכן הודעה בנושא בקרוב ● בבורסה מעריכים כי מאזן כור שיתפרסם בשבוע הבא לא יעכיר את האווירה ● נפתח המסחר במניות אלקו בתום הצעת הרכש לציבור, אלקו 01 עלתה ב-15.3%, אלקו 025 +32.4%, הנפח הכספי במניות אלקו היה נמוך ביותר ● ברוקר פרטי גדול סובל מנטישת לקוחות עקב השקעה כושלת במניות הסנה ● התעוררות בדולר השחור 1.71 - 1.72, התאוששות הדולר בעולם נמשכת ● נפח העיסקאות הדולל בבורסה ממשיך להיות נמוך, עדות לחוסר ענין ● מתגברים הקולות הקוראים להחזרת הבנקים לעניין בניירות ערך ● משפחת ריקאנטי שוקלת רכישת השליטה באי.די.בי. לאחר פדיון הבנקאיות, במערכת הבנקאות נערכים למו"מ עם האוצר לקראת אוקטובר ● שיפור קל במניות המשתנים בסיבוב האחרון +0.08%, מגמה מעורבת במניות החופשיות בנפח כספי דל, הצעים ויציבות בבנקאיות שבהסדר

מאת שמואל רוזנבלום

חוסר העניין ומגמת מסחר מעורבת בנטיה ליציבות נרשמו אתמול בבורסה בנפח כספי בינוני עד מצומצם. ציבור המשקיעים הרחב כבר מזמן אינו משחק בבורסה והיא נותרה כקרקע עזובה למגרש רוחם של קרנות הנאמנות. חוסר העניין בשוק מוצא ביטוי מוחשי בתנודות שערים תלולות ובעיסקאות כספיות אפסיות ומגוחכות. דוגמא בולטת לשינוי שער אבסורדי נרשמה אתמול במניות פמה 5 שירדה 10% במחזור כספי של 1 ע.נ. או כ-29 שקל. כיוון שתשומת הלב בבורסה אינה מופנית למסחר עצמו, עסקו מרבית הפעילים בשמועות שונות ומשונות.

אחת מהשמועות, רצינית יותר מאחרות, עסקה במהלך מפתיע של תוכנית חיסכון המשלבת בתוכה אלמנט מניות. אם תוכנית זו תהפוך משמועה ורעיון למציאות, עשוי הדבר לעורר את הפעילות הבורסאית.

לקראת סיום המסחר הורגש שיפור ניכר יחסית לתחילתו במניות המשתנים שנסגרו בעליה סימלית של 0.08% ובנפח כספי מצומצם. מניות אלקו היו אתמול "הכוכב התורן" בשוק המניות. לאחר שהצעת הרכש של קבוצת זלקינד בעלי ענין בחברה הסתיימה, עלו מניות אלקו 01 +15.3% בתגובה לביקוש אפסי של 20 ע.נ., מניות אלקו 025 עלו 35.4% בביקוש של כ-2900 ע.נ. ובמחזור מצומצם של כ-775 ע.נ. עליות השערים באלקו הביאו להתאמה ואף למעלה מכך, בין הצעת הרכש לשער המניות בבורסה. עליות שערים נרשמו במניות חופשיות כרנבאר 1 +10%, אלקטרה 1 +16.1%, התכוף 5 +6.1%, יצהר +6.1%. ירידות חדות נרשמו בסנו -8.6%, ליפשיץ 5 -10.3%, תגל מוכרים בלבד, שלדות -10%, ויטלגו -8.9%, עיט -9.9% ישרס -6.1% ונוספות.

ברוקר גדול בצרות

ברוקר פרטי גדול בבורסה הסתבך בהחזקות גדולות במניות הסנה אותן רכש לפני כחודשיים תוך עליות שערים חדות. אותו ברוקר פעל על סמך מידע והערכה מוטעים לפיהם הפסדי הסנה יהיו נמוכים בהרבה מכפי שפורסם. בדיעבד לא היה מסוגל אותו ברוקר להמשיך ולרכוש מניות הסנה לתיקי ההשקעות שבניהולו עקב פרופורציות גבוהות. חלק מלקוחותיו של הברוקר זעמו ביומיים האחרונים על ההפסדים הגדולים מרכישת מניות הסנה וחיסלו את תיקי ההשקעות שבניהולו. אותו ברוקר ניסה במקביל למכור חבילות סחורה גדולות מחוץ לבורסה במניות כאלגר, נגב קרמיקה, קרדן ונוספות על מנת להקטין הפסדים. בדלית ברירה, מוסר העצות של משקיעים לרכוש סחורה מחוץ לבורסה, מציע הברוקר מבצעים למניות המשתנים ולנוספות אותן ניתן לממש בהפסד סביר. כתבנו מוסיף כי הברוקר השיג בעבר תשואות יפות בתיקי ההשקעות שבניהולו ונודע כאמין וישר ללא פיקפוק. מה שבדיעבד לא עזר לו בעיתות משבר ומצוקה בורסאית כבמקרה הסנה.

מאזן כור - השפעה על הבורסה?

בשבוע הבא עומד להתפרסם מאזנה של חברת כור האמור להצביע על הפסדים משוערים של כ-400 מיליון שקל לערך. בבורסה מודעים פחות או יותר למצב הצפוי. השאלה שנשאלת היא איזו השפעה תהא לכך על המסחר במניות. בין ההערכות השונות, לבין הפירסום והמציאות, רב לעיתים המרחק ועימו אפקט ההשפעה על הבורסה. מקורבים בבורסה טוענים כי לאחר מאזן כור תהיה דווקא רגיעה זמנית כיוון שבחודשים הקרובים לא צפויים מאזנים גרועים נוספים של חברות מובילות. סוחרים בבורסה מסבירים כי המצב העגום בשוק כולל בתוכו את כל הרעות החולות האפשריות בשוק המניות. מנגד טוענים פרשנים כי גם קונצרן כלל יציג מאזן פושר ביותר ויוסיף שמן למדורות הרעה במאזנים הכספיים. היינו מסתכנים ואומרים כי מאזן כור לא צריך לזעזע את הבורסה.

התשואות השנתיות בבנקאיות שבהסדר

– פדיון 1988 –

המזרחי מכ"ז 9.96%

אי.די.בי. רג'	13.62%	פועלים מבכורות	3.60%
אי.די.בי. ב'	13.55%	פועלים ע"ש	13.45%
אי.די.בי. בכורה	13.34%	פועלים מכ"ז	13.51%
אגוד	12.39%	כללי	13.47%
דיסקונט ב'	5.09%	בל"ל סטוק	13.55%
דיסקונט א'	12.78%	מימון וסחר	12.37%
המזרחי ע"ש	13.97%	מימון וסחר 5	14.36%

התעוררות בדולר השחור 1.71

בשוק השחור מורגשת בימים האחרונים התעוררות שמצאה ביטוי בעליית שער של הדולר השחור מ-1.65 לפני כשבועיים עד 1.72 אתמול. העליה בשער הדולר השחור נובעת ברובה מהערכות שונות כי לאחר הבחירות יבוצע פיחות של כ-15% ויותר במשק. כיוון שרבים מעריכים כי עד הבחירות שיעור האינפלציה ינוע סביב אחוזים ספורים ומנגד ההשקעות האלטרנטיביות לא קורצות במיוחד, ישנה לפיכך נכונות להקדים ולרכוש דולרים כבר עכשיו. כדאי להזכיר כי המשקיעים בדולר השחור בשנתיים האחרונות הפסידו הון רב.

רשימת מניות הזבל

מניות רבות נסחרות בבורסה פעם בשבוע בלבד עקב פיגור בדו"חות הכספיים, או בעיות ניהול ושליטה המצויות בחלקן בדיונים משפטיים. בחלק ממניות אלה לא מתנהל מסחר "הגיוני" כבר זמן רב. לפנינו מספר דוגמאות לאי מסחר תקין - לבדיק 5 נרשמה שלשום מוכרים בלבד בפעם השלישית מול עודף היצע בסך כ-900 שקל. מצבה של לבדיק המצויה בקשיים אינו נהיר ולפיכך היצע של "כסף קטן" גורר שער מוכרים בלבד. מניות החורה הישראלית שהונפקו לפני כשנה בשער 110 נרשמו שלשום מוכרים בלבד בפעם השניה ונקבע להן שער 32.9. בכדי לנהל מסחר תקין בחורה הישראלית נדרשה אתמול מעורבות כספית מגוחכת של כ-2000 שקל. בחבורה מכובדת זו נמצאים מעת לעת בנסיבות מעציבות אך שונות חברות נוספות כעת, אמישר, רסקו בריקר ונוספות. כיוון שאין מחלוקת כי מסחר רציונלי אינו מתקיים במניות אלו, ומתוך הנחה שחלקן שרוי במצב עגום (בלשון המעטה), אולי כדאי לבצע סוף סוף בדיקה מקפת לגבי מצבן האמיתי ולהפסיק את הבדיחה העכורה שבעצם קיום המסחר. לאחרונה דווחנו כי הבורסה פתחה בתהליכי מחיקת מניות מהבורסה. בשתי חברות זכל דוגמת שגור האלקל. ללא ספק נדרשת רביזיה בתחום זה.

הודעות מהבורסה

מטעי הדר – החברה הפסידה ב-14 החודשים שהסתיימו בדצמבר 87 סך של 159 אלף שקל.

בנק כרמל – ברבעון הראשון של 1988 הרוויח הבנק 263 אלפי שקל לעומת 353 אלפי שקל בתקופה המקבילה.

דיסקונט השקעות – החברה תרכוש מקונצרן כור 24.9% ממניות סמכה. קונצרן כור מחזיק ב-50% ממניות סמכה. תמורת הרכישה תשלם דיסקונט השקעות 8 מיליון דולר במזומן ותקבל כור מדיסקונט השקעות הלוואה בסך 12 מיליון דולר לתקופה ממוצעת של כ-3.5 שנים בתנאים מסחריים רגילים. בעקבות הרכישה מחזיקה דיסקונט השקעות ב-74.9% ממניות סמכה.

הדר ביטוח – החברה החליטה לגייס הון בדרך של זכויות לבעלי המניות ובהיקף כספי של 3.8 מיליון שקל.

בגי הדר – יאיר וגמן בעל עניין בחברה רכש בבורסה 20,000 ממניות החברה ו-183680 כתבי אופציה.

* הכותב מנהל תיקי השקעות.

שערי מטבע חוץ ביום 22.06.88

המטבע	בנקנוטים לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב	1.55	1.62	1.55	1.63	1.56	1.63	1.5881	1.6079	1.5881	1.6079	1.5921	1.6121	1.5990
1 מארק גרמני	0.88	0.92	0.88	0.93	0.88	0.93	0.8995	0.9107	0.9003	0.9115	0.9033	0.9146	0.9071
1 לי"ש	2.74	2.87	2.76	2.90	2.77	2.91	2.8173	2.8524	2.8133	2.8484	2.8259	2.8614	2.8398
1 פרנק צרפתי	0.26	0.27	0.26	0.28	0.26	0.28	0.2675	0.2709	0.2673	0.2706	0.2679	0.2713	0.2692
100 ינים יפאניים	1.21	1.26	1.21	1.27	1.22	1.28	1.2388	1.2542	1.2354	1.2508	1.2413	1.2569	1.2477
1 גולדן הולנדי	0.78	0.82	0.78	0.82	0.78	0.82	0.7994	0.8094	0.7982	0.8081	0.8013	0.8114	0.8057
1 פרנק שווייצרי	1.06	1.10	1.06	1.12	1.06	1.12	1.0829	1.0964	1.0836	1.0972	1.0871	1.1007	1.0918
1 כתר שוודי	0.25	0.26	0.25	0.27	0.25	0.27	0.2596	0.2629	0.2596	0.2629	0.2605	0.2638	0.2616
1 כתר נורבגי	0.24	0.25	0.24	0.26	0.24	0.26	0.2486	0.2517	0.2486	0.2518	0.2492	0.2523	0.2505
1 כתר דני	0.23	0.24	0.23	0.24	0.23	0.25	0.2367	0.2397	0.2368	0.2398	0.2375	0.2405	0.2386
1 מארק פיני	0.37	0.39	0.37	0.39	0.37	0.40	0.3802	0.3849	0.3807	0.3854	0.3810	0.3858	0.3831
1 דולר קנדי	1.28	1.34	1.29	1.35	1.29	1.36	1.3147	1.3310	1.3150	1.3314	1.3182	1.3348	1.3242
1 דולר אוסטרלי	1.22	1.34	1.26	1.35	1.27	1.36	1.3038	1.3201	1.3028	1.3190	1.3086	1.3251	1.3116
1 ראנד דרא"פ	0.45	0.54	0.42	0.58	0.44	0.62	0.6936	0.7023	0.6939	0.7025	0.6961	0.7048	0.6986
10 פרנקים בלגיים	0.42	0.44	0.42	0.44	0.42	0.44	0.4283	0.4336	0.4303	0.4357	0.4318	0.4372	0.4334
10 שילינגים אוסטריים	1.18	1.31	1.26	1.32	1.26	1.33	1.2829	1.2990	1.2802	1.2962	1.2844	1.3005	1.2893
1000 לירות איטלקיות	1.18	1.25	1.19	1.27	1.20	1.29	1.2153	1.2304	1.2155	1.2307	1.2190	1.2343	1.2234
1 "סל" (ECU)	—	—	—	—	—	—	1.8716	1.8949	1.8716	1.8949	—	—	1.8847
1 דינר ירדני	4.19	4.44	4.39	4.67	4.44	4.74	—	—	—	—	—	—	4.2853
10 לירות לבנוניות	—	—	0.09	0.10	0.03	0.04	—	—	—	—	—	—	0.0426
1 לירה מצרית	0.64	0.68	0.61	0.65	0.66	0.72	—	—	—	—	—	—	0.7036

שערי מניות

בנקים מסחריים

שאינם בהסדר ההצמדה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	השינוי היצע/ביקוש
א.ה.ה.ב ש	19796	10.0			-10.0
סבנות 1	1055	300			-58.0
סבנות 5	607	376			-376
כללי לא בהסדר 1	14700	87.0	-300	-2.0	-87.0

בהסדר הצמדה ל-88

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	השינוי היצע/ביקוש
אידיבי מ"ך ל-88	110450	530			+59.0
אידיבי ב' ל-88	110300	1.0			-1.0
אידיבי בכא ל-88	666101				
איגוד 1 ל-88	82300	18.0	-200	-.2	-28.0
דיסקונט ב' ל-88	141113	15.0	-3887	-2.7	-15.0
דיסקונט א' ל-88	141210	240	-140	-.1	-240
דיסקונט שה ל-88	16182	2.0	-218	-1.3	-2.0
מזרחי ש' ל-88	45500	486	+100	+.2	+751
מזרחי מ' ל-88	45450	4.0	-550	-1.2	-3.0
הפועלים מבכ ל-88	96000	1.0	-3200	-3.2	-1.0
הפועלים ש' ל-88	75075	998	-5		-806
הפועלים מ' ל-88	75060	62.0			+81.0
כללי א' ל-88	191200	11.0			-11.0
כללי ש"ה 7.2 ל-88	9140	100			-72.0
בל"ל סטוק ל-88	47680	2847			-1789
כלל 711 ל-88	17170	34.0	+170	+1.0	+74.0
מימון וסחר 1 ל-88	63200	6.0	-300	-.5	-8.0
מימון וסחר 5 ל-88	32320	10.0	+320	+1.0	+150

בהסדר הצמדה ל-89

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	השינוי היצע/ביקוש
אידיבי מ"ך ל-89	138070	84.0			+73.0
אידיבי ב' ל-89	— לא נסחר —				
אידיבי בכא ל-89	— לא נסחר —				
איגוד 1 ל-89	102650	7.0	-300	-.3	-7.0
דיסקונט ב' ל-89	— לא נסחר —				
דיסקונט א' ל-89	177105				+27.0
מזרחי ש' ל-89	56778	85.0			+87.0
מזרחי מ' ל-89	— לא נסחר —				
הפועלים ש' ל-89	99750	103	-200	-.2	-80.0
הפועלים מ' ל-89	95200	5.0	-400	-.4	-5.0
כללי א' ל-89	238190	1.0	+490	+.2	+28.0
בל"ל סטוק ל-89	59670	256	-30	-.1	-68.0

בנקים למשכנתאות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	השינוי היצע/ביקוש
אדנים 0.1	20500	20.0	+575	+2.9	+15.0
לאומי משכנתאו ש	7375		+225	+3.1	+70.0
לאומי משכנתאו מ	7660 תב		-700	-8.4	-25.0
כרמל ש	253	2901	-3	-1.2	-2401
פיתוח תעשי' 1	2005	50.0			+50.0
משכן מ"ד 1	3787	52.0	+110	+3.0	+48.0
בנק עצמאות 1	17100	10.0			-10.0
הבינלאומי למשכ'	6760	4.0			+10.0
טפחות מבכ ש	20240	35.0			-35.0
טפחות רג ש	21400	48.0			-30.0

מוסדות מימון

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	השינוי היצע/ביקוש
החקלאות מבכ א	— לא נסחר —				
החקלאות מבכ ג	— לא נסחר —				
לאומי תעשיה א ש	15000	5.0			-20.0
פתוח תעשיה מבכ	— לא נסחר —				
פת תעש בכ ג	— לא נסחר —				
פת תעש בכ גג	— לא נסחר —				
פת תעש בכ גגג	— לא נסחר —				
פת תעש בכ ד	— לא נסחר —				
פת תעש בכ דד	— לא נסחר —				
מרכז קבלנים 5.0	985	1294	-4	-.4	-541
תעשיות בב	— לא נסחר —				
כלל ליסינג 0.1א	16050	12.0			-12.0
כלל ליסינג 0.5ב	14085	15.0			+15.0

ביטוח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	השינוי היצע/ביקוש
אילון בטוח 1	100.0	3000	-2.0	-2.0	-5998
אילון ביטוח 1	100.0				+2954
ארדם 0.1	— הפסקת מסחר —				
ארדם א 0.5	— הפסקת מסחר —				
בטוח משנה 1	351	400	-4	-1.1	-400
בטוח משנה 5	152.0				
בטוח משנה אופ 2	216	750	-5	-2.3	-750
בטוח מש שה-אופ	106.5	23900	-2.5	-2.3	-23900
הדר 1	133.0	5601	-2.0	-1.5	-4297
הדר 5	110.0	16154	-2.0	-1.8	-23341
הדר אופ 2	102.0	3662	-2.5	-2.4	-3662
הפניקס 1	440	1100	+13	+3.0	+2489
הפניקס 5	442				
המשמר-הדאל 1	5220	35.0	+100	+2.0	+33.0
המשמר-הדאל 5	4248				+13.0
כלל ביטוח 1	278	2000			
כלל ביטוח אופ'	47.2	29252	-2.4	-4.8	-41211
כלל ביטוח אג"ח	100.0	31889	-5	-5	-29185
מנורה 1.0	* 750	31.0	-25	-3.0	-61.0
* ביצוע חלקי 50.80%					
מנורה 5.0	640	727			+164
סהר ביטוח 1	163.0	14955	+2.0	+1.2	+8429
סקורס 1	866	250	-10	-1.1	-500
צור שמיר 1	216	304	-2	-.9	-304
ציון השקעות 1	2345	2.0	-25	-1.1	-15.0
ציון השקעות 5	752	5.0	-8	-1.1	-30.0

מסחר ושרותים

מסחר

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	השינוי היצע/ביקוש
אינטרגמא 1	685	388	-10	-1.4	-388
אינטרגמא 5	611	606	-2	-.3	-606
מאיר עזרא 1	426	2075	-3	-.7	-2075
מאיר עזרא אופ 2	110.0	1093	+2.5	+2.3	+3580
כלל סחר אופ ד	230	4649	-4	-1.7	-4248
כלל סחר אגח 2	158.0	1500			-1760
קרייסל 1.0	— הפסקת מסחר —				
רסק 1	10000				
רסק 5	9500				
שופרסל א' 0.02	879	1337			
שופר-סל אופ ד	3028 תב	799	-232	-7.1	-1116
שופר-סל אגח א	110.0	57437			+14613

שרותים

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	השינוי היצע/ביקוש
אמותא 0.01	289	1250			-1250
ספנות הספקה 1	333 תב	1960	+25	+8.1	+1330
ספנות הספקה 5	144.0	2000	-5.0	-3.4	-5000
ספנות הספקה אופ	99.8	2355	-5.0	-4.8	-20838
ספנות הספקה אגח	97.0	8478			+6830
קירור הספקה 1	356 תב	5475	-40	-10.1	-2851
קירור הספקה 10	145.0	16429	-6.0	-4.0	-18294
מוסכי קרוכה 1	871	286	-2	-.2	-116
מוסכי קרוכה 5	572	975			-825

מלונות ושרותי תיירות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	השינוי היצע/ביקוש
גלי זוהר 1.0	— הפסקת מסחר —				
גלי זוהר 5.0	— הפסקת מסחר —				
מלונות דן 1	* 1070	50.0	+11	+1.0	+24.0
* ביצוע חלקי 67.60%					
מלונות דן 5	833	300			-300
חוף האלמוג 0.1	8580	20.0			-64.0
מלונות ירדן 1.0	1735	50.0			+50.0
ים סוף 1	207	500			-1130
ים-סוף אופ 1	136.0	1814			+1814

מחשבים ושרותי מחשב

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	השינוי היצע/ביקוש
ת.ל.ן. 1	179.0	2726	+4.0	+2.3	+3626
ת.ל.ן. אופ ב	42.0	12729			-3212
ת.ל.ן. אגח א	107.0	1612			-9158
יעג"א 1	4850	22.0			-22.0
מ.ל.ל. 1	2987 מ		-158	-5.0	-33.0
מ.ל.ל. 5	909 תב	215	-90	-9.0	-1515
ניקוב 1	— לא נסחר —				
ניקוב 5	— לא נסחר —				
ניקוב אופ 2	— לא נסחר —				
תים מחשבים 1	565				

מקרקעין ופיתוח

נדל"ן בינוי ופיתוח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	השינוי היצע/ביקוש
אזורים אופ 1	443	1117	-5	-.7	-933
אזורים אגח 3	137.0	4080	+5	+4	+24000
אילקו מלכ"ב 1	— לא נסחר —				
אילקו מלכ"ב אופ	— לא נסחר —				
אל-רוב 1	324	762	+4	+1.3	+112
אפריקה 0.1	35300	91.0	-400	-1.1	-119
אפריקה אופ 5	13800	24.0			
ארזים 1	447	2061			-2061
ארזון 1	2610	375			-225
ארקין 5	* 1900	60.0	-20	-1.0	-40.0
* ביצוע חלקי 60.00%					
ברנוביץ 1	2534	39.0			+61.0
ברנוביץ 5	2187	200			+100
ודר רוטקר 1	4620		-80	-1.7	-50.0
דרקר 1	172.0	1006			-5.0
דרקר 5	124.0				-725
פי-גלו 1	1533	186			-110
הסכל 1.0	— לא נסחר —				
הסכל 5.0	— לא נסחר —				
ת.ל.ב. 0.1	— הפסקת מסחר —				
ת.ל.ב. 0.5	— הפסקת מסחר —				
כלכלית ים אופ 1	66.0	2430	-2.0	-2.9	-8430
בג-ים 1	3312	160	-100	-2.9	-160
בג-ים 5	3030	100			+100
מבני תעשיה 1	69.0	17780			-5636
מבני תעשיה אופ'	21.0	166676			+75049
מבני תעשיה אגח להמ	101.5	7795	+.5	+.5	+24705
ישפרו 1	3361	284	-70	-2.0	-225
ישראלום 1	1299	174	-1	-.1	-174
ישרס 1	15300 תב	165	-1000	-6.1	-273
סן פיתוח 1	5000	80.0	-200	-3.8	-115
לומיר 1	5152	50.0			-20.0
לומיר 5	1699	200	-10	-.6	-300
פ.ת.ב. 1.0	258	5402	-11	-4.1	-7901
פ.ת.ב. אופ 2	112.0				+3160
פ.ת.ב. אגח א	127.0	7000			+15000
מגדלי בניה 1.0	401	20.0	-20	-4.8	-920
מישגב 1	136.0	2760	-2.5	-1.8	-2760
מישגב אופ א	107.0	7716			+2675
מבנה 5	1120		+15	+1.4	+209
קרינשטיין 1	234		-9	-3.7	-1110
קרינשטיין 5	98.0	6790	-5	-.5	-8290
ליפשיץ 1	204 תב	521	+12	+6.3	+782
ליפשיץ 5	74.0 תב	5003	-8.5	-10.3	-5003
ליפשיץ אופ 2	38.8	8837			+4322
ליפשיץ אגח 1	90.5	17875			+6625
נאות אביב 0.5	2840				
נכסי אזורים 1	199.0	10055			+10833
נכסי אזורים אופ	53.0	12438			-9733
נכסי אזורים אגח	91.5	65616	-5	-5	-46468
סהר השקעות 1.0	513	210			-210
סנק 1	1547	62.0	+20	+1.3	+62.0
קיסריה 1	2627				-39.0
קיסריה 5	1025	105	+28	+2.8	+95.0
רובינשטיין 1	174.5				
רובינשטיין 5	122.0	2884	-.5	-4	-2884
רובינשטיין אופ 2	423 מ		-23	-5.2	-243
רובינשטיין אגח א	129.0				

חקלאות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	השינוי היצע/ביקוש
מטעי הדר 0.1	2426	500			-30.0
מטעי הדר 0.5	2340	184	+70	+3.1	+266
מהדרין 1	4717	640			-640
מהדרין אופ 1	1706	115	-20	-1.2	-415
נכסי הדרים 1	1251	342			-342
פריאור 5	2031		+30	+1.5	+50.0

תעשייה

מזון וטבק

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	השינוי היצע/ביקוש
דובק מב ש	1445	9.0	+15	+1.0	+9.0
דובק מב מ	1530		-10	-.6	-72.0
ובלכל 1	260		-8	-3.0	-300
ובלכל 5	273		-6	-2.2	-500
ובלכל אגח 1	99.5	9000	-2.0	-2.0	-15980
טמפו בירה 1	24900	16.0	-500	-2.0	-27.0
טמפו בירה 5	18500	6.0	-200	-1.1	-23.0
יצהר 1	* 852		+50	+6.2	+247
* ביצוע חלקי 50.25%					
יצהר א 5	455	1.0	-6	-1.3	-241
יצהר אופ 2	— הפסקת מסחר —				
מן 1	— לא נסחר —				
מן 5	— לא נסחר —				
סנפרוסט 1	14100	30.0			+20.0
עסיס ב 5	— לא נסחר —				
שלמה אנגל 1	1405	344	-15	-1.1	-207
שמן מבכ א 4	1061	816	-14	-1.3	-968

טקסטיל והלבשה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	השינוי היצע/ביקוש
אדגר 1	269	369	-3	-1.1	-1969
אדגר אופ 2	92.0		+1.0	+1.1	+1000
אדגר אגח 1	110.5				
אופים 1	259	500	+7	+2.8	+278
אופנת ברוך 1	187.0	250			+250
אופנת ברוך 5	127.0				
אופנת ברוך אופא	188.0				
ארגמן רג ש	7139	48.0	-147	-2.0	-57.0
דלתא-גליל 0.1	651	3265			-345
דלתא-גליל 0.5	608	1505	-12	-1.9	-1505
מטוויות מאוחד 1.	— לא נסחר —				
מטוויות מאוחד 5.	— לא נסחר —				
ויטלגו 1	* 173.0	150	-17.0	-8.9	-300
* ביצוע חלקי 50.00%					
ויטלגו 5	139.5				
חדיגון 1	3510	90.0	-160	-4.4	-210
דיקית 1	1440	65.0			-65.0
דיקית 5	1196	282			-282
דיקית אופ ב	311	300	-4	-1.3	-300
קופר 1	86.5				
קופר אופ 1	38.0				-550
קורדיה 1	516	209	+18	+3.6	+481
קורדיה 4	393	915	-15	-3.7	-915
לינת 1	92.0				
עיט 1.0	246 תב	2249	-27	-9.9	-2749
עיט 5.0	121.0		-2.0	-1.6	-4848
עיט אופ 2	77.0 תב	1600	-6.0	-7.2	-7400
עיט אגח 1	102.5	10447			-10447
עמק 1.0	105.0	1000			+2789
עמק אופ 1	38.0	2245			-755
פולגת א 1	545	435	-12	-2.2	-435
פולימן א 0.5	3910	38.0			+182
פרגוד 1	800				
ביבוד-סבורינה	3300	84.0	+28	+.9	+13.0

מתכת ומוצריה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	השינוי היצע/ביקוש
אורדן 1	4130	101	-200	-4.6	-201
אורדן 5	3550	70.0	+90	+2.6	+70.0
אלומית 1	6554				
אלומית 5	5140				
כבלים 1	339	3195			+3055
כבלים אופ 1	82.5	9300	-.5	-.6	-13300
כבלים אג"ח-אופ'	100.0	2500	-1.0	-1.0	-5000
כבלים אגח א	103.0	19112			-21054
התכוף 1.0	427 תב	1160	-38	-8.2	-1135
התכוף 5.0	183.0 תב	3116	+10.5	+6.1	+2416
התכוף אופ	900	110			+23.0
ויקה 1	1590	85.3	-10	-.6	-38.9
ויקה 5	1100	57.0	-2	-.2	-9.7
קסקאות פח 5	2280	102	+15	+.7	+127
כבלי ציון 1.0	2170	292	-44	-2.0	-179
כבלי ציון 5.0	1093	1939	-22	-2.0	-2439
מתכת קרמני 1	147.0	4045	+7.0	+5.0	+3837
מתכת קרמני 5	90.0	1062			-4514
נחושתן 0.1	21800				+5.0
נחושתן 0.5	7225	17.0	-50	-.7	-16.0
ספר קלרה 1	1490	100	-5	-.3	-100
פיגא 1	449				-12.0
קליע 5	242	2094			+2094
קליל 1	2350	159	-3	-.1	-159
קליל 5	1910	319	-40	-2.1	-428
קליל אופ	890	1434	-1	-.1	-1023
קליל אגח	124.5				
שלדות 5.0	2511 תב	119	-279	-10.0	-256
לכיש 1	435	280	-13	-2.9	-170
לכיש 5	326	1894			-1294

חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	השינוי היצע/ביקוש
אלביט 3.0	214730	6.0			+2.0
אלקו 0.1	9053 תב		+1200	+15.3	+20.0
אלקו 0.25 ש	4498 תב	774	+1100	+32.4	+2904
אלקטרה 0.1	1740 תב	111	+110	+6.7	+162
אלקטרה א 0.5	1110	607			-7.0
אלקטרה אופ 5	680	678	-35	-4.9	-1912
אלקטרה אגח 3	130.5	9250	+.5	+4	+16000
אריק 0.02	11600	163	-51	-4	-108
כלל אלקט' אופ א	310 תב	3660	-31	-9.1	-6784
כלל אלק' אגח 1	102.0	29964	-1.0	-1.0	-23799
טמפורדיקס 1	844	1825			-301
טמפורדיקס 5	667	1000	-15	-2.2	-2400
פיירכמבר 1	324	1666	+3	+.9	+866
פיירכמבר 5	241	500			-100
ציקלון 1	2060	177	-47	-2.2	-512
ציקלון 5	1241	605			-480
קנגשטיין 1	1847				-2.0
קנגשטיין 5	1278				
ת.א.ת. 1	584	510			+247
ת.א.ת. 5	319	3630	-5	-1.5	-3130
תדיאה 1	613	2196	-15	-2.4	-1706

מוצרי בניה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	השינוי היצע/ביקוש
א.פ.כללבנין 1	140.0	9331	+1.0	+.7	+8544
איזר כלל אופא	* 410	1560	-20	-4.7	-3330
* ביצוע חלקי 85.20%					
איזר כלל אופ ב'	44.7	32479	+.7	+1.6	+32798
א.פ.בנין אגח א	186.0	11500			+23500
א.פ.בנין אגח ב	91.0	77580	-5	-5	-95990
אקרשטיין 1	335	543			-325
אקרשטיין 5	252	65.0			-65.0
אקרשטיין אופ א	284	500			-500
אקרשטיין אג"ח 1	131.0				
האחים בלום 1	79.0	1500	+1.0	+1.3	+2500
אחים בלום אגח	38.5				+1000
מודל השק 1	— הפסקת מסחר —				
מואיקה 1	— לא נסחר —				
מואיקה 5	1490	50.0	+30	+2.1	+180
נגב קרמיקה 1	251	2023	-9	-3.5	-3343
נגב קרמיקה אגח	95.0	2100	-2.0	-2.1	-4361

כימיה, גומי ופלסטיק

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	השינוי היצע/ביקוש
אבן 5	1323	1880			-737
אליאנס ב 200.0	— הפסקת מסחר —				
גל תעשיות 1	251	250			+396
גל תעשיות 5	162.0 תב	1204	-14.0	-8.0	-704
גל תעשיות אופ	64.0	300	-2.0	-3.0	-3700
גל תעשיות אגח 1	105.0	2000			
רשנים 0.1	* 2574	302	-26	-1.0	-148
* ביצוע חלקי 73.60%					
רשנים 0.5	1548				
חיפה כמיקל 10.0	— הפסקת מסחר —				
ליפסקר 1.0	* 1611	140	-179	-10.0	-230
* ביצוע חלקי 50.00%					
מקסימה 1	476		+16	+3.5	+600
מקסימה 5	435				
סנו 1	20000 תב	26.0	-1880	-8.6	-71.0
סנו 5	16740 תב	5.0	-1000	-5.6	-65.0
פריקלאס 1	490	2311			-27.0
פריקלאס אופ 1	130.0	6961	-3.0	-2.3	-7199
קים 1	4335	18.0			-18.0
קים אופ 2	2425	55.0	-100	-4.0	-155
קים אגח 1	112.5				-3000
תיא 5	4305	173			-73.0
פרוטארום 10.0	548	5492	+11	+2.0	+4773

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	השינוי היצע/ביקוש
כתר 1	102.0	2600			+680
רפרון 1	5255	6.0	-50	-.9	-6.0
רפרון 5	3810	50.0	-80	-2.1	-50.0
ת.ב.ג. 1.0	3700	45.0	-65	-1.7	-69.0
יאה 1	— הפסקת מסחר —				
לבידי אשקלון 1.	600	860	+10	+1.7	+234
מולט ב 0.5	25000	13.0	+836	+3.5	+37.0
קיבל 1	570	3386	-10	-1.7	-3286
קיבל אופ 1	315	500	-10	-3.1	-1103
רים 1	275	120	-5	-1.8	-620
רים 4	129.0	2740			-2740
תעל ב 2	15100	81.0			-31.0

תעשיות שונות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	השינוי היצע/ביקוש
אבריין 1	165.0	2117	+1.0	+.6	+1921
אבריין 5	91.0	3820			-450
חרושת יוד 1	1745				
ה.ג.פלסק 1	1070	150	+8	+.8	+50.0
ה.ג.פלסק 5	907		+17	+1.9	+250

השקעות תעשיה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	השינוי היצע/ביקוש
מרכזית ב 0.1	— הפסקת מסחר —				
כור כב' 1.0	— לא נסחר —				
כלל תעש אופ ד	112.5	11603	-.5	-4	-13657
כלל תעש אגח 6	110.0	31570	-2.0	-1.8	-21370

חברות להשקעה

השקעה ואחזקות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	השינוי היצע/ביקוש
אוניקו ש	5300	5.0	+100	+1.9	+5.0
אידיבי פית אופא	2580	121	-70	-2.6	-312
אידיבי פית אגחא	105.0	15100			+17680
אלגר 1	820	600	-35	-4.1	-1126
גולדת השקעות 1	1010				
גולדת אופ א	809				
גולדת אגח 1	111.0				
דנבאר 1	625 תב	1743	+57	+10.0	+2131
דנבאר 5	375	268			-403
חברה לישראל 5	2340	844	-30	-1.3	-340
חלפסון 0.1	115900				
חלפסון 1.0 ש	17150	22.0	-160	-.9	-37.0
אמפא א 0.5	16000	20.0	+200	+1.3	+36.0
השק דיסק אופ	677	1619	-13	-1.9	-3972
השק דיסק אגח א	112.0	6732			+12657
מזרחי השק ש	28000	5.0			-1.0
מזר השק אגח 124	14207				
הירדן 1	1015 תב	180	+55	+5.7	+720
הירדן 5	561	774			+674
יעשור 1	2250	100	+72	+5.3	+100
יעשור 5	* 1330	17.0	-20	-1.5	-72.0
* ביצוע חלקי 48.60%					
יצוא ש	13790	10.0			-10.0
ירדן א 0.1	1081	1.0	-5	-.5	-118
ישום 1	59.5	1000			+1000
ישום אגח-אופ 1	63.0	393			-393
כלל ישראל 50.0	749	520	-1	-.1	-34.0
מגור 1	312	400	-10	-3.1	-1007
מגור א 5	318				
מגור אופ ב	105.0				
מגור אג"ח 1	132.0	736	-1.0	-.8	-15736
מגר פיתוח 1	280	938			+800
פז השק ש	1980	150	-20	-1.0	-68.0
פמה א' 1	3712		-150	-3.9	-43.0
פמה 5	2913 תב	1.0	-324	-10.0	-101
פירוץ ב 0.2	8689	150			+77.0
קרדן 1	97.0	9000	-4.0	-4.0	-6353
קרדן 5	61.0	3505	+1.0	+1.7	+2341
קרדן אופ' 2	40.5	26709	-.6	-1.5	-26735
קרדן אג"ח 1	112.5	18950			+22050

נסחרות במט"ח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	השינוי היצע/ביקוש
גזית מ	237				

דלק ונפט

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	השינוי היצע/ביקוש
דלק חיפושינפט 1.	* 1852	62.0	+82	+4.6	+208
* ביצוע חלקי 62.00%					
דלק חיפושינפט 5.	825	217	-5	-.6	-148
פז חיפושי נפט	21200	50.0			-7.0
י.ג.א.ל. אופ 2	75.0	11716	+1.0	+1.4	+11814
מ.נ.ן. 1.0	3060 תב	102	-300	-8.9	-295
מ.נ.ן. 5.0	1650	450			+17.0
נפטא ש	335	1771	-15	-4.3	-3962

רשימה מקבילה

שרותים

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	השינוי היצע/ביקוש
תראל עירונה 1	— הפסקת מסחר —				
י.ס.ק.ל. 1	230	735	+3	+1.3	+1215
קונכורדיום 1	954				-250
קונכורדיום 5	310	500	+3	+1.0	+522
קונקורד. אופ ג	37.0	14085	+1.5	+4.2	+15085
קפיל 1	500				
תבל 1	106.5	748	-5.0	-4.5	-3748

מלונאות ושרותי תיירות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	השינוי היצע/ביקוש
גני הדר 1	82.0	4496			+804
גני הדר אופ 1	57.5 תב	500	+7.5	+15.0	+1000
הודיה ישראלית 1	— לא נסחר —				
כנס 1	900				

מחשב ושרותי מחשב

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	השינוי היצע/ביקוש
איכות 1	195.0				
רשה מיכון 1	350	188	+1	+.3	+152
רשן אופ 1	670 תב	410	+86	+14.7	+331
כלל מחשבים 1.0	3666				+100
משוב 1	* 69.5	3984	-1.5	-2.1	-3605
* ביצוע חלקי 86.80%					
רשף 1	225	3158	+2	+.9	+2035

נדל"ן בינוי ופתוח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	השינוי היצע/ביקוש
אמבנים 1	— לא נסחר —				
בן-יקר גת 1.0	— לא נסחר —				
דרוקר 1.0	— הפסקת מסחר —				
דרוקר 5.0	— הפסקת מסחר —				
עיר 3.0	— הפסקת מסחר —				
רסק מבכ	— לא נסחר —				
רסקו רג	— לא נסחר —				

חקלאות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	השינוי היצע/ביקוש
שז-חד 0.1	— הפסקת מסחר —				

מזון וטבק

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	השינוי היצע/ביקוש
אבגאם 1	* 745	46.0	-40	-5.1	-366
* ביצוע חלקי 62.80%					
גולדפרוסט 1	568				+1.0
גולדפרוסט 5	268	185	-1	-.4	-27.0

טקסטיל והלבשה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	השינוי היצע/ביקוש
יונידרס 1	219				
מקס 0.1	1411		+25	+1.8	+36.0
מקס 0.5	791				
תעש רהטין 1.0	2056	10.0	+1		+2.0

מתכת ומוצריה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	השינוי היצע/ביקוש
אוקטגון 5.0	— לא נסחר —				
מודגן 1.0	— לא נסחר —				
משאבות סלע 1	75.0				-1080
מתכת סוזם 1	32.2 מ		-1.7	-5.0	-32887
מתכת סוזם אופ'	* 4.6	285	-.5	-9.8	-5455
* ביצוע חלקי 62.90%					

מוצרי בניה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	השינוי היצע/ביקוש
אלקפ 1	— הפסקת מסחר —				
אלקפ אופ 2	— הפסקת מסחר —				
בר-כון 1	2107	130			+64.0
בר-כון 5	1386	1120	+66	+5.0	+631
בר-כון אופ' 2	549	1060	-1	-.2	-1200
פרומאגנסט 1.0	2000	.2			-.2
פרומאגנסט 5.0	634	112	-15	-2.3	-561
מ.ג.מ. 1	645	105	-5	-.8	-278

מוצרים כימיים, גומי ופלסטיק

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	השינוי היצע/ביקוש
אלדן-סק 1	140.5	225			-5.0
רקסטר 1	2349	30.0	-1		-40.0
גקו 1	3890	319	-10	-.3	-319
ת.ג.ל. 1.0	1045 מ		-55	-5.0	-557
ת.ג.ל. 5.0	755 מ		-40	-5.0	-185
תדר א' 5	5995	4.0	-5	-.1	-4.0

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	השינוי היצע/ביקוש
אורדע פרינט 1	298 תב	2776	-20	-6.3	-3276
סקאנדיה 1.0	* 2770	335	-28	-1.0	-108
* ביצוע חלקי 87.00%					

תעשיות שונות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	השינוי היצע/ביקוש
גולן 1	292	713	-3	-1.0	-603
רדימון 1	121.0				-759
פו-יק 1	342	500			+500

השקעה בתעשיה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	השינוי היצע/ביקוש
כלל פיתוח 1	107.5	10.0			-10.0

חברות השקעה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	השינוי היצע/ביקוש
אינקובה 1	— הפסקת מסחר —				
אית"מ 1	244	610			-610
אית"מ אופ 1	43.0				
אמישר בכ' 1	264 תב	167	-20	-7.0	-667
אמיק 1.0	— לא נסחר —				
אמיק 5.0	— לא נסחר —				
בנין השק ב 5	10970		+110	+1.0	+2.9
לבדיק 1	— לא נסחר —				
לבדיק 5	— לא נסחר —				
עד השקעות 1	— לא נסחר —				
עד השקעות 5	— לא נסחר —				

חיפושי נפט

שם המניה	השער	המחזור	השינוי בנקודות	השינוי ב-%	השינוי היצע/ביקוש
פראויל ב 0.03	5900				-21.0

הבינלאומי	4	5463	5463	.00	1455.0
פיבי	6	6551	6535	.24	2737.0
הסנה	9	116.00	116.00	-2.52	66595.0
שקשן		568	568	-1.05	1166.0
כלל סחר	7	294	294	.08	11585.0
שופר-סל ב'	3	859	857	.23	4800.0
דלק ב'	6	1857	1848	-.27	6851.0
אפריקה 1	4	30120	30120	.00	147.0
אזורים	3	735	726	-.31	6565.0
נכסים-בנין	9	2479	2467	.49	6228.0
הכשר הישוב	4	449	444	-.22	8935.0
חברה כלכלי	2	252	252	-1.15	3295.0
כלל ברליין	4	575	572	-.52	4812.0
עלית	5	10940	10775	-.75	676.0
פולגת ב'		426	426	-.23	198.0
קופאורפוח	4	2718	2705	-.26	1673.0
כלל תעש אל	1	1662	1653	-.00	2744.0
אלדן	4	153852	153857	-.75	29.8
מבע	9	7449	7412	.00	1920.0
ים המלח	13	1628	1628	.00	7818.0
פטרוכמים	9	820	814	.74	10739.0
בית הדר	9	210975	209404	.75	29.0
כלל תעשיות	12	160.50	160.00	.31	12659.0
אידיבי פת'	11	6044	5984	.00	2374.0
אלרון	6	688	683	.00	5650.0
חברה לישר"ו	10	2965	2941	.24	3481.0
פועל' השקע		595	595	.08	5100.0
דיסקו השקע	10	1696	1684	.47	3790.0
כלל ישר'10	9	854	856	-.23	3059.0
יזאל	4	314	311	-.96	1237.0

הפועלים מדורג 115 בעולם; בל"ל 139

בנק הפועלים מוביל בין הבנקים הישראליים בדירוג הבנקים הגדולים בעולם. כך עולה מדרוג של 200 הבנקים הגדולים בעולם שפורסם בגליונו האחרון של העתון רב היוקרה "ביזנס וויק", והמתייחס לתוצאות העסקיות של הבנקים לשנת 1987.

לפי דרוג זה ניצב בנק הפועלים במקום 115 עם היקף מאזן של 30,382.7 מליון דולר. בנק לאומי, שהוא הבנק הישראלי השני הנכלל ברשימה זו, תופש את המקום ה־138 בדרוג עם היקף מאזן של 25,708.9 מליון דולר.

בנק הפועלים מוביל בין הבנקים הישראליים גם לפי דרוג של רווחיות ריאלית, כפי שחושב על ידי ה"ביזנס וויק". לפי דרוג זה ניצב בנק הפועלים במקום ה־165 בדרוג ובנק לאומי ניצב במקום 168.

בדרוג הבנקים הגדולים בעולם של ה"ביזנס וויק" תופסים חמישה בנקים יפניים את חמשת המקומות הראשונים. במקום השישי ניצב בנק צרפתי, במקום השביעי בנק אמריקאי, במקום השמיני והעשירי בנקים יפניים ואת המקום התשיעי תופש בנק צרפתי.

"ישאל" תגייס ממשקיעיה 6.5 מיליון דולר נוספים

מאת דרור שרביט

"ישאל" חברת ההשקעות של יהודים מדרום אמריקה, המנוהלת על ידי "כלל" תגייס מבעליה 6.5 מיליון דולר נוספים. עד כה גייסה החברה 11.5 מיליון דולר.

ב"ישאל" שותפים 80 משקיעים מארצות אמריקה הלטינית. קונצרן "כלל" המנהל את החברה שותף בה ב־20 אחוז. עד כה השקיעה החברה ב"כלבי ציון" ו"קרגל" ביחד עם השקעות מקבילות מצד "כלל".

ההון הנוסף שיגויס לחברה נועד בעיקר לשמש בעתודה כספית לניצול האופציה לרכישת נתח נוסף בחברת "כלבי ציון" מ"בימיקלים לישראל" ולאפשר ניצול הזדמנויות השקעה נוספות.

עסקים בקצרה

★ הנחות לסטודנטים בכרטיס ישראכרט – חברת "איסתא ליינס", שבשליטת התאחדות הסטודנטים בישראל, וחברת "ישראכרט" הגיעו להסדר ייחודי המאפשר לסטודנטים החברים במועדון "איסתא" ולבני משפחותיהם להנות מהנחות ברכישת מוצרים ושירותים באמצעות כרטיס "ישראכרט".

ההסדר החדש מאפשר לעשרת אלפי סטודנטים ובני משפחותיהם שהצטרפו אליו, לקבל הנחות בשיעור של עד 25% במאות בתי עסק, בנוסף לתנאי האשראי הרגילים שמהם נהנים מחזיקי "ישראכרט". ההסדר החדש מבטיח שהסטודנט יהנה מההנחות אוטומטית בעת חיוב חשבונו בבנק, והוא אינו נזקק לעמוד על קבלת ההנחה במעמד הקניה.

לשם הפעלת הסדר ייחודי זה פיתחה חברת "ישראכרט" תוכנת מחשב מיוחדת המאפשרת לזהות מתוך כל הקניות הנעשות באמצעות כרטיס "ישראכרט" את אותן קניות שבוצעו על ידי סטודנטים החברים במועדון "איסתא" ולזכות אותם בהנחה אוטומטית בעת חיוב חשבונם בבנק עבור קניות שביצעו.

7 מיליון דולר – הפסד תפעולי במלון "היאט" בשנתו הראשונה

מאת דויד מושיוב

שבעה מיליון דולר זהו ההפסד התפעולי המצטבר של מלון היאט ריג'נסי בשנת פעילותו הראשונה,כך מעריך נציג רשת ארבע העונות המארה"ב המפעילה את מלונות היאט בעולם ואשר שלחה נציג מיוחד לישראל לבדוק את הסיבה להפסדים הכבדים של המלון.

איש העסקים הירושלמי נסים אבולוף התבקש על ידי יזמים זרים לבדוק אפשרות של צמצום ההפסדים הכבדים של המלון. הוא הציע לנציגי החברה האמריקאית לצמצם את מספר החדרים במלון ואת החדרים המרוחקים בו להפוך למלון דירות. הבעייה המרכזית של המלון, היא פרישתו על פני שטח נרחב, כדי להשתלב בקו הרקיע, על צלע הר.

בהקמת המלון הושקעו 60 מיליון דולר ופרישתו הגדולה גורמת להוצאות תפעול גדולות.

במלון 500 חדרים מהם 482 חדרים פתוחים. סמנכ"ל המלון משה זנד מסר כי התפוסה כיום היא 45 אחוז מהם 60 אחוז ישראלים ו־40 אחוז תיירים זרים.

כדי להגדיל את התפוסה הגבוהה פעילות הנופש והמלון כיום מציע גן ילדים, דיסקוטקים, שחיה בבריכה. המלון מקווה להגיע בחודשים הקרובים לתפוסה של 65 עד 70 אחוז.

בימים אלה משלים המלון השקעה של מיליון דולר במרכז בריאות במלון בשטח של 2500 מ"ר.

במגמה להגדיל את מספר התיירים שיתגוררו במלון עורכים נציגי המלון מאמץ שיווקי גדול בארה"ב לעודד בואם של תיירים.

הזמנת המרגמות ל"סולתם" תגדל ל־40 מיליון דולר

מאת יוסף מיכלסקי

מפעל "סולתם" שזכה השנה בהזמנה נסיונית של אספקת מרגמות לצבא ארצות הברית בסך של 4 מיליון דולר, עשוי להנות בשנה הבאה מהזמנה נוספת של 40 מיליון דולר מסר יו"ר הדירקטוריון של "סולתם" שלמה זבלודוביץ באסיפת עובדים במקום.

שלמה זבלודוביץ מסר עוד שהוא מקיים מגעים עם גורמים שונים להרחבת היקפי השיווק של תוצרת המפעל.הוא הביע בטחונו בכך שתוך שנה וחצי יתגבר המפעל על הקשיים שלו ויחזור לגדולתו כבעבר.

סופר "דבר" מציין שבינתיים נתון המפעל בקשיים גדולים והנהלתו ביקשה מהמועצה המקומית יקנעם לדחות את תשלום מיסי הארנונה או להפחית אותם. המועצה לא נענתה לכך בנימוק שאין באפשרותה לעשות זאת. במפעל מועסקים כיום למעלה מ־800 עובדים ואין כוונה, בשלב זה לפטר עובדים אחרי גלי הפיטורים שפקדו את "סולתם" בשנתיים האחרונות.

גורם חיצוני יכין תוכנית למבנה קרן הפנסיה המאוחדת

מאת חיים ביאור

גורם חיצוני יכין תוכנית למבנה הארגוני של קרן הפנסיה המאוחדת, העתידה לקום מתוך שש קרנות הפנסיה ההסתדרותיות.

כך החליטה בישיבתה האחרונה ועדת המבנה, אחת משלוש הוועדות המקצועיות שהוקמו על ידי האגף לבטחון סוציאלי בהסתדרות, בכדי להכין את שלבי המיזוג של הקרנות.

בינתיים הוסר האיום של קרן הגמלאות המרכזית של עובדי ההסתדרות (קג"מ) להחרים את ועדת המבנה ולא לאמץ שום החלטה שתתקבל בוועדה אם נציגה לא ישתתף בדיוניה. החל מהישיבה האחרונה של הוועדה צורף אליה מנכ"ל קג"מ, שלום תן עמי. כן צורף לוועדה מנכ"ל קרן "מקפת", עו"ד יצחק שילון. מבין 11 חברי הוועדה חמישה הם נציגי "מבטחים", שהיא הגדולה מבין קרנות הפנסיה. בראש הוועדה עומד המנכ"ל הפורש של"מבטחים", עמוס ערן.

עם זאת, טרם יושבו חילוקי הדיעות בין קרנות הפנסיה השונות בשאלה אם בשלבי הביניים יוקמו שני גושים גדולים של קרנות פנסיה או, לחילופין, שלושה גושים. אנשי "מבטחים" דורשים שיוקמו שני גושים שהאחד מהם יכלול את "מבטחים" וקרנות הפנסיה של עובדי הבניין והפועלים החקלאיים והשני יכלול את קג"מ, "נתיב" ו"מקפת". לעומתם לוחצים ראשי "נתיב" ו"מקפת" שיוקמו שלושה גושי קרנות, דבר שיאפשר לשתי קרנות אלה מידה של עצמאות.

אנשים וכלכלה / ד.ש.

תשקיף "תדיראן" יוגש השבוע

חברת "תדיראן" אמורה להגיש עד סוף השבוע לבורסה ולרשות לניירות ערך את תשקיף ההנפקה של חברת "תדיראן מוצרי שיווק וצריכה". תנאי הבורסה לניירות ערך, אינם מהווים, בשלב זה, גורם מעכב בקידום תוכנית ההנפקה.

"תדיראן מוצרי שיווק וצריכה" הינה חברה חדשה בקבוצת "תדיראן" שלוקטו בה פעילויות שונות של "תדיראן" מתחומי השיווק והצריכה. בצד הפיננסי של ההנפקה מטפל ב"תדיראן" אדמונד צצאג. לנוכח תנאי הבורסה, עיקר המאמץ בהנפקה יהיה ברישום מניות החברה בבורסה. גיוס ההון המתוכנן במניות צפוי להיות קטן יחסית לשוויה של החברה. על רקע זה צופים הגורמים המטפלים בהנפקה לחילוקי דיעות עם הבורסה. זו מתנה גיוס הון בשיעור שאינו נופל מ־12.5 אחוז מהונה של חברה, כאשר מדובר בחברות גדולות, בעוד שגיוס ההון המתוכנן על ידי "תדיראן" נופל משיעור זה.

בל"ל אירח את ראשי "כלל"

בנק לאומי מבקש לשמור על אחיזתו בקרב העסקים הגדולים במשק ועל רקע זה מארח מנכ"ל הבנק צדיק בינו לארוחות עסקיות את

צדיק בינו

העומדים בראשות גופים עסקיים גדולים במשק.

פגישה כזו נערכה לאחרונה בין ראשי בל"ל לראשי "כלל". בנוסף לבינו השתתפה בפגישה גם ראש החטיבה העסקית של הבנק שושנה ויינשל. מצד "כלל" השתתפו בפגישה המנכ"ל אהרון דברת, שני המשנים למנכ"ל יצחק שדם ועמוס ספיר. בפגישה, אין צורך לומר נדונו דרכים להגברת שיתוף הפעולה בין שני המוסדות. ראשי "כלל" ציינו בפני בינו כי לאחר החלפת מרבית הצמרת הניהולית בבל"ל הם מתקשים בקיום עסקים הופשיים עם הבנק והציעו לבינו לחשוף יותר את המנהלים החדשים בבנק.

הבורסה בודקת עיסקת "ישרס"

הבורסה לניירות ערך בודקת את עיסקת המרינה בהרצליה של חברת "ישרס". בבורסה

נטי קירש

מביעים חוסר נחת רוח מהעובדה שבעיסקה זו מתחלקת "ישרס" ביחד עם בעל השליטה בה נטי קירש. בדרך כלל ישנה התנגדות ל"שותפות" כזו בין החברות הציבוריות הנסחרות בבורסה לבין בעלי השליטה בהן. הנחיות הבורסה קובעות שעסקות עם בעל ענין צריך להביא לידיעה מוקדמת של הבורסה, הנחייה ש"ישרס" לא עמדה בה.

בבורסה לניירות ערך בודקים בזהירות את העיסקה האמורה על רקע נסיון קודם עם נטי קירש. דיווחים על מכירות שביצע במניות "רסקו" הגיעו לבורסה באיחור של כמה חודשים. עתה, תצטרך הבורסה להתייחס גם לעובדה שמנכ"ל החברה יהושע פורר, קיבל גם הוא אופציה לאחוזים בעיסקת המרינה.

אם. אס. סי – העוברה לניהול גרינברג

חברת אם. אס. סי העוברה לאחרונה לניהולו של ידידיה גרינברג, מנהל קבוצת הביטוח בחברת "כלל". מנהל החברה, רוני דיסנצ'יק ששימש כמנהלה מיום הקמתה פרש מניהול החברה על רקע של חילוקי דיעות עם ראשי חברת "כלל." בימים אלה מתקיימת בניו־יורק ישיבת מועצת המנהלים של החברה בה משתתפים ראשי "כלל" ונציגי "מריל לינץ'" החברים במועצה. בישיבת מועצת המנהלים יגובשו דרכי פעולתה של החברה בעתיד, לאחר ש"מריל לינץ'" והשותף הנוסף שטיינהרט ביקשו להקטין את השקעתם בחברה על רקע משבר הבורסות באוקטובר 87.

לקוחות עוזבים ברוקר גדול שהימר על "הסנה" נטישה גדולה של לקוחות הסתמנה בימים האחרונים אצל ברוקר גדול שהימר על מניות "הסנה" ומילא את תיקי לקוחותיו במניות חברה זו.

הברוקר ציפה לתוצאות טובות מכפי שהוערך תחילה, בעיקר בהסתמך על התוצאות החצי שנתיות ב"הסנה" ומידע פנימי שהתברר כמוטעה. התוצאות הגרועות ב"הסנה" גרמו לירידה במחירי מניותיה בבורסה ולהפסדים גדולים ללקוחות הברוקר הגדול. חלקם החזיקו בתיקיהם עד כ־20 אחוז ממניות חברת "הסנה".

חברה חדשה לביטוח סיכוני סחר חוץ

קבוצת הביטוח "הראל המשמר" בשיתוף עם בנק כללי ואיש העסקים יוסי ויגרציג החליטו להקים חברה, היחידה מסוגה בישראל בבעלות פרטית, שתעסוק בשירותי ביטוח לסיכונים פוליטיים ומסחריים הקשורים בפעילות סחר בינלאומי.

מנכ"ל "המשמר שירות לביטוח" גדעון המבורגר מסר כי החברה החדשה, "איי.טי.איי", תציע ליצואנים תוכניות ביטוח כנגד סיכונים פוליטיים כמו גם כנגד סיכונים מסחריים ופיננסיים. במסגרת זאת יוצעו פוליסות של חברות ביטוח בינלאומיות המומחות בענף זה במחירים תחרותיים ובתנאים כדאיים.

החברה החדשה לא תתחרה בתוכניות הממשלתיות הקיימות, ולדברי מנכ"ל "המשמר שירות לביטוח", היא באה להציע ליצואן הבודד תוכניות משלימות לפוליסות

גדעון המבורגר

הממשלתיות המוצעות כיום שנועדו לנטרל את הסיכונים הכרוכים בעסקות בינלאומיות שכאלה.

"וישיי": איזה חצי?

למרות טענותיו של מנכ"ל "וישיי ישראל" משה שמיר, על העלות הגבוהה של שעת עבודה בישראל, שהביאה להתרחבות מפעלי החברה בארצות הברית במקום המפעל בדימונה, אומר שר התעשייה והמסחר, אריאל שרון, כי בעקבות פנייתו לנשיא חברת "וישיי" העולמית, ד"ר פליקס זנדמן, עומדת החברה להקים מפעל נוסף בדימונה. את ההסבר לניגוד, לכאורה, בין הדברים תולה מנכ"ל "וישיי ישראל", בהסתכלות על חצי הכוס המלאה, שהוא מצבה הטוב של החברה, לעומת החצי הריק של הכוס והוא העלות הגבוהה של שעת עבודה בישראל.

(אבי שוברט)

כועסים על "כור"

ראשי איגוד התעשייה הקיבוצית קובלים על כך, שהנהלת קונצרן "כור" העדיפה להלוות כספים רבים לחברות הקשורות לח"כ אברהם שפירא. לעומת זאת נמנע הקונצרן מלהלוות כספים לתעשייה הקיבוצית למרות בקשות שהפנתה ל"כור" לקבלת הלוואות, דבר שאילץ את התעשייה הקיבוצית ללוות כספים בתנאים הקשים הקיימים בשוק האשראי הבנקאי.

(אבי שוברט)

ביטוח / דן שלם

לוי מועמד להחליף את גולץ

בענף הביטוח נמשכת הפעילות בהילוך נמוך.בביטוח החיים לעומת זאת ניכרת החל מחודש מאי התאוששות מה ברמת המכירות, גם בביטוחי הפרט. בכוונת איגוד חברות הביטוח לדרוש העלאת תעריפי רכב רכוש ב־12־14 אחוז.להקטנת נזקי הענף הודק גם שיתוף הפעילות בין איגוד חברות הביטוח והמשטרה שהביא לגידול במציאת כלי רכב גנובים.

עקב התפטרותו של מנכ"ל הסנה, א. גולץ, שכיהן גם כיו"ר האיגוד, נערכים באיגוד לקראת בחירת יו"ר חדש. המועמדים הם עוזי לוי מ"מגדל" שלו הבטחות קודמות מראשי הענף לקבל את המינוי, ורמי טייבר, מנכ"ל "ציון" שלו יש תומכים רבים אך שאינו מעוניין כעת בפעילות ציבורית.

ראשי הענף מציינים כי לאחרונה הושגה פריצת דרך במכירת פוליסות ללא סוכנים. חברה מסוימת כבר מעודדת מכירת ריסק קבוצתי ללא סוכנים ועתה ישנה כוונה להרחיב את השיטה גם דרך רשות הדואר.בקרוב צפוי מכרז, שיאפשר לציבור רכישת פוליסות נוספים של ביטוח. כנראה גם פוליסות לביטוח מטענים ישירות בדלפקי רשות הדואר, כאשר הכיסוי ינתן על ידי חברת ביטוח.

שיתוף פעולה עם המשטרה

שיתוף הפעולה בין חברות הביטוח למשטרה, שהתבטא עד כה בתשדירי שירות משותפים, ובמבצעים לאיתור כלי רכב גנובים, בין השאר ע"י הפעלת מסוק במימון האיגוד, מביא לתוצאות חיוביות. "מבצע עורק תנועה" שמופעל על ידי יחידה נפרדת במשטרה, הביא למציאתם של עוד 30 כלי רכב גנובים שאותרו במקומות שונים בארץ.

באיגוד חברות הביטוח מצפים לתוצאות חיוביות יותר עם הגברת שיתוף הפעולה אף שבשלב זה אין ירידה בהיקף גניבות כלי הרכב.

ארגון יציג לסוכנים

הדיונים בין המפקח על הביטוח ולשכת סוכני הביטוח בנושא אישור והכרה בלשכת סוכני הביטוח בישראל כארגון היציג של סוכני הביטוח בארץ, נמשכים, כאשר עמדת המפקח נראית חיובית.

לשכת סוכני הביטוח כוללת בתוכה כיום מעל 2000 סוכנים פעילים, ומפעילה באחרונה ביתר שאת את בית הדין המשמעתי שבמסגרתו הוציאו גם מספר חברים מחברותם בלשכה. מוערך שבארץ פועלים כ־2,800 סוכנים, וזאת מתוך 5,200 בעלי רשיון סוכן, שחלקם הגדול עובדי חברות ביטוח או בעלי רשיון לענף ספציפי כמו ביטוח נוסעים או ביטוח ימי.

בלשכת סוכני הביטוח מקווים כי בקרוב היא תוכר כארגון יציג של הסוכנים בארץ, דבר שיאפשר נקיטת אמצעים משמעותיים יותר כנגד סוכן הפוגע במבוטח, בעמיתיו ובענף כולו.

ביטוח "בריא" בציון

בחברת "ציון" יוציאו בקרוב לשוק פוליסת ביטוח בריאות חדשה שתציע למבוטח כיסוי נרחב לביטוח רפואי בעיקר לגבי מחלות קשות. היקף הכיסוי הביטוחי יהיה עד 130,000 ש"ח והוא יכלול כיסוי למחלות שונות כולל- אי ספיקת כליות, השתלת מח עצמות (סרטן), שיתוק צפיים, צינטור, בלון, ניתוח מעקף, התקף לב, וכמו כן כיסוי הוצאות למקרה של צורך בהשתלת לבלב. הפוליסה תימכר כנספח לביטוח חיים קיים.

חידוש נוסף הוא בדרך תשלומי הפיצוי למבוטח. הפוליסה מציעה פיצול תשלומי הפיצוי לתקופה ארוכה, כך יקבל מי שיזדקק לדיאליזה, כליות, 20 אחוז פיצוי מידי והיתרה בהתאם לצרכים. פיצול הביטוח יהיה גם במקרה של שבץ מוחי, צינטור ובלון. במקרה של ניתוח מעקף תשולם מיד מחצית סכום הביטוח.

נטישת כלי רכב

ענף ביטוח הרכב עדיין מודאג מהמצב החיתומי הקשה בביטוח רכב וזאת בשל עליית שכיחות התביעות ועליית מחירי שעות עבודה במוסכים. נוצר גרעון שהביא לדרישה להעלאת תעריפים של 12־14 אחוז. באיגוד חברות הביטוח ממתינים לאישור וועדת הכספים להעלאת תעריפי רכב חובה ולאישור המפקח להעלאת תעריפי רכב רכוש גם לרכב פרטי. באחרונה הוציא האיגוד חוזר בקשר לנזקים הצפויים מהתקלות השונות ביחס לנטישת כלי רכב בשטח רשות מקומית. באיגוד מודאגים מההיתר שניתן לרשות מקומית לגרור ולמכור את הרכב הנטוש בתחומיה. יש הערכה שמצב זה ינוצל להשכרת כלי רכב וגביית תגמולי ביטוח שלא בתום לב מהחברות ומהרשות.

יצויין כי אמנם מרבית כלי הרכב מבוטחים בביטוח צד ג', אך האיגוד דורש הוצאת דיווח מצד הרשות על רכב נטוש שיש כוונה למוכרו.

7 ימי ביטוח נסיעות ב"ויזה"

חברת "ויזה" בשיתוף עם סוכנויות הביטוח "איחוד" ו"בטח" מעניקה 7 ימי ביטוח נסיעות חינם לרוכשים "פוליסע" בכרטיס אשראי "ויזה".

ההטבה תינתן לנוסע בודד או לכל המשפחה בכל מקרה שסך ימי הביטוח יהיה 20 יום ומעלה.

נתיב

קרן הפנסיה של פועלי ועובדי מפעלי משק ההסתדרות בע"מ

מאזן הקרן ליום 31 בדצמבר 1987

	באור	1987 שקל חדש	1986 שקל חדש
השקעות לפי עלות			
מוכרות			
ניירות ערך	2	144,440,241	96,230,697
פקדונות		10,222,813	11,083,642
		154,663,054	107,314,339
בלתי מוכרות			
ניירות ערך	2	4,097,337	415,201
פקדונות והלוואות	3	3,347,328	3,749,026
נדלן והשקעות אחרות	4	3,031,378	2,525,546
		10,476,043	6,689,773
רכוש קבוע			
שנרכש אחרי 28.8.1957	4	395,339	103,805
הכנסות לקבל	5	11,048,451	8,865,889
הלוואות לחברים	6	2,132,163	1,197,324
בנקים בחשבונות עו"ש ומזומנים		74,440	2,310
רכוש שוטף	7	3,781,412	6,165,526
		17,036,466	16,231,049
סך הכל לפני הפרשי שערוך		182,570,902	130,338,966
הפרשי שערוך	8	730,344,884	637,120,896
		912,915,786	767,459,862

הבאורים המצורפים לדו"ח הכספי מהווים חלק בלתי נפרד ממנו.

מאזן ליום 31 בדצמבר 1987

	באור	1987 שקל חדש	1986 שקל חדש
קרנות הגמל			
קרן פנסיה מקיפה:			
התחייבות אקטוארית	13	566,000,000	432,000,000
התחייבות לאחרים		257,941,536	254,837,683
		823,941,536	686,837,683
עתודה אקטוארית מיוחדת	9	23,254,119	16,399,167
		847,195,655	703,236,850
יתרת רווח שלא יועדה		965	700
קרנות, שונות ועתודות	10		
2.33% השלמת פיצויים		29,752,026	30,481,809
קרן פנסיה תקציבית		4,107,592	4,071,238
קרן תגמולים – (חסכון)		29,740,871	25,920,148
עתודה לחופשה		379,135	289,911
עתודה לימי מחלה		148,467	110,543
		64,128,091	60,873,649
התחייבויות שוטפות			
יתרת זכות – חברים שפרשו		31,375	101,161
שונים		1,559,700	3,247,502
		1,591,075	3,348,663
		912,915,786	767,459,862

יושב ראש הנהלת הקרן

מנהל כללי

דו"ח הכנסות והוצאות לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 1987

	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 1987 שקל חדש	1986 שקל חדש
הוצאות		
משכורת וזכויות סוציאליות	1,800,581	1,336,262
החזקת משרדים	485,680	401,173
עבודות מיכון	297,675	267,195
הוצאות הנהלה וכלליות	951,248	653,142
פחת והפחתות	12,890	6,217
עודף הכנסות על הוצאות מועבר לחשבון חלוקת רווחים	169,570,024	158,683,750
	173,118,098	161,347,739

	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 1987 שקל חדש	1986 שקל חדש
הכנסות		
מריבית ודיבידנד מניירות ערך	44,992,758	36,267,563
מפקדונות והלוואות	2,166,834	1,916,272
מהלוואות לחברים	425,723	439,858
ממעבידים	254,253	252,268
מהשקעות בנדל"ן	402,737	139,602
[illegible] פיצוי מהאוצר	2,978,717	2,391,878
	51,221,022	41,407,441
שונות	133,981	16,350
רווחי הון והפרשי הצמדה שמומשו		
מניירות ערך	28,184,681	21,111,629
מפקדונות והלוואות	354,425	238,920
	28,539,106	21,350,549
רווחי שערוך		
מניירות ערך	92,378,411	96,376,311
מנדל"ן והשקעות אחרות	356,927	1,544,919
מפקדונות והלוואות	488,651	652,169
	93,223,989	98,573,399
	173,118,098	161,347,739

חשבון קרן פנסיה מקיפה לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 1987

	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 1987 שקל חדש	1986 שקל חדש
תשלומי פנסיה		
זקנה	53,785,824	38,081,904
נכות	5,792,028	4,334,879
שאירים	13,758,214	10,023,705
מענקים לשאירים	1,298,018	838,872
מענקים מעל 35 שנות חברות	500,550	257,580
היוון פנסיה זקנה	61,417	55,058
השתתפות לקרנות אחרות בתשלומי פנסיה	437,724	435,496
	75,633,775	54,027,494
השתתפות אחרים בתשלומי פנסיה	(6,686,945)	(4,726,564)
	68,946,830	49,300,930
תשלומים לחברים שפרשו והעברות	16,836,817	7,000,948
יתרה מועברת למאזן	823,941,536	686,837,683
	909,725,183	743,139,561

	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 1987 שקל חדש	1986 שקל חדש
יתרה לתחילת השנה	686,837,683	540,453,052
דמי תגמולים שוטפים ע"י המעסיקים	50,851,727	45,043,257
דמי תגמולים שוטפים ע"י העובדים	20,116,723	14,028,465
העברות מקרנות אחרות	2,192,050	3,028,185
העברה מחשבון חלוקת רווחים	149,727,000	140,586,602
	909,725,183	743,139,561

שערי קרנות נאמנות

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון	הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון	הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון	הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
אב	5095.62	5059.53	גורן	475.97	470.37	כרמל	135.86	158.73	ענבר	118.70	116.17
אבקה	372.32	365.11	גיא	109.18	107.57	כתר	1249.10	1231.05	ענת	2275.09	2258.50
אגמ	281.27	275.86	גיל	3272.24	3208.05	להב	4922.82	4826.30	עשוני	543.25	536.60
אגס	111.40	109.23	גלית	694.86	686.30	למשקיע	134.12	132.72	ערמון	130.65	128.19
אדיר	1884.97	1847.92	דורבן	339.80	336.52	לפיד	297.24	295.85	פלא	1631.51	1599.76
אדם	150.37	147.46	דוכיפת	508.28	502.06	לקט	2063.08	2021.72	צבר	556.68	549.57
אופיר	175.78	172.58	דולב	263.05	257.64	לשם	411.95	409.15	צופית	481.86	475.90
אור	489.92	436.11	דורון	151.43	148.56	מבשר	1487.14	1458.26	צוק	154.56	134.03
אוריון	135.08	130.46	דותן	288.78	283.86	מגמה	4222.18	4184.41	צמיד	1220.34	1195.94
אורלי	507.80	305.59	דליה	600.35	589.85	מגד	279.19	275.21	צמיחה	518.25	510.90
אורן	850.84	834.27	דרור	324.97	319.11	מגן	3866.77	3831.43	צמרת	155.15	154.00
איל	5649.96	5538.29	דקל	330.72	324.32	מור	1519.36	1497.76	צפיה	108.20	106.80
אירים	5738.60	5620.19	הדס	387.81	385.36	מורן	858.47	847.92	קלע	170.63	169.78
איתן	824.94	814.66	הילה	430.52	428.54	מטח	26004.69	25682.55	קשת	112.59	111.05
אלון	687.51	673.65	ורד	584.78	574.64	מיטב	1108.69	1087.37	רונית	17022.95	16879.56
אלמוג	700.96	692.39	זהר	116.94	115.26	מכלול	90.75	89.02	רימון	143.20	142.95
אנליסט			זיו	144.47	142.38	מעוף	4572.83	4485.24	רקפת	906.13	891.42
אג"ח	108.65	107.19	זינוק	100.20	98.11	מעיין	788.83	774.12	רשף	440.07	434.24
אנליסט			זיק	83.06	81.05	מקשה	416.50	413.79	שביט	486.73	480.97
גמישה	98.45	96.22	זמיר	405.48	400.51	מרווח	155.65	153.18	שהם	367.45	364.05
אנליסט			חוחית	176.55	173.99	מרום	1454.93	1427.82	שחף	105.88	104.58
מניות	83.94	81.92	חליפין	154.46	154.04	נוגה	155.23	152.94	שירה	449.05	445.85
אפקד	91.55	90.54	חלמיש	224.68	225.21	נסיך	254.82	253.86	שמיר	443.50	434.86
ארז	280.73	277.28	חן	159.84	159.52	נטע	444.49	437.81	שנהב	628.93	619.67
אש	125.31	122.55	טוטו	122.48	119.80	נילי	125.65	123.79	שסק	639.15	626.62
אשל	196.25	192.42	טל	6690.87	6616.75	נכסי	642.14	630.61	שקד	197.99	194.14
אתגר	80.49	79.52	יובל	487.15	481.32	נחלה	148.16	145.24	תאנה	245.07	240.75
אתרוג	271.02	268.38	יהלום	163.96	160.86	סלע	405.21	402.52	תדהר	496.63	494.16
בדולח	145.34	142.58	יסודות	357.22	354.31	סביונית	574.61	567.58	תירוש	594.15	586.85
ברוש	519.31	509.28	יערה	480.56	474.83	סהר	366.31	361.70	תנופה	109.52	107.54
ברק	456.94	447.82	כוכב	274.42	271.06	ספיר	176.66	176.21	תפן	275.53	270.26
ברקת	334.65	332.29	כחל	132.85	131.22	עדי	350.96	346.92	תפוח	211.80	210.29
גביש	1620.28	1589.05	כלנית	655.90	644.30	עידית	750.35	744.92	תרשיש	121.55	119.24
גבע	122.32	120.45	כספית	279.98	277.91	עידן	527.37	519.85	תשרי	563.57	557.97

هكذا من الأصل

מיעוטים כראש גשר

"משכילים רבים בקרב ערביי ישראל חושבים שההשתייכות למפלגות גדולות פירושה בגידה. מצער שגם המפלגות הגדולות, כולל מפלגת העבודה, טרם עשו מספיק כדי לקרב את ערביי ישראל הנאמנים לקו שלהם, למרות התו שהודבק להם ברחוב הערבי 'כבוגדים'". ברוח זו התבטאו ראשי מועצות ונכבדים ערבים מהגליל, במהלך כנס שנערך בכפר דיר אל אסד, בהשתתפות ממלא מקום ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס, השר מוטה גור, יו"ר מטה הבחירות של מפלגת העבודה אפרים סנה וראשי ערים וראשי מועצות מקומיות בצפון הארץ. הכינוס נערך בביתו של חוסיין עסאדי לרגל מינויו למנהל אגף המיעוטים במפלגת העבודה. אנשי המועצות אמרו ליו"ר מפלגת העבודה: "הגיע הזמן, אחרי כל כך הרבה דיבורים לשתף משכילים ערבים בתפקידים ממלכתיים מתאימים. אסור להלות כל מינוי בהיותו משוחרר צה"ל. אנחנו רוצים בבטחון מדינת ישראל בדיוק כמו כל יהודי. ישנם ערבים רבים שאכפת להם מבטחון המדינה". שמעון פרס גילה בדבריו כי זו פעם ראשונה בתולדות המפלגה שבן הגליל חוסיין עסאדי, התמנה לתפקיד בכיר במפלגה. הוא קרא לערביי ישראל שלא לפצל את קולותיהם ולא להצביע עבור מפלגות קומוניסטיות. השר מוטה גור אמר שעסאדי, באמצעות המינוי החדש, יהיה לראש גשר בין המפלגה לציבור הערבי, דבר שיעזור למציאת פתרונות פוליטיים לבניית שלום עם העם הפלשתיני. (כתב: יוסי ליבוביץ. צילום: אורי נבו)

היום בין 9 ל־12 יושבתו הרמזורים בת"א והמצילים ייעדרו מחופי הרחצה

מאת נתן רועי,
סופר "דבר" בתל־אביב

פקקי תנועה כבדים צפויים היום בתל־אביב עקב שביתה שארגנו ארגוני העובדים בעיריית תל־אביב־יפו.

מזכירות ארגון העובדים של עיריית תל־אביב־יפו, בשיתוף עם ארגון עובדי עיריית חיפה וירושלים החליט על הפסקת עבודה בעיריית תל־אביב היום בין השעה 9 בבוקר ל־12.00 בצהריים לצורך אסיפות מחאה. צעדי העובדים ננקטו לאחר שביום א' השבוע פסל בית המשפט המחוזי בתל־אביב לבקשת האוצר את תוקפם של הסכמי השכר שערכה עיריית תל־אביב־יפו – העובדים הסוציאלים ועובדי התברואה בגלל שהם חורגים מחוק יסודות התקציב.

כתוצאה מהחלטה זו צפויים בשעות אלה שיבושים בתנועה עקב השבתת מרכז הבקרה הממוחשב לרמזורים ולא יהיו מצילים בחופים. מערכת החינוך תפעל בשעות אלה ללא שרתים, מזכירות וכוח עזר.

בעירייה יפעלו שירותים חיוניים לכבאות ובבתי האבות. הרופאים בבתי החולים העירוניים ישבתו כרגיל אך האחיות והעובדים המנהלים יאיישו תפקידים חיוניים בלבד.

כל שירותי העירייה הרגילים לא יפעלו בין השעות 09.00 ועד השעה 12.00 בצהריים והעירייה מבקשת מקהל הפונים שלא להגיע לבניין העירייה.

העירייה תערער על פסיקת בית המשפט המחוזי בתל־אביב וביצוע פסק הדין נדחה ל־45 יום.

מחקר של חוקרי האוניברסיטה בר־אילן:

נוער דתי – בעד התנחלויות, גוש אמונים והכהניזם – ונגד כל פשרה

מאת יעל פישביין, כתבת "דבר" לענייני חינוך

התמיכה במפלגות הימין בקרב הנוער הדתי גדולה מהתמיכה במפד"ל. שיעור תומכי הליכוד בקרב הישיבות התיכוניות והאולפנות, שהן מוסדות היוקרה של הנוער הדתי לאומי, מגיע ל־18 אחוז מהתלמידים המבוססים ו־34 אחוז מהתלמידים טעוני הטיפוח. בבתי ספר תיכוניים התמיכה בליכוד גדולה יותר ומגיעה ל־35 אחוז מהתלמידים המבוססים ו־49 מטעוני הטיפוח. בכפרי הנוער הדתיים נעה התמיכה בליכוד בין 36 ל־51 אחוז.

התמיכה בתחייה בקרב הנוער הדתי המבוסס נעה בין 15 ל־12 אחוז. בקרב הנוער טעון הטיפוח היא נמוכה יותר: 8־9 אחוזים.

שיעור התמיכה הגבוה ביותר במפד"ל מקרב הנוער הדתי מצוי בסקטור הישיבתי ואף שם אינו עולה על 30 אחוז בקרב המבוססים ו־21 אחוז בקרב טעוני הטיפוח. במעודך תומכים רק שני אחוזים מהתלמידים המבוססים מהסקטור הישיבתי ואחוז אחד מטעוני הטיפוח. בבתי ספר תיכוניים תומכים במעודך בין 6־5 אחוזים ובכפרי נוער 5־8 אחוזים.

שיעור התמיכה הרעיוני והמעשי בכהנא בקרב הנוער המבוסס נע בין 20 ל־28 אחוזים ובקרב טעוני הטיפוח הוא מגיע ל־34 אחוז. עם זאת, שיעור המוכנים להצביע בעדו בבחירות אינו עולה על שלושה אחוזים.

בגוש אמונים תומכים 64 אחוז מתלמידי הסקטור הישיבתי ו־43 אחוז מהתלמידים האחרים. בשלום עכשיו תומכים בין 7 ל־13 אחוז. היותר תומכים בכהנא.

נחמקין: מהיום – כל עסקה במנהל מקרקעי ישראל תחייב את חתימתי

מאת נתן רועי, סופר "דבר"

בצעד מפתיע הודיע שר החקלאות אריק נחמקין, כי מעתה ואילך כל עסקה במנהל מקרקעי ישראל תחייב את חתימתו. זהו שלב חדש בהתמודדות שבין ראש מנהל מקרקעי ישראל, עורך הדין משה ליפקה לבין שר החקלאות.

על צעד זה הכריז השר – אריה נחמקין בישיבת מועצת המינהל שהתקיימה שלשום. בישיבה חזר השר על דברים שפורסמו כבר ב"דבר" ומהם עולה כי עורך הדין משה ליפקה השתמש במשאבי משרד ממשלתי לצרכי בחירות אישיות במפלגה הליברלית.

פעילותו המוגברת של שר החקלאות נגד מדיניותו של ראש מנהל מקרקעי ישראל מתבססת בין היתר על הצטברות של עשרות מקרים בהם נהג ליפקה – לכאורה – בדרך שאיינה מתיישבת עם מנהל תקין והיא נדונה בדו"ח המשנה ליועץ המשפטי לממשלה יורם ברסלע. במקביל – נועד השר עם שורה של משפטנים ואחד מהם הודיע לו כי "אם לא תפעל נגד אדם שפועל בניגוד לחוק יטפלו עליך אחריות מיניסטריאלית ויתקפו אותך באופן אישי".

אתמול הונח על שולחנו של השר דו"ח פרידמן ובו ביקורת חריפה ביותר על מנהל מקרקעי ישראל והעומד בראשו ועוסק במתן "אי האטבה" לידי יזמים פרטיים. הדו"ח מעלה ביקורת חריפה מאוד על מנהל המחוז באיזור הצפון.

משה ליפקה נענה אתמול לראשונה והביא תגובה באמצעות דוברו, עמיקם שפירא: אין כאן בעיה אישית הנוגעת אליי. זו התנכלות מצד שר החקלאות על רקע פוליטי והראיה היא שהמתקפה הזאת מתנהלת נגדי שלושה ימים לפני הבחירות למפלגה הליבראלית".

בתכנית הרדיו "שנינו יחד וכל אחד לחוד"

נישואין שניים – קונפליקט של נאמנויות

מאת דניאל בן־סימון, סופר "דבר"

תופעת הנישואין השניים הפכה לשכיחה למדי בכל שרמת הגירושין עלתה. בארצות הברית מתגרש כל זוג שני ונישא מחדש. המסמרים בישראל אמנם צנועים יותר אך כמעט כל זוג שלישי שמתגרש מוצא את עצמו לאחר תקופה נשוי מחדש. נישואין שניים קשורים באובדן או בשכול. אובדן במקרה של התאלמנות ושכול במקרה של גירושין.

תוכנית הרדיו "שנינו יחד וכל אחד לחוד" הוקדשה השבוע לנישואין השניים. הפסיכולוגית חביבה אייל הסבירה שבני הזוג מביאים עימם מחוייבויות לאנשים שהיו קשורים לנישואין הראשונים. הם מצויים בקונפליקט של נאמנויות עם בן או בת הזוג הקודמים, עם המשפחה ועם הילדים.

השאלה המרכזית בנישואין שניים קשורה לילדים. אלה חיו אחרי הגירושין במעין משפחה חד הורית. הצטרפותו של בן זוג חדש מעוררת חששות כבדים באשר לקשר החדש. הילדים נקרעים בנאמנות שלהם בין ההורה הביולוגי לבין ההורה החדש. מרבית האנשים שצילצלו במהלך התוכנית סיפרו על הקושי שיש לילדים להסתגל למסגרת החדשה.

אחת הפונות: "בתי נפטרה לפני שלוש שנים לאחר חמש עשרה שנות נישואין. הקשר שלנו עם החתן והנכדים היה הדוק ביותר. לאחרונה הכיר חתני אישה והם מתכוננים לעבור לגור ביחד. מה יקרה איתנו. איך אנחנו צריכים לנהוג?"

הפסיכולוגית: "מה בדיוק הבעיה?"

האישה: "יכול להיות שהאישה החדשה לא תרצה יותר לבוא אלינו. האם אני יכולה להמשיך לצלצל אליהם, אולי אני עלולה להפוך למיטרד עבורם."

הפסיכולוגית: "את צריכה לחפש את מקומך ולנסות להשתלב במסגרת החדשה. יחד עם זאת את צריכה לפנות את הבמה ולמצוא דרך רגישה כדי להבין שיש אישה חדשה שהיא חייה של החתן וילדיו."

אישה אחרת: "אני אם לא נשואה. יש לי ילדה בת שנה וחצי ואני שוקלת אפשרות להינשא מחדש. אני מתלבטת כי חשובה לי טובת הילדה."

הפסיכולוגית: "את הרי רוצה שהילדה תהיה מאושרת. והיא תהיה כזו אם את תהיי מאושרת. מדוע את מנסה להעביר את הלבטים שלך לילדה בת שנה וחצי?"

האישה: "אני מתלבטת אם להינשא עכשיו או יותר מאוחר. אני אעשה רק מה שטוב לילדה"

הפסיכולוגית: "האם זה לא יותר טוב שאת תחליטי מה טוב לך ולא תנסי להפיל זאת על הילדה. היא הרי איננה מסוגלת להחליט."

האישה: "אני מצידי מוכנה להישאר לא נשואה אם זה יהיה לטובתה. אני מלאה חרדות איך היא תרגיש בקשר החדש הזה."

בהמשך צילצל גבר שסיפר שהנישואין השניים שלו עלו על שירטון משום שהוא וגרושתו היו עסוקים יותר על עתיד טובת הילדים שלהם מנישואין קודמים. עתה הוא מבקש להינשא מחדש לגרושתו השנייה מבלי שהילדים יהוו מכשול: "אנו רוצים לנסות מחדש ולהשקיע אחד בשני. עשינו הכל כדי לא לפגוע בילדים שלנו ולבסוף פגענו בעצמנו."

מגדל העמק ואור יהודה הוכרזו כערים בישראל

(ע).– ראש הממשלה יצחק שמיר הכריז אתמול בתוקף תפקידו כממלא מקום שר הפנים, על מגדל העמק כעיר ואם בישראל.

בטקס חגיגי, בהשתתפות ראש הממשלה ואורחים יהודים וערבים מכל האיזור, שנערך במתנ"ס המקומי, התקיימה ישיבת המועצה המקומית האחרונה לפני היות מגדל העמק לעיר.

במהלך הטקס, אליו הגיע במיוחד מאיטליה ראש עיריית אגני, שהיא עיר תאומה למגדל העמק, הגיש ראש העירייה האורח כשי לראש הממשלה מדליה מיוחדת הבאה לציין את הערכת עירו למדינת ישראל ולעומד בראשה.

בדברי ברכתו העלה ראש הממשלה על נס את פיתוחה של מגדל העמק, בהדגישו כי שיגשוגה מפריך הלכה למעשה את טענותיהם של כל אלה הגורסים שפיתוחם ויישובם של ישובים ביהודה שומרון ועזה באים על חשבון עיירות הפיתוח והישובים בשטח ישראל. הוא הוסיף כי ישובים באיזורים אלה יקומו ויתפתחו אך לא על חשבון הישובים שבשטח ישראל.

גם מזכ"ל ההסתדרות ח"כ ישראל קיסר שיגר אתמול ברכת ההסתדרות וברכתו האישית לראש עיריית מגדל־העמק שאול עמור עם הכרזת מגדל־העמק עיר בישראל.

הערייה אור־יהודה – עיר

גם העיירה אור־יהודה הוכרזה אתמול עיר בישראל. העירייה שוכנת מזרחית לת"א ושמה ניתן לה לזכר יהודה אלקלעי, מחולמי ציון הראשונים.

שאלה בבחינות הבגרות בתלמוד ובתושב"ע:

מהם האיסורים ההילכתיים הקשורים בהעתקה בבחינות?

(עשית).– הדך מקורית להלחם בשמירה על טוהר בחינות הבגרות, מצאו אנשי החינוך הדתי בסקטור החינוך הממלכתי. ... יעקב הכהן, מפקח במשרד, והחליטו המשרד להקפיד יותר למניעת העתקות בבחינות ובכלל שאלה בנושא זה בבחינת הבגרות בתלמוד ובתורה שבעל פה שהתקיימה השבוע בבתי הספר הדתיים וזאת כדי להרגיש שיש על מעשים אלה איסורים הילכתיים.

בשאלון הבחינה היו שלושה פרקים. הפרק הראשון – שכלל דינים בין אדם לחברו – היה המשמעותי ביותר מבחינת התחשבות בציון הכולל. תשובות נכונות בפרק זה זיכו את התלמידים ב־51 נקודות מתוך 100. 29 נקודות נכללו בפרק השני (שאלות כלליות ומושגים בהלכה) ו־20 נקודות בפרק השלישי (מבוא לתורה שבע"פ).

בפרק הראשון והקשה הוצגו בפני התלמידים "עשרה אירועים, והבחנים נדרשו לכתוב תגובה דעה מנומקת ומבוססת על שלושה מהם. בשאלה החמישית נאמר: "באחת הבחינות היו תלמידים שלא עמדו בפיתוי, והעתיקו זה מזה. יש שימשו כמתווך והעביר פתקים מהאחד לשני. מורה הכיתה לא עבר לסדר היום. הוא הפסיק את המבחן, הוכיח את תלמידיו על מעשה זה והוכיח את שי על מעשהו. בהפסקה התעורר ויכוח בין תלמידים מהם האיסורים ההילכתיים שעליהם עברו במעשים אלה".

דובר משרד החינוך, מר ישראל כהן, הבטיח כי המשרד יערוך בדיקה מיוחדת. כמה תלמידים בחרו להשיב לשאלה זו והאם תשובותיהם היו נכונות ומבוססות על פי המקורות. עבודינו, אמר הדובר, יהיה זה מעין "סקר זוטא", כדי לבדוק את התייחסות התלמידים לסוגיית טוהר הבחינות.

דמי האש"ל יועלו מה־1 ביולי

מאת חיים ביאור, סופר "דבר"

דמי האש"ל לעובדי המדינה ולכל עובדי השירות הציבורי יועלו מ־1 ביולי.

ההעלאה נובעת מהתייקרות מדד מחירי המסעדות ביותר מ־15 אחוז מאז דצמבר 87', עת עודכנו דמי האש"ל לאחרונה.

להלן דמי האש"ל החדשים (בסוגריים – דמי האש"ל הקודמים): ארוחת בוקר – 4.30 שקל (3.70 שקל); ארוחת צהריים – 12 שקל (10.40); ארוחת ערב – 5.20 שקל (4.50). ארוחות ליום שלם – 21.50 שקל (18.60).

חלוקת דואר במעלה אדומים מאתמול – בלי דוורים

(ע). – 4,400 תאי דואר הוצבו במעלה אדומים במבצע רחב ממדים שבו עברה העירייה לשיטה חדשה של חלוקת דואר.

אלפי תאי הדואר, המרוכזים ב־16 מרכזי חלוקה, הוצבו בישוב במבצע בן יום אחד, אשר החליף את שיטת חלוקת הדואר הישנה לבתים.

המרכזים שהוצבו על־ידי רשות הדואר ומכילים 150־300 תיבות דואר בכל אחד ממרכזי החלוקה יאפשרו מעתה חלוקת דואר מדי יום לתושבי מעלה אדומים. ליד כל מרכז תוצב בקרוב תיבה למשלוח דואר ותיבת "אל־תור", לתשלומי חשבונות ללא צורך בעמידה בתור. עלות פרוייקט חלוקת הדואר עלתה כ־200,000 ש"ח.

אשה מאילת תקבל מזונות מבעלה בתאילנד

(ע).– שופט מחוזי בבאר שבע ציווה השבוע לשלוח צו לתשלום דמי מזונות לאזרח תאילנדי, שנשא אישה ישראלית כשעבד בבניית שדה התעופה עובדה באילת.

השופט גלעד גלעדי נעתר לבקשת תושבת אילת והוציא צו לתשלום מזונות בשעור 500 ש"ח לחודש. האישה טענה, שכשעבדה לפני חמש שנים כחיילת במתנה חיל האויר בשדה התעופה עובדה ליד אילת, הכירה עובד תאילנדי וזמן קצר לאחר ההכרות נישאה לו בקפריסין. הבעל, שהיה בודהיסט בדתו, חזר בהליכי גיור, שלא סיים אותם, ובינתיים נולד לבני הזוג בן. לפני שנתיים הוא יצא לסידורים בתאילנד ומאז לא שב לישראל.

האישה טענה, שעליה לפרנס את עצמה ואת בנם המשותף ממשכורות של מטפלת במעון ויצ"ו באילת, שאינה מספיקה לפרנסתם. לכן היא ביקשה מבית המשפט לחייב את הבעל בתשלום דמי מזונות. לדבריה, ידוע לה שבעלה הוא בעל אמצעים בתאילנד, מתגורר בוילה ובבעלותו מסגריה ומכוניות.

השופט גלעדי קיבל את בקשת האישה למזונות והורה לשלוח לתאילנד את מסמכי בית המשפט, כדי לבצע את צו המזונות שפסק.

עיריית צפת חידשה אספקת המים לביה"ח

מאת שמעון וייס, סופר "דבר" בצפון

משרד הבריאות העביר אתמול לעיריית צפת את חובו בגין הספקת מים לבית החולים וזו חידשה אתמול לאחר שביומיים היה מנותק במשך למעלה מימה מהספקת מים סדירה.

בינתיים שיגר אתמול ד"ר משה משיח, ראש שירותי האשפוז ... צפת ... לשר ... חסר תקדים של ניתוק מים לבית חולים בשל חוב של 21 אלף ש"ח, המתעכב שישה ימים בלבד.

חוזרים לעתונות טובה

דבר
קרא מחר
דבר השבוע

לישראל תחילה: האם תיעצר הנשירה?
חגי אשד, יקיר צור, אמיר רוזנבליט

היום נזרו במושב שקף

חנה זמר / שולחן עורך

דני רובינשטיין / הוכן מבקרת האינתיפאדה

עמירם סיון / חברת העובדים: מחיר השיקום

חיים באר / לא תהיה ביוגרפיה של עגנון

חן בר־אמוץ / בחפירת הלשון

שלמה גינוסר / איזה שיטת בחירות?

יאיר גרבוז / הטלוויזיה של השבוע

יגאל תומרקין / השבון הנפש

יצחק בן נר / המוסיקלים בווידיאו

יוהר כמילגבה, טובה צימוקה, אמנון הקנה, מושיק, עליזה ולד, הבקה הרביע, יורם חוף, אמוד אזרד, נתן רועי, מלי ולינגר, יהו להב, אהרון שמי, דניאל בן־סימון, מתי מגד, יורם אפק, ישראל דלוות

"משא" לספרות ולאמנות

התאחדות התעשיינים בישראל בע"מ
האסיפה הכללית הארצית
(שלא מן המנין)
תתקיים ביום שלישי י"ג בתמוז תשמ"ח (28 ביוני 1988)
במלון "הילטון" ת"א.
האסיפה תפתח בשעה אחת בצהריים, ואם בשעה הקבועה לא יהיה המנין החוקי הדרוש, היא תפתח
בשעה 14:30 אחר הצהריים
הזמנות ובהן פרוט סדר היום נשלחו בדואר לכל חברי ההתאחדות.
חברי ההתאחדות שלא קיבלו הזמנות
מתבקשים לראות בהודעה זאת הזמנה אישית.

ועדת משנה לתכנון ולבניה – חולון
ת.ב. 1415
הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
ניתנת בזה הודעה שהוגשה לוועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 347 בגוש 6019 רח' ישעיהו מס' 14 חולון והכוללת מתן הקלה ב: א. אחוזי בניה 3% משטח המגרש 583/2 בקומה ב' בלבד, החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים ב'/1 את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעיריית חולון, רח' ויצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל.
התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.
שייד ת. שרון
ראש העיר
ויו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה חולון

אנו משתתפים בצער רב
על מותו של חברנו לעבודה
אפרים גרינפלד
ז"ל
שיכון עובדים
ההנהלה והעובדים

קרא מחר
ב־ידיעות אחרונות

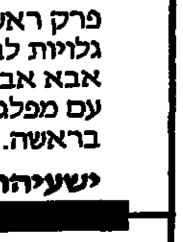

שיחות עם אבא אבן
פרק ראשון בסדרת שיחות גלויות לב, שבהן מתאר אבא אבן את מערכת יחסיו עם מפלגתו ועם העומדים בראשה.
ישעיהו בן־פורת

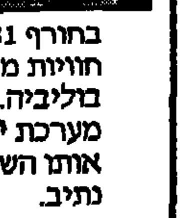

בחזרה לטואיצ'י
בחורף 1981 עבר יוסי גינסברג חוויות מסעירות ביערות העד של בוליביה.
מערכת ידיעות אחרונות שלחה אותו השנה למסע חוזר באותו נתיב.

האגודה הישראלית לחקר יחסי עבודה
אבלה
על מותו ללא עת של
דוד בר־אל
תנחומים למשפחה האבלה

נהג!
עשה את המינימום
עשה אלה העושים.
למען המכסימום
את
תן טרמפ לחייל!

המועצה המקומית
כפר תבור
למשפחות קורמן
משתתפים בצערכם על מות אב המשפחה
ישראל ז"ל
מיכה גולדמן
ראש המועצה כפר תבור

במלאת שנה לפטירת בעלי
ר' אברהם חייט
בן ר' שמעון שלמה הכהן מבסרביה
תתקיים אזכרה מחר יום ששי, ט' בתמוז תשמ"ח 24.6.88.
נפגשים בשעה 10 בבית העלמין בחולון ליד השער הראשי.
רעייתו חוה חייט
והמשפחה

בצער רב אנו מודיעים
על פטירת יקירנו
משה פצ'רסקי
ההלויה תתקיים מחר, יום שישי ט' תמוז תשמ"ח 24.6.88
בשעה 11.30 לפני הצהרים בבית העלמין הדרום בגבול חולון בת־ים
נפגשים ע"י השער הראשי
אבלים: אשתו: מרים
בנו: אברהם טמיר וב"ב
בתו: נאוה שלזינגר וב"ב
וכל בני המשפחה

אנו משתתפים באבלו הכבד של חברנו לעבודה
דרורי מאיר
במות אביו ז"ל
תנחומינו למשפחה האבלה
תנובה סניף מחוזי ת"א
ההנהלה והעובדים

למשפחה ולקבוץ עין חרוד
אנו אבלים
אתכם על פטירת
הדסה יזרעאלי ז"ל
חברי בית הערבה
בכברי

דבר היום

מלונות בדרך השלום

השלום איננו מלון. לא באים אליו לסוף־שבוע ולא גונבים את מגבותיו. המדינאים המתחכמים שהתירו להקים את „סונסטה" בפיסת־הקרקע השנויה במחלוקת שליד אילת לא „קבעו עובדה בשטח", כאשליתם התמידית של ישראלים רבים, אלא סיכנו במשהו את השלום עם מצרים ובעקבותיו גם סיכוי לפתיחות גדולה יותר עם מדינות ערביות מתונות.

שש שנים לאחר הריסת ימית, קרבה גם מחלוקת טאבה להכרעה – וכבר יש המציעים לעשות את ימית דגם ל„סונסטה", להרוס ובלבד שהמצרים לא יוכלו להמשיך בעסקי התיירות במקום שבו הפסיקו הישראלים. למרות קולות אלה, מביך שהפעם יוסדר עתיד הנכסים הבנויים בהסכם דו־צדדי. מלכתחילה, היה ברור לכל, שמשקל הראיות ההיסטוריות, הטופוגראפיות והמשפטיות נוטה לצד המצרים. ממשלות הליכוד, שהתחרטו על הסכם קמפ דייוויד, הישהו את ההידברות עם מצרים. הן הרדיתו זמן והפסידו שלום. נדרשה הפוגת־השנתיים של שמעון פרס בראשות הממשלה כדי להתניע מחדש את השיחות עם נציגי הנשיא מובארק, כחלק מהפשרה כללית ביחסי שתי המדינות (ואף זאת בהתנגדות יצחק שמיר וחבריו, בפזילה גסה לבוחר הלאומני).

המנגנונים החלופיים, פישור לעומת בוררות, היו חשובים פחות ממניעי שתי האסכולות היריבות בממשלת ישראל: מכאן מי שמבינים כי השלום עיקר ורסיס־השטח (מה עוד בהנחה שבלאו הכי יוכרע כי מצרי הוא) טפל, מכאן מי שמתנגדים לפשרות בסכסוך עם הערבים ומעדיפים כי טאבה תשמש מנוף לליכוד עמדות בגזרה המערבית. מאות אלפי דולארים הושקעו לריק בהושבת חמישה בוררים על המדוכה. רגע לפני פירסום פסק הבוררים, כשהתממש הצפוי ונודע כי מצרים עומדת לזכות, הואילה ישראל לחזור לחלופה שדחתה לפני כן ומעוניינת בשיחות־פישור, בתיווך אמריקאי.

עשר שנים לאחר שיחות דיין־וייצמן בוואשינגטון, שנועדו לחלץ את ההתמקחות בגין־סאדאת מהקפאון שאליו הידרדרה לאחר ראשיתו הגלויה של תהליך השלום, חוזרות אם כן ישראל ומצרים להישען על הגב האמריקאי הרחב, שבירכתיו כיס רחב לא פחות. הפעם המלון אינו אתר השיחות („מדיסון") אלא נושאן, אך לפחות לאחד הישראלים יהיה זה ביקור חוזר: אברהם טמיר, אז עם וייצמן והיום עם פרס. הקושי שלא ייפתר הוא בפער העמוק שבין עמדת טמיר לבין עמדת שותפו המיועד למשלחת הישראלית, יוסי בן־אהרן, המייצג את נוקשות שמיר ומזין אותה. כל עוד לא יגושר פער זה, מה שאינו סביר קודם הבחירות לכנסת, תהיה תוצאתו הצפויה של מיקוח טאבה עוד תחמושת פוליטית נגד השלום ותומכיו.

חזון / יצחק ברנר

ירידה צורך ירידה

השלום עשוי להיות חזון לאומי מלכד, שימשוך אליו עולים ויורדים־חוזרים וישאיר בינינו את הטובים שהתייאשו כבר

איזה מצב אבסורדי: אלה הקרויים „יורדים", ובהם כאלה שהם ישראליים יותר מהרבה ישראלים היושבים עמנו כאן, ובהם כאלה שמחוברים בחוט הטבור שלהם אלינו, שחיים בדבש ובשמנת של הגלות ונפשם לציון הומיה והם קוראים ומדברים ואוכלים ונושמים וחושבים ישראלית גם בתוככי מנהאטן ומונטריאול, פוקדים כעולים־לרגל, מדי שנה, את המולדת הזאת, כמבקשים להעמיד שוב במבחן את הגלות שגזרו על עצמם, לחייב או לשלול, לחזור לשם או לחזור הביתה – ואנחנו אין בידינו להציע להם דבר, כדי להחזירם אלינו, זולת כינויי הגנאי. לאמור, „יורדים".

במהלך הדיון (איזה דיון? סתם מלל) על עליית יהודי ברה"מ לארה"ב, עם הנשירה הטיפוסית לישראל, בדרך, העלה מישהו מאנשי הרשות גם את ההשערה התמוהה, שאין ליהודים המבקשים לעזוב את רוסיה די מידע על ישראל, ולכן הם מחפשים את ארה"ב וקנדה. השערה תמוהה, שהרי כולנו יודעים. שאם היו היוצאים מעודכנים היטב בכל המתחולל אצלנו כאן, היה מספרם של המגיעים אלינו, כאל מחוז החלומות האחרון, קטן עוד יותר.

כי מה יש להם, בעצם, לחפש אצלנו? להחליף מצוקה אחת במצוקה אחרת? קליטה קשה, יחס חשדני, מתנכר וקר מצד הציבור הקולט, ההכרח להסתגל במהירות לתנאי המירוץ העצבני, שליטה בשפה, שמירה על זכויות, קביעת עמדות פוליטיות וחברתיות ובעיקר הצורך המתמיד לתת לאומה ולארץ הרבה יותר ממה שהיא מעניקה לך, במסים, בימי מילואים, במתח נפשי ובהסתכנות של קבע.

ומה מעבר לזה? החזון, יהיו שיאמרו לך. אבל החזון היפה של אומה, שהיא חברה עתיקה המתחדשת בארצה על־פי העקרונות הנעלים של מעצבי רוחה הקדומים, החזון הזה הפך מכבר למשיחי ומטורף, ברגע שעם ישראל הגיע כביכול ליעודו – לחידוש עצמאותו. אחרי 40 שנה של מאבק על בטחוננו, קשה לשכנע אותנו בדרך ההגיון שאי־אפשר היה אחרת ושנגזר עלינו, כי הכל סביבנו מבקשים ויבקשו לכלותנו.

או בהעדר חזון לאומי של ממש, נכון, אתגרי, סוחף ומלכד, וכשהצידוקים הערכיים נשמטים ומיטשטשים, וכשאמות המוסר משתבשות והולכות – איך תשכנע את עצמך ואת זולתך בכוונות ובכדאיות חייך כאן, על אף הקשיים והסיכונים? נותר רק השיכנוע הלא־רציונלי, זה

(המשך בעמוד 8)

מלים / מירי פז

צביעות ישראלית

במילון הישראלי „יורד" או „נושר" הוא מי שנכשל בחו"ל, אבל משולם ריקליס הוא ישראלי שהצליח בחו"ל. אולי כדאי לרענן את המילון

מעשות המלים במילוננו המבטאות בלבול מושגים, צביעות והתחסדות כ„ירידה" וכ„נשירה". המצאה ישראלית יהודית לבטא הגירה. בישראל „יורד" הוא מי שבחר להגר מארצו למען חיים טובים ונוחים יותר בארץ מערבית, בדרך כלל ארה"ב. כלומר, האיש עשה למען עליה ברמת חייו או באיכותם, או בשתיהן כאחת. רק על־פי הגיון האבסורד אפשר לקרוא לאיש שמעשיו מכוונים לעליה „יורד". בכך לא מסתיים האבסורד ולא נגמרת הצביעות. החברה הישראלית מבחינה הבחן היטב בין „יורד" לבין „ישראלי שהצליח בחו"ל". הקריטריון לאבחנה חד־משמעי, והוא־הוא התגלמות הצביעות: כמה כסף צבר. „יורד" הוא מי שעשה כסף קטן. מי שעשה כסף גדול הוא ישראלי־מצליח־בחו"ל, המביא כבוד לעמו ומרומם שם ארצו בגויים. האם יעלה מישהו על הדעת לכנות את משולם ריקליס „יורד"? הס מלהזכיר. ריקליס הוא ישראלי־שעשה־את־זה והוא מתקבל כאן בכבוד ויקר. ראשי ממשלה ושריה – אלה שהחליטו עתה להפוך את יהודי ברה"מ לעולים בעל כורחם – מתרפסים לפניו ומבזים עצמם בעליה המונית לרגל אל הגביר העשיר. בלי משים מבטאת בכך החברה הישראלית פן גלותי לעילא, פן מכוער לעילא של ה„גלותיות" – ההתרפסות לפני הגביר.

באבחנה שמבחינה החברה הישראלית בין „יורד" סתם לבין מצליחן ישראלי בחו"ל מקופל למעשה עולם הערכים האמיתי שלה: על כל פשעים יכסה כסף רב; כסף רב הוא צידוק הכל. אך כלפי חוץ ממשיכה החברה הישראלית לסגוד ולהתנהג על־פי עולם ערכים הפוך, כאילו השאיפה הטבעית לרווחה היא קלון ורדיפת כסף – פשע. אין ספק שלגבי כמה מן המועמדים לעליה ממדינות רווחה די לפעמים בפן זה של החברה הישראלית, כדי שיסוגו מכוונתם. הרי למעוניינים בחיי רווחה, ישראל אינה, בלשון המעטה, היעד הנכסף. בבדיחה יהודית אמריקאית נשאל יהודי איך עושים קצת כסף. תשובה: סע לישראל עם הרבה כסף.

במילון המושגים הישראליים „ירידה" ו„נשירה" מבטאות כשלון. אבל משום־מה את הכשלון מייחסים ליורדים ולנושרים, לא לארץ שממנה יורדים או שאליה היינו רוצים שיעלו. אנחנו לא מעזים להודות בפני עצמנו, שבישראל לא רק שקשה לחיות ברווחה. קיום בכבוד הוא עדיין עניין קשה, בלתי אפשרי לרבים. כל עוד רבים מאוד משתכרים כאן 500 ש"ח בחודש, כמו בתאילנד, ונאלצים לצרוך כדי קיומם במחירי מנהטן ושטוקהולם, אין זה קיום בכבוד.

כל עוד רבים המשתכרים יותר – בעלי מקצוע מיומנים – נאלצים להחזיק ביותר ממשרה אחת, אין זה קיום בכבוד. במציאות הישראלית נדרשים אנשים לתושיה רבה מאוד – לחלטר, לקבל או לשלם מתחת לשולחן – פשוט כדי לשרוד. יש מי שאינם רוצים או מסוגלים לכך. בישראל, שבה פערי ההכנסה הם מן הגבוהים בעולם – ולא משום שמערכת השכר מקפידה בגמול על כשרון, יוזמה וחריצות – העתיד לא נראה מבטיח יותר. השיטה הקלוקלת מנציחה את עצמה.

היכולת להשתכר בכבוד ממשלח ידך היא מזכויות הפרט הבסיסיות. אין זו בושה לשאוף לחיות בחברה המכבדת את עובדיה ומתגמלת אותם כהלכה. אין זו בושה לשאוף לחיות בחברה מתוקנת המושתתת על כיבוד זכויות הפרט וחירותו. חברה מתוקנת נבחנת, בין השאר, ביחסה למיעוטים ולמגזרים החלשים שבתוכה: זקנים, חולים, חריגים. החברה הישראלית כיום ודאי אינה עומדת במבחן זה.

בחירות בליבראלים / עליזה ולך

וירוס מדבק

היריבות בתוך המפלגה הליבראלית משפיעה אפילו על חברות האבטחה שישמרו על הבחירות. „חירות" רוצה רענון שם, שריר־מודעי חושבים כנראה אחרת

שלום־בית במפלגה הליבראלית הוא שם־נרדף לחשדנות.

המפלגה הליבראלית, מסתבר, היא לא בדיחה אלא וירוס. כל עוד השחיתו הליבראלים את הנורמות המפלגתיות יכולנו לגחך עליהם ולהבליג. זה עניינו של קומץ פוליטיקאים, אמרנו לעצמנו, ולכל היותר כאב־ראש של „חירות". אלא שרדיוס הפגיעה של המפלגה הליבראלית התרחב, ובמחלותיה הכרוניות נדבקים כל אלה שיש להם נגיעה בה. למשל, חברות אבטחה. כדי להבטיח את תקינותן של הבחירות היום, שכר מזכיר המפלגה שתי חברות של מאבטחים. המבחן שבזכותו קיבלו בעלי השרידים את הג'וב, לדברי שוכרם, הוא השנאה ההדדית וחוסר האמון שהם רוחשים אלה לאלה. ממש כמו המחנות במפלגה הליבראלית, אפילו היום, אחרי שהנהיגו שלום־בית. אגב, המאבטחים הצהובים זה לזה, יאיישו זוגות־זוגות את ועדות הקלפי וישגיחו גם על הספירה.

שלום־בית במפלגה הליבראלית היה רק פאטנט לסידור־העבודה של הצמרת. שנים טענו מודעי ואנשיו, כי יש להם רוב במועצה הארצית של המפלגה, ובכמה מבחנים אף הוכיחו את יציבותו. אך כשהגיעו הדברים לבחירת ראש הרשימה ברח מודעי ממפגן־הכוח הדמוקראטי, נטל כדור נגד בחילה והציע לשריר ולנסים שריון משולש. הללו, אין לתמוה, לקו בר־מקום בזכרונם ונענו בחיוב להצעה הנדיבה. שנה וחצי נגררו הם ומחנותיהם בבתי־משפט בישראל בתקווה שמישהו מהם ינצח וישתלט על הקופה כולה. במאבק המשפטי הזה כיבסו את כל הכביסה המלוכלכת שלהם וביקשו להוכיח מדוע אין הם יכולים לדור בכפיפה אחת זה עם זה, והנה הם שותפים.

הלקח היחיד שהפיקו מודעי ושריר, בעלי האחוזות במפלגה הליבראלית, מההתכתשות המתישה ביניהם הוא שהם זקוקים למשרתים נאמנים לקראת המאבקים שבדרך, ביניהם כמובן. לשם כך החליטו לחלק את העוגה שווה בשווה. שווה־בשווה במפלגה הליבראלית זה לא מה שאתם חושבים. פירושו: לי הנתח היותר גדול. הזאב בעל העיניים הגדולות בסיפור שלנו הוא מודעי, אבל גם אברהם שריר אינו כיפה אדומה. תשאלו את גדעון פת. וכך מגיעה המפלגה הליבראלית לקלפי היום עם ניבים מחודדים, כדי לנעוץ אותם בנח הקליני.

אם מהלך העניינים לא יוסיף להשתבש, תהיה זו הפעם האחרונה שהמפלגה הליבראלית תבחר את נציגיה לכנסת במסגרת עצמאית. על־פי

(המשך בעמוד 8)

אזהרה / פלורה לואיס

זמן המתונים אוזל

כתוב בידי הפובליציסטית הבכירה של ה„הראלד טריביון". וקשה לומר עליה שהיא שונאת ישראל. כתובת על הקיר. הישראלים מוטרדים פחות מן הנעשה בשטחים. מתרגלים. בעולם – להפך. המאמר הבא הוא המחשה אחת לכך

„המאבק הוא על השרדות: אנו מדברים על פגיעה בעצם קיומנו וכך עלינו גם להתגונן", אמר ראש ממשלת ישראל יצחק שמיר, אחרי השלכת בקבוקי תבערה בתל־אביב ב־12 ביוני. על־פי הידיעות, מספר ההרוגים מאז תחילת ההתקוממות הפלשתינאית הוא 218 ערבים ושלושה יהודים. אין זה מצב של ערב מלחמה, אך שמיר מציג את הדברים כאילו מלחמה נוספת כבר בפתח; בעצם, כאילו ממש מצפים לה.

החלטתו יוצאת־הדופן של שר הבטחון הישראלי לאשר ירי של מתנחלים „על ערבים הנראים אוחזים פצצות תבערה בידיהם", שונה רק במעט מנוהלי ירי בזמן מלחמה, שלפיהם יורים באוייב כל פעם שהוא מרים את ראשו. המצב מידרדר יותר ויותר ועד כה רק בכיוון אחד. מי יידע לבטח אם זה שנראה אוחז בקבוק תבערה, לא אחז בעצם בקבוק סודה? מי ישפוט אם ירי המתנחלים נבע מהגנה עצמית?

לפני כמה ימים דיווח העתון הפריסאי „לה מונד" על מעצרם של שלושה מתנחלים. הם הובאו למשטרה אחרי שהיכו בחוזקה צעיר ליד קריית־ארבע. „נורא מצטערים", אמרו, „חשבנו שהוא ערבי". צעקו אליו באנגלית והוא לא הבין. מי יקבע מיהו האוייב?

„תשרין", 26.12.87

אלה שטענו בעקשנות, לפני ששה חודשים, כי רק תגובה ישראלית קשוחה תחזיר את הסדר על כנו וכי על „אוכפי הסדר" הישראלים מוציאים משפט לא הוגן, זוכים עכשיו לתשובה: יותר צרות, יותר שנאה, יותר הרס. ג'ואל ברינקלי מ„ניו־יורק טיימס" מדווח, כי בקבוקי התבערה שהושלכו בתל־אביב מעוררים יותר ויותר ישראלים החיים את חייהם בתוך הקו הירוק לתת דעתם על המציאות המלחמתית החדשה.

אמנם אנשים רבים נותרים מחוץ לתחום של פעולות האיבה, אך אלה מתפשטות. ככל שהן מתפשטות והולכות, כן מתמעטים הסיכויים לפשרה. מר שמיר טוען, שהתפשטות המרד הערבי מהשטחים הכבושים לתוך ישראל היא הפרת כללים שבשתיקה, כאילו הפלשתינאים קיבלו את עקרון החלוקה הטריטוריאלית, גם בלי שלום, עקרון שהוא עצמו דוחה.

שמיר צודק כנראה בטענתו שככל שימשך העימות, כן יוסיפו ויתעוררו מחדש תקוות הערבים להשמיד את ישראל. שני הצדדים נסחפים לאלימות גואה, והשאלה היא כמה זמן יהיו כלי־הירי בהישג ידו של צד אחד בלבד.

ג'ורג' שולץ ממשיך לדלג סחור־סחור במזרח־התיכון. אין תקווה רבה שיוכל להניע את גלגלי השלום, אבל הוא מנסה לפחות לשמור על מראית־עין של תהליך שלום כלשהו, של דיפלומטיה אלטרנטיבית כלשהי.

נראה שלא תהיה כל פריצת־דרך לפני נובמבר, מועד הבחירות בארה"ב ובישראל. על־פי הסימנים יזכה הפעם שמיר במערכה מול מנהיג מפלגת העבודה, המתון אך המהסס, שמעון פרס. לצדו של שמיר יהיה אריאל שרון, הגנראל לשעבר, שידחק בו להיפטר מכל מעצורי הבטיחות שעוד נותרו על הנשק הישראלי.

בינתיים יש הסלמה בכמות מאגרי הנשק באיזור ובאיכותם. בפסגת מוסקווה הסכימו הסובייטים לדבר על הגבלת טכנולוגיית הטילים והתקיימו גם שיחות ארוכות ועקרות על המזרח־התיכון. הכל קורה לאט מדי. סימני הסכנה מתרבים במהירות.

בין 10,000 ל־20,000 פונדאמנטליסטים מגוש־אמונים הפקיעו את היוזמה מידי הפוליטיקאים והם מחזיקים את ישראל כבת־ערובה באמצעות הפרובוקאציות המרושעות שלהם נגד הערבים, ממש כפי שפעילים בצד השני מחזיקים את הפלשתינאים כבני ערובה. הרב מאיר כהנא, מנהיג „כך", הוא אחד הדוברים הארסיים ביותר של הקיצוניים בישראל. בין הפונדאמנטליסטים הקיצוניים, מפתיע מספרם של המהגרים האמריקאים, הרואים עצמם כמכבים חדשים, המנהלים מלחמת קודש עד הנצחון או עד השואה.

כפי שכתב איאן לוסטיק, פרופסור חבר בדארתמות' קולג', בבולטין המועצה ליחסי חוץ, יש לארה"ב וליהודים האמריקאים סיבות טובות להיות מודאגים. אבל עד כה מסרב שר הבטחון יצחק רבין להורות לפרק מאנשי „כך" את נשקם.

לא זה הזמן למתונים להיות סבלנים או ותרנים. אם כך יימשכו הדברים, בקרוב לא יהיה זה בכלל הזמן למתונים.

בזווית חדה / חגי אשר

הם מפטרים את כולם

קדחת בחירות ב„חירות": תחילה רצו לפטר את פרס, אחר־כך את רבין. אולי גם מרפי בדרך

העצבנות התוקפת את ראשי „חירות" לקראת ההתמודדות בין המחנות מתבטאת, כרגיל, ביתר תוקפנות. גם כלפי חוץ וגם בקירבם פנימה. מה שהם היו רוצים לעשות לאחד לרעהו הם מציעים לעשות ליריביהם הפוליטיים. צו השעה: „לפטר". אחרי שגמרו לפטר את שמעון פרס הם עוברים ליצחק רבין ולכל היותר. גם למפקדי צה"ל. אריק שרון מציע לפטר את יצחק רבין. בצירוף רמיזות עבות על המשאלה האמיתית שלו לפטר את יצחק שמיר ולרשת אותו בבוא העת. לפחות יש בכך הגיון קונסטיטוציוני מסויים. בתוספת ריהאביליטאציה ביוגרפית. אם שר הבטחון נכשל במילוי תפקידו – לא יכול ראש הממשלה לרחוץ לגמרי בנקיון כפיו. אם שר הבטחון דאז אריק שרון – סליחה, שר הבטחון דהיום יצחק רבין – נכשל במילוי תפקידו, מוטלת האחריות לכך גם על ראש הממשלה דאז מנחם בגין – שוב סליחה: על ראש הממשלה דהיום יצחק שמיר. מי שמדבר על כשלון. מי שדורש לפטר את שר הבטחון. בעצם, אריק שרון היה מסכים לצרף לרשימת המפוטרים גם את מישה ארנס. אבל בינתיים הוא מסתפק ביצחק רבין. העיתוי וההקשר חושפים את משאלת־הלב הסמויה וגם את הרקע – קדחת הבחירות וההתמודדויות, ב„חירות", בליכוד, ואחר־כך בכנסת. למה להתמודד אם אפשר לפטר.

אופיה של תנועה הוא סגנונה. וזו תנועה שרגילה היה פעם „הדר". כך התנועה כולה וכך גם אישיה. אחרת הם לא רגילים. תערובת של עצבנות ותוקפנות, בתוספת התפרצויות של היסטריה. אפילו במצבים טראגיים קשים, כמו במושב שקף של יוצאי „חירות", מורגש הסגנון האופייני הזה של התקפות אישיות פרועות על אלוף הפיקוד עמרם מצנע ועל צה"ל כולו בהזדמנות זאת. איזה סגנון. איך הם מדברים. אמנם נאמר שאין אדם נתפס על צערו ועל אבלו הכבד. אבל הפעם היה זה שיא, אפילו בהשוואה ליישובים אחרים שהיו במצבם. ואין שם מי שירסן אותם ויתן להם דוגמה אישית של התנהגות אחרת.

עכשיו הסגנון הזה גולש ועובר גם כלפי חוץ. על הכוונת של „חירות" – עוזר שר החוץ האמריקאי ריצ'ארד מרפי. יצחק שמיר עדיין לא דרש לפטר אותו. בינתיים הוא רק נוזף בו בפומבי. וכך אנחנו עדים לעוד שלב בהידרדרות היחסים ובסגנון היחסים בין ישראל לארה"ב. משליכים את כסיות המשי. מרפי מדבר על „יהודים קיצוניים", ברמז עבה אל ראש ממשלת ישראל יצחק שמיר, ש„מצהירים שלא יתכנו כל פשרה וכל הסדר עם הערבים המבוססים על פשרה טריטוריאלית". „יהודים קיצוניים". זה כמעט מזכיר את „הציונים" בספרות הפולמוס נגד ישראל. עכשיו מצטרף אל בעלי הסגנון הזה גם מרפי. הוא יישאר בתפקידו גם אחרי הבחירות. הוא משקף את הלך־הרוח כלפי הליכוד וכלפי ממשלת ישראל שיצחק שמיר הוא המבטא שלה.

יצחק שמיר נוזף בו, כאילו הוא היה הממונה עליו. שמיר גורס כי אל לו לפקיד למתוח ביקורת על שרים גם כאן וגם שם. האם הוא מעדיף ששר החוץ ג'ורג' שולץ עצמו ידבר עליו כעל „יהודי קיצוני"? זו טעות, כמובן. יצחק שמיר לא שכר את מרפי וממילא גם אינו יכול לפטרו. אבל העיקר הוא שריצ'ארד מרפי נותן עכשיו את האות לשינוי הסגנון הכללי כלפי ישראל וכלפי העומדים בראשה. סגנון של הוקעה וזלזול ומתיחת השוואה בין „קיצונים" משני הצדדים – וכשמדובר בצד הישראלי, מדובר במחצית הממשלה ובעומד בראשה.

הנזיפות של יצחק שמיר לא יועילו. הוא רודף אחרי הנבר של הסכם קמפ־דייוויד. על כך נאמר: עבר זמנו בטל קורבנו. ועל מה ועם מי לדבר בהסכם הזה? עם המלך חוסיין? כשהיה סיכוי לתחילת הידברות כזאת, נעל שמיר את הדלת בפניה. עכשיו הוא מנסה לפתוח אותה כאשר מרפי כבר מאזין לקולות החיוביים הבוקעים מעבר למסך העשן והדמעות של האינתיפאדה. אלה הם קולות של פלשתינאים מתונים, ומי שמנסה להידבר איתם הוא שר הבטחון יצחק רבין. אבל גם זה בגדר מעט מדי ומאוחר מדי. אפשר לדבר לפי הנוסחה של מקל וגזר, ענף זית וחרב. אבל רבין נבלם על־ידי יצחק שמיר ובידיו של יצחק שמיר יש רק מקל וחרב. מי ידבר אתו ועל מה? מה פלא שאפילו ריצ'ארד מרפי מרשה לעצמו להתפלמס אתו בסגנון שאינו הולם ראש ממשלה. לא נותר ליצחק שמיר אלא „לפטר" גם את מרפי ולדרדר את יחסי ישראל־ארה"ב לסגנון ההתמודדות של „חירות".

חולי נפש / אורה זרניצקי

זורקים לרחוב

2,800 חולי נפש יוצאו מבתי חולים פרטיים בסוף החודש בגלל מחסור בתקציב. הרופאים מפחדים מהתקדים האיטלקי

„אני לא יודע מה לעשות", אמר לי בקול נואש הגבר שביקש לשמור על עילום שמו. „אבי חולה־נפש כבר שלושים שנה. בתחילה היה מאושפז בבית־החולים בעכו וכשזה נסגר, הועבר לפרדס־חנה. הבוקר באתי לבקר אותו וראיתי מודעה על סגירת המקום. ניגשתי למנהל והוא סיפר לי שיש למוסד קשיים תקציביים, ושהגיעו מים עד נפש. מוכרחים לסגור. שאלתי אותו מה יהיה עם אבא שלי והוא ענה: יהיה אתו מה שיהיה עם כולם.

„הבעיה שלי היא שהביתה אני לא יכול להביא אותו. יש לי שתי בנות מתבגרות. כשהבאתי אותו פעם לחופשה הוא התפשט לידן, טייל עירום, עשה צרכיו על השטיח. אשתי אמרה לי: או אני או הוא. כיום הוא בן 72 וכל חיי אני זוכר אותו כחולה נפש. חייה של אמי נהרסו בשל כך. אמרתי למנהל שאני לא יכול לקחת אותו והוא ענה: ,אתה האפוטרופוס שלו ואני אעביר אותו אליך'. אני מכיר את המוסד בפרדס־חנה. הטיפול שם מסור והגון, המקום נקי. אני מרוצה, אין לי טענות. הלוואי שיהיה שם עד יומו האחרון. מאושפזים שם גם חולים בלי משפחות וכאלה שאיש אינו מבקר אותם. אם אותם יצטרכו לטלטל, אז אוי ואבוי – המשבר הרפואי יתגמד לעומת השערוריה שתפרוץ כאן. ההרגשה שלי היא שהדבר הזה קורה מפני שמדובר בחולי־נפש שאין מי שיילחם בשבילם: המשפחות מתביישות בהם. אבל אם כל מה שמקבלים כאן בשביל חולה זה שלושים וחמישה שקלים ביום, אז באמת הבעלים צודקים. אבל מה נעשה אנחנו, המשפחות?"

רפאל תדמור, יו"ר ארגון בתי־החולים הפסיכיאטריים הפרטיים, מאשר באוזני, שבסוף החודש ישוחררו 2800 חולי־נפש מבתי־החולים הפרטיים. „אנחנו קומץ אנשים פרטיים, ואנחנו מממנים את כל ההוצאות הנוספות מכיסינו". לדבריו, בעלי בתי־החולים הפרטיים נאלצים לקיים את מוסדותיהם בסכום שהוא שליש מהתקציב של מוסדות ממשלתיים המחזיקים חולים מסוג זה. הסכום הממוצע שמשלמים אצלם לחולה הוא, לדבריו, כ־32 ש"ח ליום. „מזה אני צריך כסף לשלם משכורות לעובדים. אף אחד לא רוצה לעבוד בחינם. בעד אוכל צריך לשלם במזומן ובמחיר מקובל. ,תנובה' אינו נותן אשראי. גם תרופות, ביגוד, הנעלה, חשמל ומים חמים, בקיצור כל צרכיו של החולה, כלולים במחיר הזה. ואל תחשבי שאנחנו לא קשורים לחולים; יש כאלה שמאושפזים אצלנו שלושים־ארבעים שנה. אנחנו רואים בהם משפחה". זה שנה, הוא אומר, שבתי־החולים הפסיכיאטריים הפרטיים מתריעים ומזהירים, אבל איש אינו מתייחס לאזהרותיהם. אף־על־פי שמאושפזים אצלם החולים הקשים ביותר, הכרוניים, אלה שאפסה תקווה לריפוים.

„הפתרון הוא במשרד הבריאות. הזמינו אותנו לפגישה בשבוע שעבר, והיו שם מהדרג המקצועי והכלכלי. הדרג המקצועי גילה נכונות אבל לא הדרג הכלכלי".

הפינוי מבתי־החולים, מדגיש תדמור, יבוצע כיאות. בדעתם להוציא מכרז ל„מגן דוד אדום" או לכל חברה אחרת, כדי שתוציא את החולים לבתי־חולים אחרים, לחדרי־מיון ולבתי המשפחות. „כך נהגו גם לגבי 150 הרוצחים שביניהם, אין לנו מה לעשות אתם".

רציתי לראות במו עיני איך נראה אחד המוסדות הללו. בית־החולים לחולי נפש „נאות מרגלית" נמצא ליד ראשון־לציון. הביתנים מרווחים ונקיים. החולים נראים מטופחים, המטבח נקי, והמחסנים מסודרים מאוד. משה יוסים, מנהל המקום, לא חידש לי הרבה. הוא מקבל בשביל חולה 32 שקל ו־84 אגורות ליום. „החברה המפעילה את המקום היא עסקית ונמצאת בגרעון". אם בקשותיהם לא ייענו, יפונו החולים, והמקום ייהפך לבית אבות עממי.

אחד מרופאי המוסד מדגיש באוזני את חומרתה של הבעיה בהצביעו על החולים שאינם מסוגלים לדאוג לעצמם לאחר אישפוז ממושך של עשרות שנים, שבו לא באו במגע עם העולם החיצוני. „כיום", אומר הרופא, „הגישה היא אחרת. מנסים להגיע למצב שהחולים יהיו חלק מהחברה הבריאה ויתפקדו במסגרתה. אם כי תמיד נהיה זקוקים למסגרת של בית־חולים לאבחון, לטיפול ולמקרים חריגים".

ב־1970 חוקק באיטליה חוק לשחרור חולי הנפש מבתי־החולים. מריו טובינו, פסיכיאטר איטלקי ידוע, כתב ספר בעקבות השחרור הזה. שמו של הספר „הימים האחרונים של מילאנו", והוא מספר על המצוקה של חולי הנפש הכרוניים המשוחררים.

„מאה חולים מהסביבה של בית־החולים שלי התאבדו זמן קצר לאחר ששוחררו מבתי־החולים", כתב טובינו. „רבים התאבדו בבתים שלהם, בשקט. רק במקרה נודע לנו. אלה היו חולים שנשארו לבד. הם היו חופשיים, חופשיים גם לחבק את המוות. מאה זה מספר יפה, כך מהללים את השגעון. עכשיו יש מאה משוגעים פחות".

„אסור לתת לביבי־השופכין המצחין הזה, שאינו יודע לשים מחסום לפיו המזוהם, לשאת עוד בתפקידו"

ח"כ אורה נמיר על מנכ"ל רשות השידור אורי פורת בדיון שלשום בכנסת על גל ההתפטרויות ב„קול ישראל"

هكذا من الأصل

מכתבים למערכת דבר

מדינה המחפשת עם

במאמרו של חגי אשר „הם אשמים ולא אנחנו" („דבר" 13.5.88) הוא מחפש אשמים ושוכח, שאין כבר את מי להאשים. הוא בא לעשות חשבון עם אחינו היהודים בגולה. רצוי לבחון את המציאות הקיימת היום אצל העם היהודי ולהגיע למסקנה, שהם לא מרגישים את עצמם כאחים שלך אלא רואים את עצמם כאזרחים בכל מקום שם הם נמצאים. יהודי ארה"ב רואים את עצמם כאמריקאים ממוצא יהודי כמו אמריקאים ממוצא איטלקי, יווני, אירי וכדומה. הוא הדין ביתר הארצות. השפה שלהם היא שפת הארץ, התרבות שלהם היא התרבות של הארץ בה הם נמצאים. אין להם עניין ומושג מהתרבות היהודית, מההיסטוריה היהודית, אין להם שום דבר שיאפיין אותם כיהודים בכל המובנים. אם קיים חלק מסויים שמרגיש כיהודי זה רק על רקע דתי ולא לאומי. גם זה מתבטא כצפוי בבר־מצוה ועוד סמלים שטחיים. אפילו העליה לרגל לא קיימת אצלם. לכל הפחות כמו אצל המוסלמים, שמחייבים אותם לקיים את ה„נוהג" לעלות למכה.

אשר מאשים את יהודי רוסיה שלא עולים ארצה, אל נשכח, שהם וחנכו תחת משטר קומוניסטי כשהגם מנותקים מכל אינפורמציה על החיים היהודיים. כל סמלי דת נעקרו מליבם. הסיסמה אצל השלטון ברוסיה היתה אימרת לנין: „הדת היא אפיום לעם". בצורה כזו אין אפילו זיקה לעניין הארץ־ישראלי. הם אפילו לא מבינים על מה אתה, חגי אשר, שח. המור הוא הדבר, שאתה מדבר ואין מי שיקשיב לך, צועק ואין מי שיטה את הראש, ועוד ואין מי שיתרגש כלל.

אין להתרגש מקבוצת פעילים שבאים ארצה כנציגי היהדות, כביכול, למעשה הם שכבה דקה – הם לא מבטאים את רצון ההמון היהודי – הם מתרוצצים סביב עצמם ולא אצל „אחינו", שאתה מדבר עליהם.

המהפכה הציונית העברית הישראלית נגמרת. אם יש עוד פעילות כלשהי בשטח, זה רק מכוח האינרציה, אבל התהליכים ההיסטוריים מצביעים על כך כין נרצה או שלא נרצה.

פעם היה זה עם שחיפש מדינה, שחיפש פתרונות לבעיות שלו. כיום זוהי מדינה שמחפשת עם.

מנחם כספי
קרית אונו

להנהלת התע"א אין קשר לסכסוך

הננו מכחישים נמרצות את הנתון של א. אדר מ־21.6, כי עובדי התעשיה האווירית מנעו הוצאת המטוס „כנראה על פי רמז מההנהלה עצמה".

ברצוני למסור, כי הנהלת התעשיה האווירית הופתעה מהתפרצות עובדי חטיבת בדק מטוסים כלפי קציני וחיילי חיל־האוויר שבאו במפתיע לקחת את המטוס.

מיד עם היוודע הפרטים על המתרחש נתכנסו יו"ר מועצת המנהלים אלוף (מיל) מ. הוד, המנכ"ל מ. קרת ונציגי מועצת העובדים לדיון דחוף שבו נעשה ניסיון למצוא פתרון לבעיה. אי לכך, לא היה ולא כלום להנהלה בתקרית שאירעה סביב מטוס ה־F15.

הרמז כאילו ההנהלה מעודדת בחשאי התכתשות בין עובדי התעשיה האווירית לבין חיל־האוויר משולל כל יסוד.

סילביה בית־הלחמי
ממונה על תקשורת ישראלית

ועוד לעניין ה„זכויות ההיסטוריות"

במכתבו ל„דבר" (5.6.88) מבסס פרופ' יהושע רוזנברג את טיעון ה„זכויות ההיסטוריות" של היהודים בארץ־ישראל על טיעונים משפטיים. מבלי לבדוק על כמה בסיס זה מוצק, ומאחר שהמדובר בהסברה שיש לה ערך רב מאוד עבורנו נשאלת השאלה: האם כדאי לנו להשתמש בטיעון ה„זכויות ההיסטוריות" בהסברה בחו"ל. אני טוען, שבשום פנים ואופן לא וזה מהטעמים הבאים:

1. טיעון מסוג זה חייב לעורר התנגדות אצל כל אדם בלתי־משוחד בעולם, וזאת משום שבמהלך ההיסטוריה החליפו לא מעט עמים ואדמות מקום ובעלים. כך שטיעון כזה אם יתקבל יכול להביא לתביעות רבות דומות בחלקי עולם שונים, וכשוא של דבר למלחמות בין־לאומיות למימוש „זכויות היסטוריות". בתנאים של ימינו מלחמות בין עמים מסוכנות עלולות להביא עד לחיסול החיים עלי אדמות ואיתם כל מושג של „זכויות". כך מחייב ייצר ההגנה העצמית התנגדות אינסטינקטיבית לטיעון כזה. הכיתות הנוצריות הקטנות אשר בגלל אמונתן הן משוחדות ומקבלות את טיעון ה„זכויות", יתמכו בישראל בכל מקרה ולכן אין צורך להעלות את הטיעון הזה כדי לרכוש את אהדתם.

2. כאשר במאבק הסברתי מועלית טענת ה„זכויות ההיסטוריות" ומצד שני מוצגים סבלות הפליטים הפלשתינאים מתקבל הרושם אצל הרוב המכריע של הציבור בעולם אשר אינו בקי במה שהתרחש בארץ, כאילו הפליטים גורשו מן הארץ בגלל הטענה ל„זכויות היסטוריות", כלומר, בשם טיעון אשר כפי שציינתי בסעיף 1 אינו יכול להתקבל. ולא היא. אילו לא היו ערביי ארץ־ישראל תוקפים ומסכנים ב־1948 את עצם הקיום הפיסי של יהודי ישראל (עוד לפני הכרזת המדינה) אף אחד מהם לא היה מאבד מטר מרובע אדמה (וזה למעשה חייב להיות הנימוק המוסרי לאשר התרחש אז).

למאבק בארץ בין שני העמים אין קשר לטענות משפטיות מסוג זה או אחר. המאבק בין העמים בארץ־ישראל התחיל, היה ונמשך כתוצאה מאותם גורמים של מאבק בין אוכלוסיות בחלקי עולם שונים. הצד התוקף טוען לאפליה כלכלית נגדו. בעבר זה היה מדיניות הערבים כתוצאה מאיבוד מקומות עבודה בפרדסים במסגרת מדיניות „כיבוש העבודה", אפליה במשכורות במקומות העבודה, הזרמת אדמות מעם אחד ומסירתם הבלעדית לעם אחר וכו' וכו', כלומר, ריב סביב מקורות קיום מוגבלים. פתרון הוגן שיוכל להתקבל על דעת הרוב המכריע בשני הצדדים חייב להיות פתרון שיביא לשיוויון בתחום הרגיש הזה.

אפרים שטיפמן
קיבוץ אפק

להביא החולים להפגנות

קופת־חולים של ההסתדרות, מפעל אדיר המשמש עדיין דוגמה בכל העולם, אשר רבים ממנו באים ללמוד ממנה. מוסד שהוקם הרבה לפני קום המדינה, מוסד אשר היווה ומהווה יסוד לבריאות היישוב אז והיום, מוסד אשר 85% מאוכלוסיית הארץ חברים בו.

מזכיר ההסתדרות ב־1937 היה החבר רמז אשר דרש והצליח לשכנע שכל חבר ההסתדרות חייב להיות גם חבר בקופת־חולים, זאת מתוך דאגה לעם העובד לשמור על בריאותו. אמנם קופת־חולים נהפכה לתפארת העם העובד עד היום הזה. במהפך האומלל ב־1977 שמו לעצמם אנשי הליכוד והליברלים למטרה לקיים את משמנת ז'בוטינסקי ב־1933 לשבור את ההסתדרות (יא ברעכן) על כל מוסדותיה ואת הם מצליחים לא במעט בגלל השאננות של ההסתדרות ומפלגת העבודה.

איפה הכוח של ההסתדרות? מדוע לא מביאים כמה מאות חולים על מיטותיהם בליווי רופאים ואחיות לתוך ביתו של השר המרושן נסים? מדוע לא עורכים הפגנות ענק של חברי קופת־חולים בכיכרות הערים? מדוע אנחנו נותנים לכמה שכבים ומרושנים לשבור את הרפואה השיוויונית הקיימת זה 51 שנה? הרי בעלי היכולת [illegible] ברפואה פרטית.

לשרים מפונקים של נסים יש שיטה אשר מנצלים אותה די טוב. בכל מקרה של סיכסוך עבודה, עיצומים או שביתה הם פונים לבית המשפט ובית המשפט על פי רוב נענה להם. עד המהפך ב־1977 זה לא היה. הם דורסים ברגל גסה את הדמוקרטיה. חבל שמנהיגינו לא מגיבים בצורה בוטה על התעללות מתמשכת זו.

משה הובר
תל־אביב

להבריא את הממשלה!

סוף סוף התבשרנו שהממשלה תטפל בענייני בריאות. הוקמה ועדה והיא התחילה בעבודתה. היתה ישיבה אחת, היתה ישיבה שניה, והכל דורשים מהרופאים לחזור לעבודה תקינה.

אבל להמשיך לדבר עם הרופאים אין זמן, כי יש עניינים יותר חשובים. אין דבר, החולים יחכו... אז ימותו...

אם יתנו תוספת לרופאים הלא כל המשק יתמוטט. המשק לא התמוטט כשנבחרי העם הוסיפו למשכורתם ארבעים אחוז, ואחר כך עוד עשרה אחוזים וזה מסתכם ברי הרבה. המשק לא התמוטט כשהקציבו לשר המסחר והתעשיה לשמירה על רכושו מיליון שקלים. רק בריאות העם היא הפקר.

אני מציעה שיקציבו סכום נכבד לתקציב הממשלה לשמירה על בריאות הממשלה, כי מה שחולה אצלנו זו הממשלה. לכן, אני מציעה להבריא את הממשלה.

שרה קפלן
פתח תקוה

מסיתים ומציתים

אין זה מקרה, שמילים אלו הן בבחינת „לשון נופל על לשון". אכן, המסית עלול להצית ולגרום לשריפה אשר תוצאותיה מי ישורן?

על כן בל נתפלא אם המסיתים למיניהם בין אם הם ערבים השואפים להקים מדינה פלשתינאית על חורבותיה של מדינתנו על־פי „האמנה" הידועה לשמצה, ובין אם הם מ„בני ברית" המבכירים על שטחי מולדת כעל „שטחי כיבוש" התובעים את נסיגתנו מהם, בהפגנות ובכתובים, הם הגורמים העיקריים להשלכת בקבוקי מולוטוב ולהצתת שדותינו, מטעינו, יערותינו ואף מפעלינו.

לגבי המסיתים והמציתים הערבים, אם חפצי חיים אנו, עלינו לטפל בהם ובבני ביתם כך שיקללו את יום היוולדם, ולא יתחשק לאחרים ללכת בדרכם! אשר למסיתים היהודים, יהיו אשר יהיו, יש לייעץ להם להפסיק לצקת דלק לבקבוקי התבערה ולשפוך שמן למדורות הצמיגים של ה„שבאב", שכן בל יהיו בטוחים שהאש לא תתפשט ולא תגיע עד לסף בתיהם. עובדות יוכיחו!

יהושע דוייב
ירושלים

הצתה של השלום

הצתת יערות רבים ברחבי ארץ־ישראל ובריחה מהירה מהמקום כמו שמנים, הפכו לסמל הפראות של מחבלים מטורפים – שהאינתיפאדה – היא מטבע־לשון חדשה שהצליחו להכניס לחיי תושבי מדינת ישראל – לא יכולה להישאר ללא תגובה.

זו דרגה מסוכנת מאוד של אלימות שעצירתה לא יכולה להסתכם במדיניות של מניעת שריפות. חייבים לעבור לשיפוט מהיר ועונש חמור ביותר.

כאן מדובר בהריסת משאבים של מדינה שלמה ולא ביחיד. גם שריפת לולים של תרנגולות וחוות גידול שונות לא יכולה רק לצער אותנו. אני מסופק אם המחלקה לתשלום פיצויים לנזוקים בחקלאות תוכל לעמוד בלחץ המטורף של אנשים מסכנים שעמלו שנים רבות בטיפוח ענפי חקלאות שונים, ולענות להם תשובות לקוניות!

זו הצתה של שלום, של סדר ציבורי שלא יכול להימשך בלי נקיטת צעדים חריפים מטעם הממשלה. ומציתים אלה נשלחו במפקדות אש"ף שהשקר אצלו הוא סמל מסחרי.

יצחק קפלן
תל־אביב

אנשים • אנשים • אנשים • אנשים • אנשים

מאח לאח

בשנת 1984 קיבל המתמטיקאי ד"ר ויקטור ברייליובסקי תואר ד"ר כבוד מאוניברסיטת תל־אביב. אלא שד"ר ברייליובסקי היה אז מסורב עלייה במוסקווה. לפיכך קיבל את התעודה אחיו, מיכאל, שכבר עלה ארצה. בשבוע שעבר מסר מיכאל ברייליובסקי את התעודה לאחיו בטקס רב רושם באוניברסיטת תל־אביב, שבו נפגשו מסורבי עלייה עם אסירי ציון. ד"ר ויקטור ברייליובסקי ואשתו, אירינה, עלו ארצה בספטמבר 1987 והצטרפו כחוקרים במכון למדעי המתמטיקה על־שם ולדימיר שרייבר בבית־הספר למדעי המתמטיקה באוניברסיטת תל־אביב. בתמונה ד"ר ויקטור ברייליובסקי מקבל תעודה מאחיו כשבמרכז פרופ' יובל נאמן.

עורה של עיר

רות פופקין, נשיאת „הדסה" ובם רוטבאום נשיאת מפעלי החינוך של „הדסה" הופתעו אתמול לקבל מתנת פרידה לא שיגרתית, לרגל סיום תפקידן. במכללת הדסה פועלים חוגים לדפוס ולצילום. בשנה האחרונה הפיקו ספר חדש בעברית ובאנגלית ושמו „עורה של עיר". מיטב היוצרים תרמו סיפורים ושירים על ירושלים ואנשיה. את הספר ערך אלי הבדק וממש אתמול יצא ממכבש הדפוס.

תרומה מרגשת

מנחם בגין (גראד) קרא ב„דבר" על הקמת העמותה לשיקום ביתו של יוסף חיים ברנר בשכונת נוה צדק. „כמי שהיה תלמידו בתקופה מנובמבר 1920 עד אפריל 1921 – בתור חבר גדוד העבודה (ההגנה) על שם יוסף טרומפלדור התעורר בי רצון להיות שותף, שותף־מעט במעשה לזכרו", כתב לנו וצירף תרומה אישית משלו צ'ק על סך עשרה ש"ח. התרגשנו. וכך גם תדי קאופמן, מזכיר מועצת הפועלים בתל־אביב, אליו הועבר הצ'ק. תרומות כאלה, מאנשים פרטיים, תמיד מרגשות.

ו.ג.

הדוגמנית חני פרי הזדמנה השבוע לתערוכת ה־40 ועברה בדיקה לגילוי מוקדם של סרטן העור, תרומת ד"ר פישר לביתן קופ"ח. במהלך הבדיקות התגלה ע"י הרופא הבודק גידול עור סרטני אצל גבר בשנות הששים.

בצילום: חני פרי וד"ר ליטנר.

יופי לקשישים

מכון יופי יופעל במסגרת מרכז היום לקשישים שחנכה קרן ת"א לפיתוח ברחוב רש"י. המרכז הוקם בתרומת עודי צוקר מארצות הברית, במלאת 90 שנה לאביו יהודה, שהוא תושב הרחוב, ולזכר אמו המנוחה גולדה. סך כל ההשקעה במרכז, כולל השלמת עירית ת"א, 700 אלף דולר. על כך מסר חנן בן־יהודה, מנכ"ל קרן ת"א לפיתוח. כן חנכה היום קרן ת"א לפיתוח את „גן גורדון" ברחוב בארי בת"א. אף גן זה נתרם ע"י מר עודי צוקר מניו־יורק לכבודם של הורי אשתו אדל ופיליפ גורדון מניו־יורק. בגן ששופץ הושקעו כ־250 אלף דולר, כולל השלמת עירית ת"א.

מבצע מלביש ל„כרמן"

חיל החלוץ של הפקת האופרה „כרמן" כבר הגיע לישראל ברמותם של שני האחראים על התלבושות המרהיבות של האופרה. השניים הגיעו מסן פרנסיסקו, הם נמנים עם צוות עובדי בית האופרה בעיר, אשר השאיל לפילהרמונית את התלבושות. את „כרמן" בביצוע של זובין מהטה יביים הבמאי הצרפתי ז'אן פייר פונל. זמרי אופרה ידועי שם בעולם ישתתפו בהפקה זו ולצידם זמרים ישראלים. כן ישתתפו המקהלה הלאומית „רינת", מקהלת האופרה הישראלית החדשה ומקהלת הילדים „פעמונים".

בשיבה טובה

ד"ר אלכסנדר ביין, חתן פרס ישראל בתחום ההיסטוריוגרפיה הציונית, ומי ששימש גנז המדינה הראשון, נפטר ביום ב' בשטוקהולם מהתקף לב. בן 85 היה במותו. ד"ר אלכסנדר ביין נולד בשטיינאך שבגרמניה בשנת 1903. ב־1933 עלה לארץ ונתמנה לסגן מנהל הארכיון המרכזי בירושלים וב־1956 נתמנה על־ידי בן־גוריון להיות גנז המדינה הראשון. היה חבר המועצה והוועדה המקצועית של „יד ושם" לאיסוף תעודות ומזכרות של הגולה החרבה. ד"ר ביין פרש מעבודתו כגנז ומנהל הארכיון הציוני ב־1971. אחרי פרישתו הקדיש את זמנו לכתיבת ספר על בעיית האנטישמיות. בין ספריו: ביוגרפיה של הרצל הציונות ומפעלה – מבוא לציונות ותולדותיה. כן ערך והכין לדפוס את „מדינת היהודים", ספר כתבות ומאמרים של הרצל על משפט דרייפוס, אגרות הרצל, ו„פרקי חיי" של א. רופין. ד"ר ביין נפטר בשטוקהולם בשעה שנסע להפגש עם בנו יוחנן, המשמש ראש משלחת ישראל לאו"ם. השאיר אחריו אשה ושני בנים, יוחנן ונחמיה.

מכל הבא ליד

פקידי המכס הצרפתי בנמל התעופה של פאריס קיבלו את הלם חייהם, כאשר ביקשו מצעיר צרפתי לפתוח שני תרמילים גדולים שהביא עמו ממאלי וגילו בתוכם 64 נחשי פיתון, 20 צבים, 20 לטאות אפורות ו־17 לטאות מסוג האראניאן. כל היצורים, שהוגדרו כמשתייכים למיני חיות הנתונים בסכנת הכחדה, עברו בשלום את הטיסה והם נמצאים עכשיו בגן החיות של פאריס. הבחור הואשם בייבוא בלתי חוקי למטרות מסחר של בעלי חיים מסוכנים.

קונצרט קיץ

השבוע התקיים קונצרט קיץ וקבלת פנים בביתם של כנה וזלמן שובל, במסגרת פעילות אגודת אוהבי האופרה הישראלית החדשה. התכנית כללה קונצרט של אריות מאופרות שונות בביצוע הזמרים: גבי שדה, אסיה דוידוב, אורי ציפה ואילת אמיתי. על הפסנתר ניגנה אנדריאנה בק. במקום התקבצו רבים מחברי אגודת אוהבי האופרה הישראלית החדשה בראשותה של אגנס הולצין וביניהם: יוסי תכמכי, גרשון רזוב, אורה ואמנון גולדנברג, רות פרומצ'נקו, אריות תאומים ועוד ועוד – סה"כ למעלה מ־130 אורחים ש„קינחו" את הערב בקייטרינג נפלא של סופי באדיבות משפחת שובל.

אמנות על גלגלים

ביום שישי בבוקר, עם פתיחתה הרשמית של הביינאלה ה־43 בונציה, ינועו על כבישי הארץ מאות אוטובוסים ועליהם יצירותיהם של שני נציגי ישראל לביינאלה 88, מנשי מזרחי וצדוק בן דוד. זהו רעיון משותף לחברת שילוט החוצות הגדולה בישראל, „גלגלי זהב" ולאדם ברוך, אוצר הביתן הישראלי בביינאלה. יצירות אמנות ישראליות על אוטובוסים ושלטי רחוב מאירים הינם חלק מתכנית נרחבת על פיה אדם ברוך יאצור עבור חברת „גלגלי זהב" במשך השנה הקרובה דימויי אמנות על אוטובוסים ועל מכוני תנועה במגמה להכניס את האמנות הישראלית האיכותית לנוף ולתודעה הישראליים. זהו מבצע יחיד מסוגו ולא ידוע על נסיון דומה לחשיפת יצירות אמנות על־ידי פרסום חוצות.

נבחר

חיים ישראלי נבחר לידיד חבר הנאמנים של מרכז דיין לחקר המזרח התיכון ואפריקה באוניברסיטת תל־אביב במקומו של ד"ר יהושע רוטנשטרייך, שהלך לעולמו. חיים ישראלי, 61, נולד ברוסיה הלבנה ועלה ארצה בשנת 1948. לאחר שירותו בצה"ל הצטרף למנגנון משרד ראש הממשלה. הוא ניהל את לשכת שרי הביטחון מימי בן־גוריון ועד ימי רבין, ובתקופת משה דיין מונה לעוזר שר הביטחון. בשנות השמונים היה סמנכ"ל לתפקידים מיוחדים במשרד הביטחון, לפני כשנתיים מונה למשנה למנכ"ל המשרד. חיים ישראלי ליווה את משה דיין מאז מינויו לשר הביטחון ועד לפטירתו.

המדור נערך ע"י אורה ארניצקי

וירוס מדבק

(המשך מעמוד 7)

התכנית המקורית כבר היתה צריכה להיטמע בתוך „חירות" ולבחור את מועמדיה לכנסת הבאה במסגרת המוסדות המאוחדים לשתי המפלגות. הסכם האיחוד לא יושם עד כה, בגלל מלחמות הליבראלים אלה עם אלה, וכרגע פג תוקפו. המפלגה הליבראלית תלויה איפוא בין שמים לארץ, אף שכבר עשתה הכנות נפשיות להוציא את נשמתה. אם לא ישכילו הליבראלים לבחור רשימה אטראקטיבית, עד כמה שהם מסוגלים, אל יופתעו אם גם בעתיד לא ייצא האיחוד אל הפועל. ל„חירות" נמאס לספק גם את הלהקה וגם את הקהל. אם בעבר נזקקה „חירות", המוקצית־מחמת־מיאוס, למפלגה הליבראלית בעלת הדימוי המהוגן, הרי שהתפתחויות דמוגראפיות ואידיאולוגיות הפכו את הקערה על־פיה. כיום נבחרתה של „חירות" היא זו שמושכת קולות, והליבראלים לא מתבלים במגמה הזאת, במקרה הטוב.

„חירות" מעוניינת ברענון רשימת המפלגה הליבראלית, גם מפני שנמאס לה מהחיילים שהתרפטו בהסתת ברוך אלה באלה וגם מפני שראשיה מעריכים שברשימתה שלה יהיו חידושים ספורים בלבד לעומת היקף החידוש ברשימת מפלגת העבודה לכנסת הבאה. אין חירות'ניק שפוי אחד, שישלים עם דחיקתו למקום לא ריאלי ברשימה לכנסת בגלל שיבוצו של צבי רנר, למשל, במקום ריאלי. בעלת המניות העיקרית לא תקצה לשותפתה הזוטרה את מלוא הייצוג המשוריין לה, אם נוסף על שלישיית השמ"ן – שריד־מודעי־נסים – תכיל הרשימה הנבחרת את שאר תשעת הח"כים. והם, הליבראלים, לא ילכו ברשימה עצמאית גם אם תקצץ „חירות" מחצית המכסה שלהם. הם לא יתחילו לחפש עכשיו את הבוחרים שאיבדו במערכות הבחירות, שבהן לא התייצבו עצמאים ויעדיפו להתאבד בהיבלעותם מושפלים ב„חירות".

רק בשבוע שעבר ביקשו הליבראלים להוכיח שהם יושבים בכנסת בסיעתא דשמיא. חוץ משרה דורון, העקבית ובעלת העקרונות, ומשה נסים, המשוריין בצמרת, נופפו הח"כים הליבראלים את אצבעותיהם גבוה גבוה בתמיכה בחוק „מיהו יהודי". גם לכנסת הבאה הם מקווים להיכנס בסיעתא דשמיא: בסיועם של שריד־מודעי, המחלקים ביניהם את הרכב הסיעה. במקום להתקומם נגד ה„דיל" המעוות הזה מבקשים חברי־הכנסת הנזכרות להיכלל בו, כמו כמה מהמועמדים החדשים. שיניה של המועצה הארצית של המפלגה הליבראלית עדיין לא קהו, שכן זו הפעם הראשונה שחבריה בוחרים את נציגי המפלגה לכנסת. אם יניחו לבוסים לעקור את שיניהם הבריאות, אולי ישמרו על עצמאותם המדומה, במחיר קיצוץ הייצוג של הליבראלים בסיעת הליכוד ואי־האיחוד עם „חירות". אבל בלי שיניים ממילא לא יהיה להם מה לעשות בין זאבי המפלגה הליבראלית.

ירידה צורך ירידה

(המשך מעמוד 7)

המקבע את תסמונת ה„נגזר עלינו" ומקשר אותו לאמונה לאי־אפשרות ולצווים עתיקים המתירים כל רסן ומתירים כל פשע, בכוחם של מתווכים־מטעם־עצמם, בין אל ללאום, בין אמונה ללאומנות.

אז למה שעולים מברה"מ ירצו לבוא לכאן? ולמה שיורדים ירצו לחזור? ומדוע ירצו נערים המסיימים שלוש שנות שירות קשה ומסוכן וכפוי תודה בצבא להישאר כאן? החיים כאן, נכון לעכשיו, צריך להודות, קשים, תובעניים, מעוותים עקרונות ומוסר בדרך למטרות. החיים כאן אינם מהווים אתגר קיומי מושך לאלה שלא „הסתדרו", לאלה שלא הודהו התרווחו להם בין הפרגמטיזם הפרקטי של חלק אחד של הציבור לבין ההיפנוזה הרהור־לאומנית של החלק האחר. אתה זקוק להרבה עצבים חזקים ולהרבה כעס ולהרבה אי־יושר או צביעות – או לשפע לא מתכלה של אמונה אופטימית תמימה בגרעין הבריא הנצחי שלנו – כדי להתמודד ולהתפשר כאן עם החיים, עם הסכנות הבטחוניות, עם אי־היציבות הפוליטית והכלכלית, עם הפערים המעמיקים בהתמדה, עם הלחצים ואי־הפירגון, והעייפות הכרונית ואי־הסובלנות וההתעלמות המכוונת מעקרונות המוסר שייחדו אותנו ומהתועלתנות החומרית. למה שיאמין המתלבט לקריאותיו הנרגשות של ראש הממשלה, שהוא סרבן־שלום ריאליסט־כביכול מצד אחד, ומצד שני הוא ממהלי פניו של באבא־נוכל, אסיר משוחרר שנעשה לקידושם של תמימים ולמוכר מים קדושים לכל המעוניין?

באין חזון ייפרע עם. השלום עשוי להיות חזון לאומי מלכד, סוחף, אתגרי, שימשוך אליו, כשותפים לעשיה ולהגשמה, עולים ויורדים־חוזרים וישאיר בתוכנו את הטובים שהתייאשו כבר. השלום, כפרוייקט וכיעד לאומי, אם יוצג נכונה לעם. לעשות הכל, לבד מפגיעה בבטחוננו ובקיומנו, כדי להביא אותו. להכיר בעובדה כי המשך המצב הקיים הוא הרה אסון – וכי השלום הוא האופציה השפוייה היחידה להמשך הקיום. לפעול בכל הדרכים, מגע ישיר או תיווך בין־לאומי. להיענות לכל הצעת הידברות. לדבר עם כל מי שמוכן לדבר איתנו. גם אש"ף. ללכת למו"מ ללא תנאים מוקדמים ובמו"מ להתווכח ולהתמקח. לוותר תמורת ויתור. השלום כאתגר שיקום לאומי. אנחנו צריכים אותו לבריאותנו, לא פחות משאנחנו צריכים אותו לבטחוננו ולקיומנו. כך צריך להציג אותו. ואפילו הצד השני עדיין סרבן ועויין ורצחני, ברובו. להוכיח שאנחנו נעלים וטובים יותר, משום שהשנאה והחרדה והחשד אינם מסמאים אותנו – וכל עוד אנחנו גם נאבקים לשמור על יתרונות מוסריים, אנחנו גם חזקים יותר. שידעו כולם, כי למרות הכל, ומבלי להפקיר לשם כך את דמנו, אנחנו עושים כל מה שניתן למען השלום ולא ניוואש מלהמשיך ולעשות למענו, מלהמשיך ולחפש אליו דרכים. כי השלום, לא כמושג ערטילאי שגם קיצוני הקיצונים מתנבאים בשמו, אלא כממשות שיש לחתור אליה ללא לאות, השלום הוא תקוות העתיד היחידה, שלנו ושל כל אלה בתפוצות הנושאים אלינו עיניים ומחכים. וכל מי שחושב אחרת הריהו כשם את גורלנו על קרן הצבי.

מעריב–עכשיו
קרא במעריב יום ו':

גדעון לבארי

אבא אבן

אלי כהן ז"ל

מעריב שבת:
תקלות ב„מוסד" – עודד גרנות
● אלי כהן ז"ל אהב את שכניו הערבים – יצחק בן־חורין ● עם אבא אבן שבוע אחרי – יוסף חריף ● מילים בזווית הסורית – עמנואל רוזן ● ארבעה שלא נשרו בחודש מאי – אהרון דולב ● קת הוורסטין. אכל במקדונלד'ס – עופרה ישועה־ליית ● שערוריה בפנטגון – שרות מעריב

מעריב – שבועה:
מפלגת העבודה אחרי אפעל.
שיחה עם ח"כ שבח וייס – עמוס לבב
● עוד מעט פת – גדעון כ„אגוד רוג" ואחיו התימני – אברהם תירוש ● היסודים על הגלים, אקס־טריטוריה באילת – מיכל קפרא ● גדעון לבארי, סוף שידור – אילנה באום ● ליילה שוורץ, רוגעבית עיתום – בילי מוסקונה־לרמן

מעריב נגלה:
שבכו התינוק עם המים על הבורסה הישראלית – יואב יצחק ● "מה שבטות, הסגה בבזות" – דוד ליפקין.

מעריב קריה:
מנהל דובק – עמית הופקן

מעריב בגאי:
המלבים ואדום – שמעון פינקל ושלמה בר שביט על „המלביש" ב„הבימה". מאחורי הקלעים על הבמה ובחיים – מרטית גאון

מעריב שבת:
סופרים בשערי הכנסת –
ריקי ריבלין ● "אבק של כוכבים" סיפור על רקע האינתיפאדה – יוסי לוי

אמנון סירון – דעות ● יהונתן גפן ● מאיר עוזיאל – שיפודים ● מנחם רהט – בחירות 88

מעריב מעניק לך חידושים העונים לדרישות שלך

הסוכנות היהודית לא"י
מכרז מכירת מס' 71/88/88 מכוניות משומשות

1) הסוכנות היהודית לארץ־ישראל מודיעה על רצונה לקבל הצעות קניה לרכב משומש כמפורט:
1. 3 מכוניות נוסעים פיג'ו 104 שנת יצור 1983.
2. 9 מכוניות נוסעים פיג'ו 305 שנת יצור 1983 – 1982.
3. 1 מכונית נוסעים דייהטסו שנת יצור 1982.
4. 1 מכונית נוסעים פיאט 131 שנת יצור 1980.
5. 5 מכוניות נוסעים סובארו שנת יצור 1983 – 1982.
6. 1 משאית פיג'ו ג'י 5 בנזין שנת יצור 1984.
2) את הרכב המוצע אפשר לראות במחסנו בצריפין החל מיום א' 26.6.88 ועד ליום ה' 7.7.88 בין השעות 08.00 – 13.00, פרט לימי שישי. על המעוניינים לפנות במשרדין למחסן הנ"ל.
3) את טופסי המכרז ניתן לקבל במחסן בצריפין או במשרדנו, רחוב קפלן 17, תל־אביב חדר 409.
4) יש לצרף למכרז ערבות בנקאית או המחאה בנקאית בגובה של 10% מערך ההצעה ל־30 יום החל מתאריך 8.7.88.
5) ההצעות חייבות להגיע במעטפות סגורות ממולאות כהלכה לתיבת המכרזים הנמצאת במשרדינו, רח' קפלן 17, ת"א חדר 409, לא יאוחר מתאריך 7.7.88 שעה 14.00 בצהריים.
6) אין הסוכנות היהודית מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא והיא רשאית לחלק את הקניה בין קונים שונים ולפעול לפי שיקול דעתה הבלעדי והמוחלט.

הועדה המקומית לתכנון ובניה „אונו"
הודעה לפי סעיף 149 – חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
נמסרת בזאת הודעה כי הוגשה בקשה לשימוש חורג לועדה המקומית לתכנון ובניה „אונו".
המבקש: מועצה מקומית קרית אונו.
המקום: קרית אונו רחוב בלינסון 23 גוש 6493 חלקה 398.
מהות הבקשה: שימוש בגן ילדים במבנה באיזור מגורים א.
כל הרואה עצמו נפגע על ידי בקשה זו רשאי להגיש את התנגדותו תוך 14 יום מיום פרסום הודעה זו למשרדי הועדה הנ"ל שכתובתה: המועצה המקומית קרית אונו.
יואל מרסקי – יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה „אונו"

דבר לפני 40 שנה

אנית הנשק נפגעה והתלקחה

אנית הנשק „אלטאלנה", (זאב ז'בוטינסקי) של האצ"ל התחמקה ממקום מעגנה ליד כפר ויתקין והגיעה לחוף ת"א. האניה הטילה עוגן ועשתה הכנות לפריקת הנשק. צבא ישראל התרה במורשים שעליהם לציית להוראת הממשלה וכי יותנגד בכוח לכל נסיון להמרות את פיו. אולם מפקד האניה לא שעה לפקודה והפליג ללב ים. בתוצאת המכה האניה נחסמת הערפל והבכר ועלתה על החולות מול מלון „קטה דן".

חיילי האצ"ל בצבא ההגנה ערקו ממחנות הצבא ומעמדותיהם בחזית, על נשקם ואתו בכל הדרכים אל מקום מעגן האניה. מכוניות של אצ"ל השתלטו על כמה רחובות באזור.

בשעות אחה"צ נשמעו חלופי יריות בין הפורשים וחיילי צבא ההגנה, וקרוב לשעה 6 בערב נשמע קול התפוצצות באנית הנשק ואנשים נראו קופצים הימה להציל את עצמם.

דבר מארח / ורדה אולשובסקי

מדוע רק לקיבוצים דתיים?

נכון שדמוקרטיה פירושה שמירה על זכויות המיעוט. אבל לא צריך להפוך אותה לכפיית דעת מיעוט על הרוב

אחת הבעיות החינוכיות בבתי־הספר שאינם דתיים היא, שכאשר הם נזקקים ללימוד יהדות, הם פונים לחוגים דתיים. החוגים הדתיים מציגים עצמם, כידוע, כאפוטרופסים על היהדות. אי־הכרה בזכותם הבלעדית של אנשים דתיים על היהדות, אינה „איבה כלפי יהדות בכלל ויהודים דתיים בפרט", כפי שטוען אמנון שפירא מטירת צבי („דבר", 29.5.88). שפירא מוזמן – וכמוהו כל מי שמתעניין בכך – למדרשיות החודשיות שמארגן פרופסור דן מלר זה כמה שנים, במסגרת העמותה עלי"ה (עמותה למניעת השתלטות דתית) בנושאי יהדות, כדי להיווכח, שהאשמה זו היא נטולת כל יסוד. פעילותו של פרופסור מלר, וחברי עמותה נוספים, במסגרת מפגשים בין דתיים לחופשיים – בסמינרים של „גשר", למשל – זכתה לשבחים מפי השותפים הדתיים למפגשים אלה, ונשברו אצלם „סטריאוטיפים ביחס לעמותה", כפי שכתב לנו לאחרונה מוטי בראזה, מנהל חינוכי ב„גשר", שהביע תקווה כי הנוער יהיה „בעל רוחב־לב בהתייחסו לדעות שונות בחברה, ויהיה מסוגל לחיות בתרבות של מחלוקת, מתוך זיקה כנה ליהדותו וציונותו".

בשעה שבבית־הספר הריאלי בחיפה קיימו שירות לאומי לתלמידי כיתות י"א בקיבוצים דתיים, במסגרת תוכנית חינוכית רב־שנתית („המשלבת יהדות, ציונות ודמוקראטיה", כלשון אמנון שפירא) התנגדו ההורים הדתיים לקיום שבוע השירות הלאומי במסגרת קיבוצים לא־דתיים, גם לאחר שהובטחה לילדיהם האפשרות לקיים מצוות ולשמור כשרות. בחמש השנים האחרונות, כל היציאות של תלמידי כיתות י"א לשירות לאומי היו לקיבוצים דתיים בלבד, בגלל התנגדותו של אותו מיעוט של הורי הילדים הדתיים. יכולתו של מיעוט זה לתעל כך את פעילות בית־הספר כולו נבעה ממעורבותם הרבה בוועדי ההורים בבית־הספר מחד גיסא ואדישותו של הרוב החופשי או הסכמתו לכך מאידך גיסא.

נכון שדמוקרטיה אינה רק קיום רצון הרוב, אלא בעיקר אולי קיום זכויות המיעוט. אולם אין להפוך זכויות אלה לכפיית דעת מיעוט על רוב – זה ודאי ההיפך הגמור מדמוקראטיה. נסיונו של אמנון שפירא להסביר הפעילות כחלק מתוכנית לחינוך משולב של יהדות, ציונות ודמוקראטיה היה נכון, לו היכרותם של תלמידי „הריאלי" עם היהדות היתה נעשית גם תוך פגישה עם זרמים אחרים בעם היהודי, שיש להם פרשנות לגיטימית משלהם ליהדות – קונסרבאטיבים, רפורמים והרוב הגדול – היהדות החופשית.

טוב היו עושים בתי־הספר הדתיים אילו שלחו את תלמידיהם לקיבוצים לא־דתיים והיו לומדים מהם ערכי חיים של דמוקראטיה, הומאניות, סובלנות, שוויון־זכויות לאשה ועוד. מי שמעמיק את הקיטוב בעם הם אלה החושבים, שרק אצלם מצויה האמת ורק פרשנותם ונוהגם הם הלגיטימיים. אי־הפתיחות של חוגים דתיים לרעיונות שוויון, היא מחסום גדול בפני הדמוקראטיה, גדול יותר מנסיונו של הרוב שלא לקבל תכתיב של מיעוט דתי.

עמותת עלי"ה רואה בהתבטלות החופשיים בפני הדתיים ובאי־נסיונם (ככלל) להתמודד עם מורשת התרבות והיצירה היהודית לדורותיה, במנותק מחובת הציות לרבנות, בעיה חינוכית ממדרגה ראשונה.

נסיונם של פרטים וגופים ציבוריים להתמודד עם בעיית הזהות היהודית בימינו שלא בדרך הדתית, אינו יכול להיות מוצג כ„איבה ליהדות". זוהי התנשאות והסטת ההתמודדות ממישור העניני למישור ההשמצה האישית.

הכותבת היא [illegible] עלי"ה, עמותה למניעת ההשתלטות הדתית

תיקון טעות

במאמרו של זלמן שובל „הבטחון תנאי לשלום" שהתפרסם ב„דבר" ביום ג' ה־21.5 נפלה טעות בפסקה השנייה. להלן הנוסח המקורי:

אין, איפוא, לראות את השלום כערך הקיים בזכות עצמו או כמטרה שבעבורה אפשר להקריב בקלות נכסים רבים, לרבות מה שמתואר כ„מושגים מיושנים של בטחון", שלא לדבר על יעדים לאומיים שאינם מעוגנים בכורח בטחוני. הנרי קיסינג'ר הזכיר לאחרונה את צ'כוסלובקיה, שאולצה על־ידי ועידת מינכן ב־1938 למסור „למען השלום" לגרמניה שטחים חיוניים לבטחונה ונכבשה על־ידיה כעבור שנה. בהתייחסו לישראל הוסיף, ש„ערבויות בינלאומיות אינן שוות פרוטה. ישתמשו בהן רק כדי למנוע מישראל אפשרות להגן על עצמה כהלכה".

זה מביא אותנו למגשר שפירסמה לאחרונה קבוצה המכנה עצמה „המועצה לשלום ולבטחון". „יש להגיע להסדרים מדיניים ולפתרון המשלב שלום ובטחון", נאמר במשפט הפותח, כאילו נקבעה כאן אסטרטגיה־מדינית מהפכנית. ואילו בסיומו של אותו מסמך כתוב, כי „בשנה ה־40 לעצמאותנו הגיעה העת לעידן חדש, שישראל תפנה בו את מאמציה מהסכסוך היהודי־ערבי לבנייה של חברת־מופת, מהשקעות בתחום הבטחון להשקעות בתחומי הייצור, הרווחה והעלייה..." ואתה עומד ותוהה: „התמימות זו, או היתממות? לו היה הדבר בידיה, כלום לא היתה ישראל מעדיפה לעשות כל זאת כבר בשנה הראשונה, ולא רק בשנה הארבעים? כלום מבקשים מחברי ה„מגשר" לומר, שאם אין עדיין שלום, ועודנו נאלצים להקדיש אמצעים רבים לבטחון – אנו ולא הערבים אשמים בכך?"

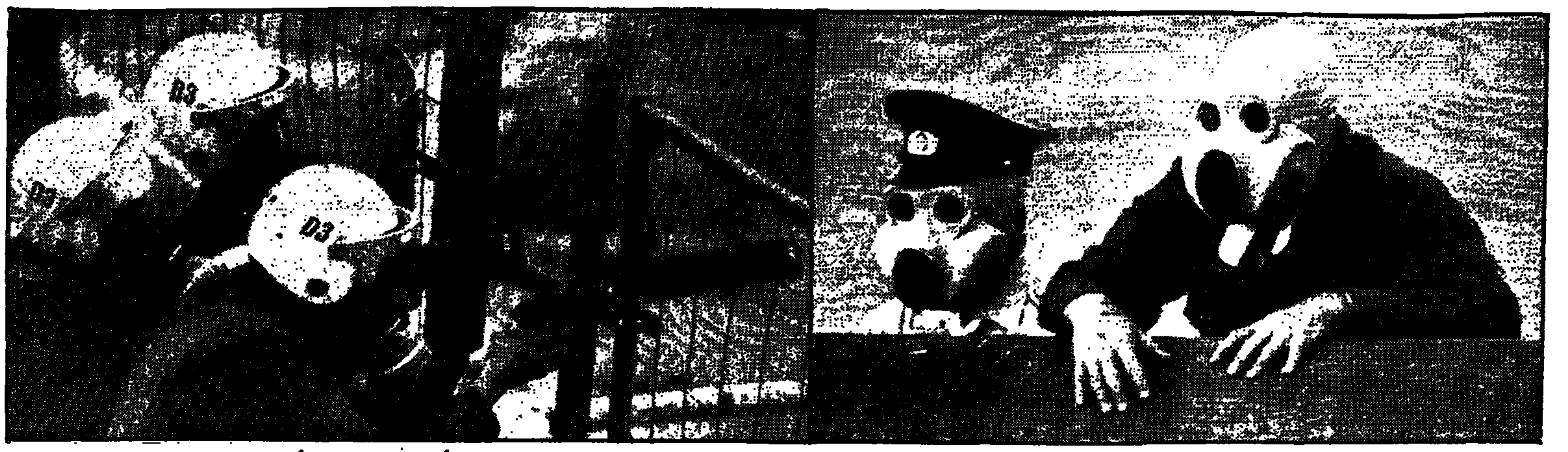

גאז מעבר לחומת ברלין צעירים ממערב ברלין פלשו שלשום לשטח, העומד לעבור ממזרח העיר למערבה, במחאה על כוונת שלטונות המערב לסלול כביש במקום. שוטרי המערב (משמאל) ירו גאז מדמיע לעבר המפגינים בנסיון לפנות אותם, ואילו שוטרי המזרח (מימין), שהגאז הגיע עד אליהם, ביקשו מעמיתיהם במערב להפסיק את הירי. (צילום: א.פ.)

פולמוס / אלכסנדר מנור

לא מזכ"ל, רק חבר המזכירות

בן גוריון עצמו טען, כי היה מזכיר ההסתדרות הראשון. למסמכים יש סיפור שונה

דובר ההסתדרות שמואל סולר פוסק במכתבו למערכת „דבר" (16.6.1988), כי „דוד בן־גוריון היה אכן המזכ"ל הראשון של ההסתדרות". יחד עם זאת הוא גם מודה לעמיתו ההיסטוריון גבריאל ברטל, „שסייע בידו בהצגת העובדות ע"פ מובאות וידע אישי". לדאבוננו, „עובדות" אלו אינן אלא סברות, ללא כל יסוד היסטורי־עובדתי.

וכך כותב סולר: „לאחר הוועידה הראשונה בחיפה (דצמבר 1920) נבחרה בינואר 1921 מזכירות בת שלושה חברים: יצחק טבנקין, דוד בלוך ויוסף שפרינצק".

ובכן, שמו של דוד בן־גוריון כלל לא מוזכר בשלישיה זו. זאת ועוד. בוועידת היסוד של ההסתדרות בדצמבר 1920, שהה בן־גוריון בלונדון. הוועידה בחרה במועצה והשאירה בה שני מקומות פנויים לבאי־כוח הפועלים התימנים, ושני מקומות לנבחרות הסתדרות הפועלות. המועצה בחרה בוועד הפועל של ההסתדרות וגם בו לא נכלל בן־גוריון. כמזכיר ראשון של הוועד הפועל של ההסתדרות נקבע דוד זלוכביצקי (זכאי), כפי שנרשם בפרוטוקול מישיבת הוועד הפועל הראשונה, שהתקיימה ב־3 בינואר 1921.

סולר ממשיך: „בנובמבר 1921, כשחזר בן־גוריון ארצה, נבחרה מזכירות חדשה בהרכב דוד בן־גוריון, מיכאל אסף ויוסף שפרינצק. דוד זכאי 'נכנס לתמונה' רק בסוף שנת 1921, במקומו של מיכאל אסף במזכירות המשולשת". ברם, לאמיתו של דבר, חזר בן־גוריון ארצה רק באוגוסט 1921, כתשעה חודשים לאחר ייסוד ההסתדרות.

במועצת ההסתדרות השלישית, שהתכנסה בד' בחשוון תרפ"ב (נובמבר 1921), נבחר בן־גוריון לראשונה לוועד הפועל של ההסתדרות, ומונה כאחד משלושת חברי המזכירות יחד עם זכאי ושפרינצק. בן־גוריון החל, אפוא, את פעילותו בהסתדרות לא כמזכירה הכללי, כפי שטוען סולר, אלא כאחד משלושת חברי המזכירות של הוועד הפועל. הפעם הראשונה שבן־גוריון השתתף בישיבת הוועד הפועל היתה רק בכ"א בחשוון תרפ"ב (22.11.1921).

לקראת הוועידה השניה של ההסתדרות, שהוחלט לקיימה בינואר 1923, הגיש בן־גוריון, יחד עם אחרים, הצעה שכונתה „מבנה ההסתדרות". היא עסקה בבעיותיה הארגוניות של ההסתדרות ופורסמה בחתימתו בבטאון הרשמי של ההסתדרות „פנקס", שהופיע בטבת תרפ"ג. בן־גוריון מציע שם לוועידת ההסתדרות להחליט להקים שש מחלקות, שאת תפקידן הוא מגדיר בנפרד, במסגרת הוועד הפועל של ההסתדרות. בראש כל המחלקות העמיד את מזכירות הוועד הפועל.

משמע, בן־גוריון עצמו לא הציע לכלול בחוקת ההסתדרות בחירת „מזכיר כללי" של ההסתדרות, אלא אך ורק מזכירות קולקטיבית. ואכן, בהחלטות הוועידה השניה, שפורסמו ב„פנקס הסתדרות העובדים העברים בארץ־ישראל", שהופיע מיד לאחר הוועידה בכ"ג אדר תרפ"ג, נאמר כי המוסדות הארגוניים המרכזיים של ההסתדרות הם: א) הוועידה הכללית; ב) המועצה הכללית; ג) הוועד הפועל; ד) מזכירות הוועד הפועל. תפקיד המזכיר הכללי לא מוזכר אף ברמז.

וסולר ממשיך: „בן־גוריון עצמו יכתוב לימים, שנבחר למזכיר הכללי של ההסתדרות". דברים אלה מסתמכים על ספרו של בן־גוריון „זכרונות" חלק א' (הוצאת „עם עובד", 1971), בפרק המכונה עליה: „התמנותי למזכיר כללי של ההסתדרות", שם הוא כותב:

„לאחר שחזרתי מלונדון לארץ ביום כ"ג בתמוז תרפ"א נבחרתי למזכיר כללי של ההסתדרות (ביום ז' בחשוון תרפ"ב)... צבי אבן־שושן, מחבר 'תולדות תנועת הפועלים בארץ־ישראל', מסכם בכרך השני של ספרו את פעולת מזכיר ההסתדרות במלים אלה: „הוועד הפועל הראשון היה מורכב משבעה חברים. דוד בן־גוריון לא נבחר לוועד הפועל, שכן שהה אז בחוץ־לארץ... על המהלך התקין בפעולת הוועד הפועל הכבידה העזובה, שחסרה בו יד מרכזת. המפנה בא עם שובו של ד. בן־גוריון משליחותו המדינית (באנגליה) לארץ. בסוף 1921 הוא נכנס לתפקיד של מזכיר כללי של ההסתדרות". (עמ' 181).

בן־גוריון מעיד על עצמו בספרו, כי נבחר למזכיר כללי של ההסתדרות ביום ז' בחשוון תרפ"ב (נובמבר 1921). אך העובדות והמסמכים מוכיחים, כי ביום זה התכנסה מועצת ההסתדרות השלישית, ובחרה תשעה חברים לוועד הפועל של ההסתדרות, ומתוכם את שלושת חברי המזכירות: בן־גוריון, זלוכביצקי (זכאי) ושפרינצק. משמע, בן־גוריון לא נבחר אז כמזכיר כללי, כפי שהוא קבע על דעת עצמו וכפי שקבע צבי אבן־שושן.

יחד עם זאת יודגש, שאין בכל הנאמר לעיל כדי לגרוע חלילה במשהו מתרומתו הגדולה ומפעילותו החשובה של בן־גוריון בהסתדרות, אלא אך ורק לציין – על יסוד מסמכים ותעודות – כי בשנים הראשונות לקיום ההסתדרות הוא עשה זאת לא כמזכיר כללי של ההסתדרות, אלא כחבר מזכירות הוועד הפועל.

ציונות / יקיר צור

ההסתדרות הציונית רוצה עצמאות

ג'ז ורניק, ראש מחלקת הארגון בהסתדרות הציונית, רוצה לחזק את מעמד הפדראציות הציוניות: „היום כולם עוקפים אותן"

כפי הנראה צריך יהודי להיוולד בארץ זרה ולהגיע להכרה כי מקומו בישראל, כדי שיחוש וידע מהי משמעותה האמיתית של „ציונות". „ציונות איננה רק ייבוש ביצות בארץ ישראל או בזיעת בגרות", אומר הרב יוסף (ג'ז) ורניק, ראש

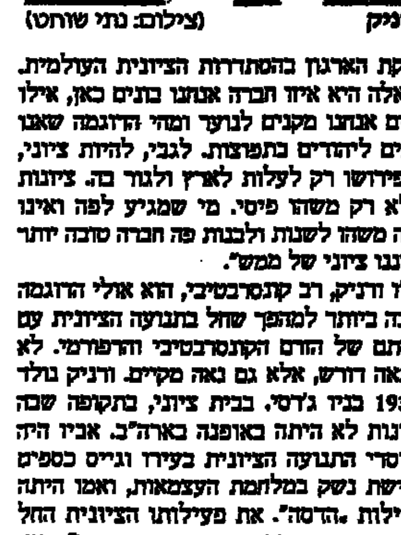

ג'ז ורניק (צילום: נתי שוהט)

מחלקת הארגון בהסתדרות הציונית העולמית. „השאלה היא איזו חברה אנחנו בונים כאן, אילו ערכים אנחנו מקנים לנוער ומהי הדוגמה שאנו נותנים ליהודים בתפוצות. לגבי, להיות ציוני, אין פירושו רק לעלות לארץ ולגור בה. ציונות זה לא רק משהו פיסי. מי שמגיע לפה ואינו עושה משהו לשנות ולבנות פה חברה טובה יותר – איננו ציוני של ממש".

ג'ז ורניק, רב קונסרבטיבי, הוא אולי הדוגמה הטובה ביותר למהפך שחל בתנועה הציונית עם כניסתם של הזרם הקונסרבטיבי והרפורמי. לא רק נאה דורש, אלא גם נאה מקיים. ורניק נולד ב־1933 בניו ג'רסי. בבית ציוני, בתקופה שבה הציונות לא היתה באופנה בארה"ב. אביו היה ממייסדי התנועה הציונית בעירו וגייס כספים לרכישת נשק במלחמת העצמאות, ואמו היתה מפעילות „הדסה". את פעילותו הציונית החל כחניך וכמדריך בתנועת „יהודה הצעיר". הוא הוסמך לרב קונסרבטיבי בבית המדרש לרבנים בארה"ב וניהל מחנות קיץ יהודיים וסמינרים לנוער בישראל. בעקבות ביקור בישראל בקיץ 1967 הקים את תנועת „עלייה", שהבסיס להצטרפות אליה היתה ההתחייבות לעלות בתוך שנתיים. ב־1969 הוצע לו לנהל את מרכז הנוער „הדסה" בהר הצופים והוא עלה ארצה. בירושלים ייסד את הקהילה הקונסרבטיבית והקים את בית הספר תל"י – תגבור לימודי יהדות – המקיף כיום יותר מ־500 ילדים בששה בתי ספר בארץ. עד מינויו לראש מחלקת הארגון כיהן כמנכ"ל התאחדות עולי אמריקה וקנדה בישראל.

תשע שנים לפני יובל המאה של ההסתדרות הציונית העולמית נמצאת התנועה הציונית במשבר אידיאולוגי ומבני חמור, אומר ורניק. מעמדה בקרב הקהילות היהודיות בארץ ובעולם יורד לשפל. טשטוש ההבדלים בין הציוני הפעיל במוסדות התנועה לבין זה המצהיר על עצמו ציוני, אולם אינו משתייך לממסד הציוני, נטל מן הפדראציות הציוניות את ייחודן „הציוני". גם שאלת מרכזיותה של ישראל בחיי העם היהודי בתפוצות נתונה לוויכוח.

בעיה נוספת היא הבעיה המבנית. הפדראציות הציוניות מתבססות עדיין על חלוקה מפלגתית, שאינה רלוונטית לחיי היהודים בקהילותיהם. פיצול כוחני פוליטי זה שיתק למעשה את יכולת הפעולה של הפדראציות, טוען ורניק. בגלל פיצול זה מעדיפים שליחי המחלקות של ההסתדרות הציונית העולמית, שהיו אמורים לסייע לפדראציות, לעבוד ישירות עם גורמים בקהילה היהודית, תוך עקיפת הפדראציות.

להערכתו של ורניק, כניסתם של כוחות חדשים לתנועה הציונית – בראש ובראשונה התנועה הרפורמית והקונסרבטיבית – מסמנת את תחילתה של מהפכה. „למרות קיצוצי התקציב", אומר ורניק, „ההסתדרות הציונית העולמית והפדראציות הציוניות [illegible] מפעילות משאבים תקציביים ניכרים, ובעיקר משאבי כוח אדם גדולים, מקצועיים והתנדבותיים, הכוללים את השליחים, הסגל המקצועי של הארגונים הציוניים והמנהיגות בשטח. כוחות אלו חייבים לתפקד כגוף פונקציונלי אחד, ולא כמייצגי מחלוקת בעלות אינטרסים מנוגדים".

השבוע, בכינוס הוועד הפועל הציוני, יציג ג'ז ורניק את תוכניתו לחיזוק הפדראציות ולהגברת שיתוף הפעולה בין לבין הקהילה היהודית כולה. לפי התוכנית, יוקמו ועדות פעולה משותפות לנציגי הפדראציה הציונית והקהילה היהודית, ובהן יישבו אנשי מקצוע בתחומי החינוך, העלייה, הארגון וההסברה. שליחי המחלקות של ההסתדרות הציונית יפעלו כמשלחת אחת, בכפוף לפדראציה, ישתלבו בעבודת הוועדות ויבצעו את ההחלטות בשטח. עיקר המאמץ יהיה בגיוסו של דור המשך לעלייה.

ורניק מדגיש את החשיבות שבשמירה על ייחודה של התנועה הציונית, במיוחד לנוכח מגמות בסוכנות היהודית לכיוון „בליעת" ההסתדרות הציונית, על־ידי השתלטות על תפקידיה וריקונה מתוכן. „אם לא יהיה לנו האומץ לשנות את הדרוש שינוי, אם לא נתמודד עם הצרכים האמיתיים והבעיות הקיימות, לא תהיה לנו כל זכות לדרוש את המשך עצמאותנו. לא מספיק לומר, שמי שיש לו פה בית הוא ציוני. ציונות היא תהליך פוליטי־אידיאולוגי של הקמת חברה חדשה, המבוססת על ערכים יהודיים וציוניים. מטרת הציונות לא היתה רק להקים מדינה, אלא להקים מדינה בעלת ערכים מסוימים, והמאבק להשגת מטרה זו עדיין לא הסתיים".

סטודנטים / דניאל בן־סימון

נעירת האתון

בשנים האחרונות איבד „פי האתון" הרבה מעוצמת נעירתו. לא נותר אלא להביט אחורה בנוסטלגיה

החודש חוגג עיתון הסטודנטים הירושלמי „פי האתון" שלושים שנות נעירה. לידתו לא היתה קלה. היא לוותה במאבקים בין אנשי הממסד לבין מתנגדי הממסד. והממסד באותם ימים היה נתון, ללא מצרים, בידי מפא"י הדומיננטית. ראשי הסטודנטים ראו את עצמם כחלק מהמאבק הלאומי ותמכו ללא סייג בראש הממשלה בן־גוריון.

קבוצת סטודנטים ובראשם יגאל עילם ובן־עמי שילוני החליטה, שיש לשים קץ להרמוניה הזו. אנשי הקבוצה מרדו והקימו תא. הם קראו לו „הבלתי תלויים", אות וסמל לעצמאותם. כמו ידיהם וכמו כספם, ללא תמיכה מצד מפלגה כלשהי, הם יסדו עיתון. המטרה הראשונית של העיתון היתה להדיח את ראשי הסטודנטים, שהזדהותם היתרה עם מפא"י הפכה אותם לכלי שרת בידי עסקני מפלגה זו.

פרופסור ישעיהו לייבוביץ היה ידוע באותם ימים בזכות מאבקיו הבלתי־נלאים בבן־גוריון. מדרך הטבע נתבקש לבחור שם לעיתון. לייבוביץ הציע את „פי האתון" ובגליון הראשון הסביר מדוע: „שלושה דברים נבראו בערב שבת בין השמשות ואלו הם: פי הארץ, פי הבאר ופי האתון..."

העיתון החל להופיע ולאט לאט חרגה תפוצתו אל מעבר לחומות הקאמפוס. תלמידי תיכון, עקרות־בית, חרדים, תמהונים ירושלמים, חברי־כנסת ושרים קראו אותו בקביעות. בתוך כמה שנים נהפך „פי האתון" לאחד מסמליה של ירושלים. לעיתון לא חסרו סקופים. דווקא חוסר היומרה שלו סייע בידי כתביו האמביציוזיים לפרסם כתבות בעלות הד בינלאומי.

נחום ברנע ערך את העיתון לפני מלחמת ששת הימים. תחת שרביטו הופיעו מאמרי ביקורת חריפים ביותר על מפא"י. אולם מאמר מיותר הביא לפיטוריו. משחזר ברנע: „פוטרתי על־ידי מיכאל אלבין, שחשף במעשה הזה כמה מהכשרונות המזהירים שהובילו אותו בהמשך לאן שהובילו. את פיטורי הוא הגיש לגולדה מאיר, שגם לה ציפתה בהמשך גדולה שנויה במחלוקת... הכל קרה כאשר פירסמנו כתבת שער שעסקה באגודה המשפחתית שהנשיא שזר הקים לעצמו. כינסו את כל קרובי משפחתו בבית הנשיא בירושלים והתנהגו כמו אצולה ישראלית אמיתית. אני נקלעתי לשם ואת רשמי כתבתי תחת הכותרת המתבקשת ,זלמן יש לו יום הולדת'. לאסוני זה הגיע לגולדה מאיר. למחרת פוטרתי ואלבין מונה לעורך העיתון... גולדה אמנם פרשה ממשרד החוץ, אך לאחר ארבע שנים בלבד הגיעה אל ראשות הממשלה, שלא לדבר על מיכאל אלבין".

כמה ימים אחרי מלחמת ששת הימים מתפוצצת פצצה נוספת. העיתון, בעריכתו של תום שגב, נשלח אל הסטודנטים הגויסים בחזית. בן־גוריון מופיע בעיתון באומרו לראשונה, כי עדיפה בעיניו מדינת ישראל קטנה, החיה בשלום, מאשר מדינת ישראל גדולה החיה במלחמה. שוב מכה העיתון גלים ומצוטט בעיתונות העולמית.

מדור הסאטירה הצליח לרכז את אוסף הכשרונות הגדול ביותר שנודע עד היום בעיתון סטודנטים. קובי ניב ערך את המדור; לצידו כתבו, השמיצו וירדו על כולם אפרים סידון, ב. מיכאל, חנוך מרמרי ויגאל קם. החבורה גילגלה רעמי צחוק במשך שנים ולא רק בירושלים.

בשנים האחרונות איבד „פי האתון" הרבה מעוצמת נעירתו. הסטודנטים של היום פחות מיליטאנטיים מחבריהם אתמול. הנושאים הנסקרים בו אינם חורגים מתחומי הקאמפוס: הרבה כתבות על השירות בקאפטריה, על התור בספריה ועל הופעות אמנים. הסתיים עידן והחל עידן חדש.

הונאה / נתן רועי

איך לנצל את לב"י לטובת העסקים

„הציבור תרם 10 ש"ח בידיעה שהוא תורם אותם ללב"י. למעשה תרם אותם לידיים פרטיות. אם זו איננה הונאה, אינני יודעת מהי הונאה", דברי נציגת הפרקליטות בבית־המשפט

ראש הממשלה יצחק שמיר ועוזרו צחי הנגבי קיבלו, ב־22 בספטמבר 1987 עותק של הסכם בין חברת א.ל. יניב בע"מ ובין הקרן לבטחון ישראל (לב"י). „זו הונאה אחת גדולה", אומר יו"ר הקרן מנחם סבידור בתגובה על ההסכם, המגולל מסכת של שיתוף פעולה כלכלי בין הקרן לחברה הפרטית. „האנשים האלה משקרים – ממשיך סבידור – הם לא עשו כל הסכם עם קרן לב"י. זו עבירה על החוק. אי־אפשר לערוך הגרלה בלי לקבל את הסכמת שר האוצר, ואנחנו לא ביקשנו. זו קבוצה של רמאים, שהשתמשו בשם של לב"י".

חברת א.ל. יניב היא חברת מקרקעין, שהחליטה להרחיב את עסקיה. יום טוב בן שושן, מנכ"ל החברה, בעצה אחת עם עזרא וציון לוי, מבעלי החברה, פנה ב־11 בספטמבר 1987 לסא"ל מאיר בלייר, עוזר ליו"ר קרן לב"י, בהצעה כי הקרן תיתן את חסותה למכירת תכשיטים, וחלק מתמורת המכירה תועבר לקרן כתרומה. כמו כן ביקשו, כי הקרן תאפשר קיום הגרלה, שאת הפרסים מעניק נציג לב"י.

סיפורו של סא"ל מאיר בלייר הוא אחר. בתצהיר שהגיש לבית־המשפט אמר: „בספטמבר 1987 הציעו לי אנשי החברה, שחברתם תשווק תכשיטים, שבהם יוטבע סמל לב"י, ו־5% אחוזים מהכנסותיהם יועברו כתרומה ללב"י. נתתי הסכמתי להצעה. בהצעה לא דובר על הגרלה. כאשר הועלה רעיון ההגרלה הסברתי, כי אנו לא נותנים לכך את חסותנו, אך נשלח נציג למעמד חלוקת הפרסים. כאשר הובהר לי, כי בכוונת בעלי החברה להתחיל במכירת כרטיסים להגרלה הבהרתי במכתב, כי לנו אין כל חלק בהגרלה ולא נוכל להסכים לעריכתה מבלי שיינתנו לה האישורים הנדרשים".

אנשי החברה התייחסו לשיתוף פעולה המסחרי עם לב"י ברצינות רבה. בתצהיר שהגיש בן שושן לבית־המשפט הוא מספר: „השקענו עבודה מרובה בתכנון המוצר ודרכי השיווק והפרסום. את המוצר הגמור הראנו לבלייר וקיבלנו את אישורו, הדפסנו מיליון כרטיסי קבלה ורכשנו תכשיטים בכ־300,000 ש"ח. כן נעשתה הזמנה נוספת בסך 500,000 ש"ח". בנובמבר 1987, לאחר שקיבלו לדבריהם, את כל האישורים מלב"י, החלו היזמים למכור כרטיסי הגרלה ותכשיטים.

כמה ימים אחר־כך פנה אשר אריאן, סגן הממונה על הכנסות המדינה במשרד האוצר, אל רו"ח אהוד אולמרט, שייצג את החברה. לדבריו, התקבלה אצלו תלונה מ„האגודה למען החייל" ועל־פיה עוסקת החברה שהוא מייצג במכירת כרטיסי הגרלה ללא אישור משרד האוצר. אולמרט הסביר לאריאן, כי אין מדובר במכירת הגרלות, אלא אך ורק במכירת תכשיטים שלצידם הגרלה, שהיא חלק תפל למכירה העיקרית.

האוצר עמד על דעתו, שעל החברה לקבל אישור להגרלה. בישיבה במשרד האוצר סוכם, כי כרטיסי הקבלות של החברה ישונו וייכתב בהם שהפרסים יינתנו לזוכים בכתיבת חיבורים או שירים בנושא לב"י. בינתיים נמכרו כבר כמה אלפי כרטיסי הגרלה, שעליהם מוטבע השם לב"י.

בלייר אומר בתצהירו, כי ראה את כרטיסי ההגרלה רק בישיבת הוועדה המייעצת להגרלות והימורים באוצר. „ביקשתי לערוך בהם שינויים, כיוון שצורתו החיצונית יוצרת את הרושם, כי ההגרלות הן מטעם לב"י, דבר שאין לו כל קשר למציאות. באותו מעמד הבטיחו לי המשיבים, כי בקשותי יתמלאו". ב־16 בדצמבר באותה שנה הוציא בלייר מכתב ובו הוא מודיע על ביטול הפרוייקט כולו.

תוך התעלמות ממכתבו של בלייר, פנו היזמים למשטרה ב־1 בינואר 1988 כדי לקבל אישור לבצע הגרלות. המשטרה סירבה להוציא אישור כזה בטענה, שהדבר איננו בסמכותה.

בתצהירו טוען יום טוב בן שושן, כי בעקבות תלונת „האגודה למען החייל" הקפיאה החברה את המבצע, ביטלה את הקבלות שהיו סלע המחלוקת והדפיסה קבלות חדשות (ראה גלופה), שבהן לא מוזכרת כל הגרלה. לדבריו, לאחר דין ודברים עם לב"י חזרה החברה להפיץ את מוצריה. שמה של הקרן למען בטחון ישראל המשיך להתנוסס על הקבלות.

לאחר שקיבל פניה מהעיתונאי נחום ברנע בעניין מבצע לב"י־א.ל. יניב, פנה בלייר ליועץ המשפטי של משרד הבטחון כדי לקבל סעד, ואף שיגר תלונה למשטרת ישראל. לב"י גם פרסמה הודעה בעיתונות, שם היא מזהירה את הציבור מפני אחיזת עיניים שבהטבעת סמל לב"י ושמה על כרטיסי הגרלה, שמופצים על ידי גורם פרטי ושלא בהסכמת הקרן.

החברה הפרטית א.ל. יניב המשיכה בפעולתה כאילו כלום לא קרה. „בעקבות המבצע", אמר בן שושן בתצהירו, „אנו מקבלים עשרות חיבורים מילדים ומבוגרים מדי יום. כך שהמבצע, בנוסף להיותו תרומה ללב"י, הוא מבצע חינוכי. עשרות קיבלו פרס עידוד בעקבות החיבורים שכתבו, וביום העצמאות תשמ"ח יחולקו הפרסים הכוללים טיסות לאירופה". לגבי ביטול הפרויקט מצד לב"י, אומר בן שושן: „הואיל והסחורה מופצת בכל רחבי הארץ, אין אפשרות טכנית לעצור את המבצע. לטענת לב"י על הונאות ועל כך שחיילים עסקו במכירה אין שחר".

תלונות של אזרחים, שקנו כרטיסי הגרלה ושגילו כי הולכו שולל, המשיכו לזרום ללב"י, וב־30 במארס היא פנתה שוב בתלונה למשטרה. בלייר פנה אישית לשני סוכנים של א.ל. יניב בירושלים ובחיפה וביקש מהם לחדול ממכירת כרטיסי ההגרלה.

חודש אחר כך הגישה עורכת הדין דליה פילוסוף מפרקליטות מחוז תל־אביב בקשה לבית־המשפט המחוזי לקבלת צו מניעה, שיורה לחברה להפסיק למכור את המוצרים וכרטיסי ההגרלות, מאחר שמדובר בעיסוק לא חוקי, וזאת בלשון המעטה, כדבריה. חודש לאחר מכן אמרה עורכת הדין פילוסוף בבית המשפט דברים בוטים יותר. „הציבור תרם 10 ש"ח בידיעה שהוא תורם אותם ללב"י ותרם אותם לידיים פרטיות. אם זו איננה הונאת ציבור, מהי הונאת ציבור?" בית־המשפט הפסיק ב־15 באפריל את מכירות החברה. ב־9 במאי אושר הצו סופית.

המשטרה לא פתחה בחקירה פלילית.

هكذا من الأصل

مكزا من الأمل

עכשיו

ובתוך כל האלימות הזאת, ילד בן חמש

מאת נורית חליף

היא לא הסכימה לחשוף את פניה למצלמה, אבל את סיפורה האישי פתחה ופרמה. לכרמלה יש סיפור בנאלי של נערה צעירה, שהתאהבה בגיל צעיר בגבר יפה ולא ברקה, ולא ידעה להבחין, ולא הקשיבה למי שהזהיר אותה מפניו. היא נפלה בפח. כרמלה נישאה למוטי בהיותה בת 17, לאחר הכרות של כעשרה חודשים. גם אז ידעה שיש לו עבר פלילי, אבל הדברים נראו פעוטי ערך בעיני הנערה דאז.

היום היא בת 25, בעלה בן 29 ובנם בן חמש וחצי. האהבה איננה שורה עוד במעונם ובמקומה באה שנאה, עלבונות ואלימות, כשהבן עומד בין הוריו המתקוטטים. היא רוצה אותו אצלה וגם הוא רוצה אותו, כך מזה שנים אחדות והשלטונות שולחים לכאן ולכאן והשוטרים אינם מבינים, אלא מסתמכים על הוראות בית המשפט ואילו בית המשפט אינו מגיע לכלל החלטה, אלא אוסף עובדות ורשמים. ככל שעובר הזמן הבעל מקשה את ידו, מכה ורודף אותה. שוב ושוב הוא חוטף את הבן מאמו, שעודנה נאבקת על זכותה לגדלו, אך לאט־לאט מסתנן ללבה החשש הנורא, שמא לא יתן לה בית המשפט את הילד.

כרמלה מתגוררת במקלט לנשים מוכות בהרצליה. מזה שנה וחצי היא חיה בנפרד מבעלה, אבל עוד אין גט. בשלב מוקדם של נשואיהם נתפס מוטי על סחר בסמים, שוחרר בערבות ובתוך תקופת הערבות, כדברי כרמלה, נמלט לחו"ל ונעלם למשך שנתיים תמימות. עם שובו היא קיבלה אותו בחזרה אל ביתם, למרות שעזב אותה בלי הסבר ובלי להשאיר לה פרוטה. החיים המחודשים ביחד לא עלו יפה. האלימות גברה והלכה. ניסו לבנות את חייהם באילת וגם שם לא התרחשו נסים. הילד שנולד לא ידע חיים מסודרים, שלוים. לפני כשנה וחצי, בעקבות האלימות שהפכה להרגל, ברחה כרמלה עם בנה לבית אמה בירושלים.

אבל בבוקר שבת אחד בא מוטי לשם וחטף את בנו. נפתח המרדף משטרה – בית־משפט, עד שהוצא צו החזקת הילד. בעזרת הסיוע המשפטי של משרד המשפטים, הוסכם אז שהילד ישאר עם אמו והותר לאביו לראותו שלוש פעמים בשבוע. התנאי היה שעל כרמלה לשוב ולגור בחיפה, כדי שהאב המתגורר בעיר זו, אכן יוכל לבקר את בנו.

גם כן סוג של אהבה

"פעם, כשלא הסכמתי לתת לו את הילד, הרים אבן וזרק עלי כדי שאבין שהוא המחליט. כשביקשתי את עזרת המשטרה להחזיר הביתה את הילד ודרשתי שיביאו אותו אלי, אמרו שאין ניידת. לפעמים ביקשתי מבעלי שיתן לי כמה פרוטות על חשבון דמי המזונות, היה מכה אותי, למרות שבית המשפט פסק שעליו לשלם מזונות בסך 50 ש"ח לחודש, וגם את המעט הזה אני לא רואה. פעם איים להתאבד יחד עם הילד. אולי הוא אוהב את הבן שלו, אבל איך הוא מבטא אהבה זו וכמה רע הוא גורם לילד הקטן הזה"

"כשחגגנו לבן יום הולדת בגן הוא הגיע, נכנס ברעש ומהומה והודיע שבא לקחת את הילד. התחננתי שיניח לו, שזה יום הולדתו. אבל הוא בשלו: 'אם את לא נותנת אותו, אני רוצה אותך כאן'; משך אותי בחולצה לחדר סמוך והחל לחנוק אותי. לא היה לי אויר, לא יכולתי לצעוק ולקרוא לעזרה, הייתי בטוחה שזה הסוף. אבל אז פתחה הגננת את הדלת, הוא נבהל והוריד ממני את הידיים. הילדים פרצו בבכי, והילד שלי חשב שאני כבר מתה. מישהי קראה למשטרה ובעלי נעצר ל־24 שעות באשמת נסיון לרצח בחניקה. אפילו הגננת הסכימה להעיד נגדו לאחר שראתה מה שראתה".

בפורים השנה המליצה אחות טיפת־חלב שכרמלה תעבור למקלט לנשים מוכות, מפני שמחלתו של אביה גברה והיא לא יכולה להישאר אתו משום שבעלה נהג לבוא גם אל האב, להציק לו ולאיים עליו. במקלט שבחיפה לא מקבלים נשים עם ילדים. למקלט שמחוץ לחיפה אסור היה לה לצאת, בגלל צו בית המשפט הדורש ממנה לגור בחיפה.

כרמלה: "לא נותרה לי ברירה אלא לצאת מחיפה למרות הצו. במקלט בהרצליה הסכימו לקבל אותי עם הבן. מאותו יום החל מרדף חדש. מאחר ובעלי לא עובד והוא צורך סמים, היה לו גם זמן בשפע וגם עודף מרץ לרדוף אחרי, לאיים ולעולל כל מיני מעללים".

אפילו ביום שבו הוזמנו בני הזוג לבית הדין הרבני להסדרת הגט, לקח את הילד מאמו ממש תחת עיני הפקידים. לאורך כל הדרך יילל בחוק, כשהוא מנופף בצו בית־המשפט המתיר לו לבקר את הילד ואוסר על אמו לעזוב את חיפה.

עכשיו היא לבדה במקלט והבן אצל אביו. זהו האיש ששוטרי חיפה מכירים אותו, שתפסוהו גם סוחר בסמים וגם משתמש בהם. האיש ששוטרי הרצליה כבר מיטיבים להכיר וכך גם בית־הדין הרבני ובית־המשפט המחוזי, הכל אודותיו רשום ומתוייק, ואף על פי כן איש לא בא לעזרה. מדוע? מה לקוי במערכת?! מדוע השוטרים מניחים לאב האלים לקחת את הילד לכל מיני הרפתקאות מפוקפקות, בשעה שיש לו אמא שפויה ומאוזנת, צעירה ובריאה, הרוצה לגדל את ילדה לחיים נורמליים?

כרמלה סיימה לימודי פקידות בבית־הספר המקצועי ליידי דיווים ועבודה תקופות שונות כפקידה וכזבנית. כשהחלו הצרות, העדיפה לעבוד בשעות גמישות והתפרנסה כעוזרת בית. היא בחורה נעימה, מאופקת ולבושה בטעם ובנקיון. את סיפור חייה היא מספרת בעברית טובה מאד, קוראת בפני פסקי־דין למיניהם במהירות ובבקיאות. מה מצאו אנשי החוק והסדר להכשילה?

ביום 18.3.88 הוצא סוף סוף על־ידי בית המשפט המחוזי צו זמני המורה להחזיר את הבן להחזקתה ולאפשר למבקשת לקחתו עמה למעון לנשים מוכות בהרצליה, עד להחלטה אחרת שתינתן על ידי בית משפט מוסמך. על הצו חתום השופט יעקב שוילי.

אבל ב־23.3.88 הגיש הבעל כתב הגנה שבו נאמר כי כרמלה היא זו שהפרה את פסק הדין, שהוא כבר לא משתמש בסמים ושהיא עזבה את אזור חיפה לא בגללו, אלא בגלל אלימות אביה כלפיה. על כך מגיבה כרמלה בזעם: "אבי חולה דיאליזה, אדם בודד שאף פעם לא היה רע אלי".

ב־30.3.88 החליט השופט שוילי שהילד ישאר עם אביו עד למועד המשפט שיתקיים בבית המשפט המחוזי בחיפה, זאת למרות ששוטר העיד שראה את הילד נוסע במכוניתו של האב בשעה שתים לפנות בוקר.

כרמלה: "קשה לי לומר זאת, אבל אני מרגישה שהשופט הוא לצד בעלי. השופט החליט שאנסה להסתדר בחיפה, אמצא מקום מגורים ועבודה ורק אז יוחזר לי הילד". היא מציגה בפני את מסמך ההחלטה האומר בין השאר: "הואיל והאשה אומרת שכעבור שבועיים תעבור לאזור חיפה, הואיל והילד נמצא זה כשלושה שבועות אצל אביו והואיל והאשה הפרה את התחייבותה להימצא באזור חיפה, כדי שהפגישות בין הילד לאביו יתאפשרו והואיל ואין זה לטובת הילד שיעבור ממקום למקום לעתים תכופות – אני מחליט שבינתיים ישאר הילד אצל אביו והאב יהיה חייב להביא אותו לפגישה עם האם במקלט לנשים מוכות בהרצליה, לפחות פעם בשבוע ביום ג' בשעה 16.00. כאשר האם תחזור לאזור חיפה, יחזור ההסדר המוסכם שנעשה בין הצדדים".

וכזה הוא המצב לפי שעה.

"אני פה, הילד עם אביו ואני דואגת. אתמול הוא הביא לי אותו. הם חזרו מהים ולילד היה חום. הבוקר בעלי נוסע עם החברה שלו והבן שלי לאילת. אני מאד מבולבלת. מקבלת פה במקלט הרבה חיזוקים והדרכה, אבל אני כבר לא בטוחה שהסוף יהיה טוב. אני מנסה להתחזק כדי שאוכל להמשיך במאבק על הילד שלי".

כשאני שואלת אותה איך לדעתה יגיב בעלה אם יוחלט שהילד לא יהיה בהשגחתו, משיבה כרמלה: "זה עושה לי צמרמורות לחשוב על זה. הוא כבר אמר לי פעם שלעולם לא יעזוב את הילד. זה לא מאהבה, תאמיני לי. הבנאדם הזה לא יודע להתמסר ולא מסוגל לגדל ילד. על כל הרכוש ויתרתי רק שיעזוב וילך. כשהילד היה אתי במקלט היה לשנינו טוב. יש פה גן וגננת וילדים והוא נרגע. עכשיו הוא שוב מסתובב עם אביו ברחובות ורואה בוידאו סרטים כחולים. אני לא יכולה להבין מדוע נותנים השופטים גיבוי לאיש כזה להחזיק בילד בן חמש".

ובאמת, מדוע?

איזי לונג
ממליץ ולהיפך

המשקה, הגלידה והלקטאיד

המשקה

האנשים, לא יכולים, כנראה, בשום אופן בלי אלוהים ואם אין להם אחד כזה בירושה, אז הם ממציאים אותו.

אחד מהאחרונים שהומצאו הוא צמח האלוורה, שיש אנשים אשר ממש סוגדים לו.

הוא, הם טוענים, מרפא להם פצעים, גואל אותם מנדודי שינה, מרפא להם את האולקוס, הטחורים, גירויים בעור, מחלות פה וחניכיים ומפסיק נשירת שיער.

ומכאן, רק צעד אחד קטן להפקת משקה העשוי מגוף האלוהים עצמו.

המאמינים במשקה, העשוי כאמור מצמח האלוורה, ממליצים עליו כשומר על מערכת העיכול, על מראה רענן ובריא ועל אושר ואריכות ימים.

זה לא מזכיר לכם משהו?

להשיג בחנויות הטבע במחיר 20 ש"ח לבקבוק בן 450 סמ"ק.

הגלידה

כבכל קיץ מסתערת עלינו הגלידה באשדות ומפלים של צבעים וטעמים ויצרניה, כבכל קיץ, מנסים לשכנע אותנו, שהקיץ זה משהו אחר, משהו חדש!!

ומה כבר יכול להיות חדש בגלידה? למשל:

אצל "ויטמך" – השמות, הקיץ, חדשים לגמרי, למשל "חלום ליל קיץ", "נקטר" ו"בומבס".

יופי, ומה עוד חדש?

את "חלום ליל קיץ" – עושים עם חלמוני ביצים, למשל;

ב"נקטר" – שהוא מה שקוראים שרבט, בסיס הטעם עשוי מפרי אמיתי (!!!) למשל;

וה"בומבס" – הוא חטיף גלידה וניל במילוי אוכמניות למשל;

ובכולם, המחיר – למשל:

"חלום ליל קיץ" – 6.90 ש"ח ל־900 גרם "נקטר" – 1.60 ש"ח ל־90 גרם והבומבס – 8 ש"ח לשש בומבס.

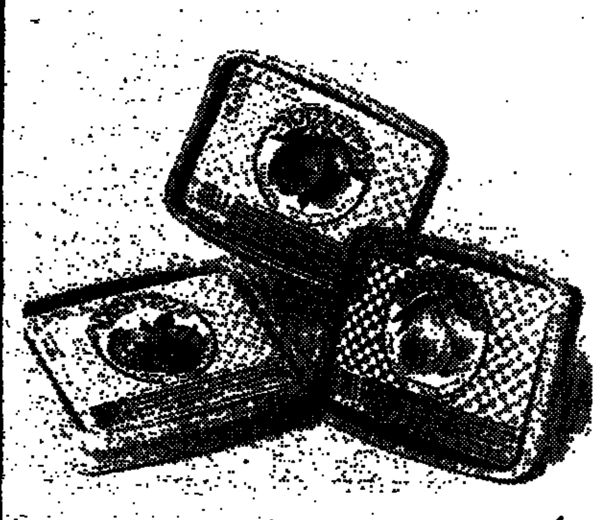

הלקטאיד

הלקטאיד הוא תכשיר מהפכני המאפשר לסובלים מרגישות לחלב ולמוצריו (כן, יש כאלה) לצרוך חלב בצורה נורמלית וליהנות גם מהגלידה של "ויטמך" (ראה למעלה) במקרה שהיא מכילה שמנת ואסורה, לכן, על הרגישים לחלב ומוצריו.

הלקטאיד פותח בארה"ב ומשווק בישראל ע"י כמיפל בע"מ בצורת טבליות או בצורת נוזל.

מבוגר ישתמש בטבליות ולילד נטפטף טיפות לקטאיד לתוך החלב, כאשר בקבוק המכיל 3 מל' יספיק ל־12 ליטר חלב.

הלקטאיד מומלץ ע"י רופאים ומומחי תזונה ובכל זאת נמכר ללא מרשם רופא.

המחיר 25.40 ש"ח ל־50 טבליות ו־10.70 ש"ח לבקבוק נוזל. מזל שאני לא צריך את זה.

לעסוק גם מהבנים

[illegible]

אבהות על מלים שמנסות לגעת

(מהו הסרט האחרון שראה פרופ' ישעיהו ליבוביץ?)

מאת נעה גל

הרצאה על "נושאים של עולם ומלואו", בעיקר על רבנות, נשים ומעט על קולנוע, שנשא פרופ' ישעיהו ליבוביץ בבית סוקולוב שבתל־אביב ביום א' האחרון, במסגרת ארגון מסיימי האוניברסיטה העברית, היתה ראשונה בסידרת פגישות עם אנשי ציבור, מדינאים ואנשי כלכלה.

אין ספק, גם אם יחזור על אותם הדברים, חזור והטף, יימצאו תמיד מאמינים הרוכבים בעקבותיו, שיבואו להתבשם.

לאו דווקא בעלי ראש־שיבה. האולם מתמלא פונקט על השעון, בשעה היעודה. אוירה של ארוע באויר. לבוש חולצה לבנה ארוכת שרוולים, מכנסים כהים, חבוש מגבעת אפורה ובנעלי קרפ חורפיות, הוא פוסע אל הבמה. אין צורך להוביל אותו, גם לא לעזור לו.

האיש ניחן במידת ההומור וגם במודעות עצמית וכושר רטורי, והוא יאמר את הדברים הנוקבים והפרובוקטיביים ביותר, באותה תירגולת המזוהה איתו: משפט שלם, סדור, שקט, פאוזה, ואחריה צעקה רמה (אצבע מנפנפת באויר), הנופלת היישר על עור התוף... הכוונה ברורה: מבחינתו יחדרו הדברים אל מתחת לנקבוביות שלך ויעשו שם משהו.

כך כשהוא מדבר על "היהודונאצים", מושג שעליו רשם אבהות, והוא מצהיר שאיננו מתחרט ואיננו חוזר בו מהביטוי ומשמעותו. מנקודת מבטו ישנם נימוקים. דו"ח רופאים ישראלים שהתפרסם, לדבריו, ב"ג'רוסלם פוסט" ואף לא באחד מהעיתונים העבריים בארץ, והוא מדבר על ראיות חותכות: הגאזים שחיילי צה"ל משתמשים בהם לפיזור הפגנות, ועל פי עדות הרופאים גרמו ל־20 נשים ערביות להפיל את עובריהן. "ואני מניח שהמלה גאזים (הצעקה ההיא...) מעוררת בכם אסוציאציות מסוימות..." תינוקות שנחנקו (שוב הצעקה ההיא) אנשים שנפצעו והצבא מנע את פינויים. אזרח יהודי שהוכה כי "אלה המתקראים מתנחלים חשבוהו לערבי" וכליאת עשרת־אלפים עצירים ללא משפט.

לדעתו, רק במשטר מסוים עובדות אלה לא היו מתפרסמות בכל העיתונים.

"כשהצבא, המצוייד במיטב הנשק האמריקאי, פורץ בלילות לבתים ומוציא מהם את הצעירים, גם זו תופעה ידועה לנו ממשטרים מסוימים..." הוא מוסיף. ומכאן הוא מסיק וחוזר להדגיש: "המנטליות הזאת היא מנטליות של אנשי אס.אס. אנחנו איננו מעונינים בהתישבות אלא בכיבוש. איננו מיישבים את הגליל, שניתן ליישוב והנה הוא הולך וכתפנה מיהודיו, ותחת זאת הנחלנו חמישים אלף איש מעבר לקו הירוק".

כך גם כשהוא מתבטא בענייני שיתוף נשים במועצות הדתיות. לטעמו, מוסד הרבנות מטעם המדינה החילונית הוא "מוסד פסול וטמא, ומי שרוצה להסתאב בו – יבושם לו". הקשר בין קיום היהדות לקיומה של מדינת ישראל יביא לדעתו, לחיסולה של המדינה.

פרופ' ישעיהו ליבוביץ: לו בן־גוריון היה פונה...

וכך בענייני "מי יהודי". מדינת ישראל, הוא אומר, רשאית להחליט כרצונה במי היא מכירה כיהודי ובמי איננה מכירה. "אין זה מעניין אותי כלל. 61 פחלצים בכנסת רשאים להצביע בעניין כרצונם, אבל מה זה נוגע לי כאדם ירא שמים? לו בן גוריון היה פונה אלי ושואל מיהו בעיניך יהודי, הייתי עונה לה: זו חוצפה מצידך להתערב בשאלה הזאת. יש הגדרה הלכתית חד־משמעית לעניין זה ורבים אינם מכירים בה. זהו המשבר של היהדות".

הדברים אינם מתחדשים. הנימה, הלשון, הבעת הפנים הזעופה, החיוך איננו נמתח על פניו של האיש והוא כאילו מתעלם מתגובתם המשועשעת של המאזינים. המטרה ליצור דעת קהל שקופה כבועת סבון, וככל שיהיו האמצעים בוטים ומושכי תשומת לב יותר – נראה שכך ייטב.

מבחינתו, השימוש בדוגמאות מתקופת השואה והאנלוגיה לנאציזם, להיטלר ולקלגסיו, איננה בבחינת דמגוגיה. הפרופסור בן ה־85 היה אזרח גרמני שהצביע בבחירות החופשיות האחרונות, שנערכו בגרמניה ב־1933, חמשה שבועות לפני שהרייך השלישי עשה את צעדיו הראשונים על במת ההיסטוריה.

כך הוא מספר, ובכושרו המושחז כתער, הוא מנתח את המאורעות דאז, כשהוא עורך השוואה לימינו. לגביו אין פקודה שהיא חוקית ומחייבת, בבחינת סוף פסוק שאין לערער עליו. באופן חוקי ודמוקרטי, הוא אומר, תבע מנהיג אחד את המצב ההיסטורי הפשיסטי והלאומני הנורא ביותר.

כך הוא מסביר לכל מי שמוכן להקשיב, וכאלה יש רבים, על פי עדותו. "אני מוצף בביקורים של בני נוער. רק הבוקר נפגשתי עם קבוצת מדריכים של "השומר הצעיר", שסיפרו לי על המעשים הנתעבים שהם נאלצו לעשות בשטחים".

כך פועלת הרציונליזציה שלו גם בעניין המתת חסד. "אני שולל את זה שלילה מוחלטת". ההסבר שבפיו מנומק, ממצה, מצויד בדוגמאות. ("כמה זמן נשאר? יש מקום להרחיב") והוא מרחיב בדברים שתמציתם: לא בגלל הפראזה הריקה הנקראת "קדושת החיים". שום דבר בעולם איננו קדוש: לא החיים, לא האדם, ולא ארץ ישראל. קדוש הוא רק הטוהר האלוהי.

אני אומר: אסור לעורר את שאלת קיום החיים, משום שאינני יודע את הגבול. גם אם אני חש ש"טוב" לעשות את המעשה הזה, אני אומר – לא. אין ליטול חיי אדם.

הקהל הדרוך/המסוקרן, איננו מאבד מלה. שואף את ההצגה מלוא ריאותיו. מגיב בספקנות כשהאיש עונה: "אינני זוכר מה היה הסרט האחרון שראיתי".

היתכן שיש משהו שהפלא הרוחני הזה, בעל הרעננות הכמרנבחית, איננו זוכר?

לבשל אמריקה

ילדי ה"אמיש" מוכרים תפוחי־אדמה

ה"אמיש" מפנסילווניה The Pennsylvania Amish

מאת ארנולד סייבל

לפני כמה שנים הקרינו בבתי הקולנוע בארץ סרט אמריקאי בשם "העד". מי שלא ראה אותו ממש הפסיד. זהו סרט שלא רק הבימוי שלו טוב, המשחק מעולה והוא מביא סיפור מתח מרתק, אלא שהוא גם לוקח את הצופה לפינה בארה"ב שלא מרבים להראותה על המרקעים.

זוכרים את האנשים הלבושים שחור, שלא משתמשים בחשמל או בטלפון, שנוסעים רק עם סוס ועגלה, שלא מאמינים באלימות ואפילו כשמכים אותם הם אינם מחזירים?

ב"העד" לא הגזימו. האנשים האלה קיימים ואפשר לפגוש אותם באיזור יפהפה במדינת פנסילווניה, רק 75 קילומטרים ממערב לעיר פילדלפיה. הם נקראים The Amish.

כת ה"אמיש" צמחה בשוויצריה. אנשיה הגיעו לארה"ב ב־1728 ועברו מיד למדינת פנסילווניה. תורתה של הכת דוגלת בניתוק מהעולם החומרני. אסור לצאת למלחמה ולשרת בתפקיד ציבורי כלשהו. אסור לקלל. הגברים מזוקנים, לבושים שחור והם חובשים לראשם כובע בעל תיתורה רחבה. הנשים לובשות שמלות ארוכות ומצנפת, גם הן שחורות. הילדים הולכים לביה"ס רק עד כיתה ח'.

אם האנשים הללו נראים למישהו מדוכאים ומלאי מעצורים, הרושם מטעה בהחלט. הם עובדים קשה (חוותיהם הן בין היפות בארה"ב), אך גם נהנים מהחיים. הם אוהבים לשיר – האיזור ידוע בטיב המקהלות שצמחו בו – ואוהבים לאכול טוב. וכאן הגענו לנקודה המרכזית.

ומה הם אוכלים? את כל הדברים הטובים, הפשוטים, הטבעיים והטריים: עוף טרי, חזיר, בשר מעושן, דברי־חלב, ירקות ופירות טריים. כך גם "חמוצים", לחם, עוגות ועוגיות; הכל מתוצרת־בית.

באותה תקופה הגיעו לפנסילווניה עוד כמה כיתות של דוברי גרמנית, ומשום כך קראו להם Pennsylvania Deutsch (גרמני פנסילווניה). עם הזמן השתבש השם ל־Pennsylvania Dutch (הולנדי פנסילווניה). וכך נקראות היום כל הכיתות, כולל ה־Amish, למרות שאין להם כל קשר להולנד.

Schnitz un Knepp
קדירה עם תפוחים וכופתאות

בשפתם "שניץ" הוא תפוחי־עץ מיובשים ו"קנֶפּ" הוא כופתאות.

החומרים (ל־4 מנות)

200 גרם תפוחים מיובשים
800 גרם אווז מעושן (לא פרוס)
2 כפות סוכר חום
1 כפית קליפת לימון מגוררת
100 גרם צימוקים
ביצה
רבע כוס מים
25 גרם מרגרינה מומסת
חצי כפית מלח
שמינית כפית פלפל
1 כוס קמח
2 כפות אבקת אפיה

אופן ההכנה

1. משרים את התפוחים במים לשעה
2. שמים בסיר את האווז, סוכר חום, קליפת לימון, את התפוחים ומי השריה שלהם. מוסיפים עוד מים אם יש צורך, כדי לכסות את החומרים.
3. מביאים לרתיחה ומבשלים שעה ורבע עם מכסה
4. מוסיפים את הצימוקים
5. **מכינים כופתאות:** מקציפים בקערה ביצה, מוסיפים מים, מרגרינה, מלח ופלפל ומערבבים היטב
6. מוסיפים קמח, אבקת אפיה ועוד מים, כדי לקבל בצק רך אך לא דליל מדי
7. מטפטפים בעזרת כפית כדורי בצק לתוך התבשיל הרותח, לאחר שהוכנסו בו הצימוקים
8. מכסים את הסיר ומבשלים עוד רבע שעה.
9. מגישים על צלחת כופתאות ותפוחים ועליהם מניחים את נתח האווז.

Sauer Kraut Relish
"חמוצים" מכרוב

בארוחותיהם של ה־Amish גדוש השולחן באוכל. כתוספת למנה העיקרית חייבים, לפי המסורת, להגיש כל מיני חמוצים וריבות, שבעה מכל סוג, הכל כמובן מתוצרת בית. הנה דוגמא:

החומרים

450 גרם כרוב כבוש
חצי כוס סוכר חום
2 גבעולי סלרי אמריקאי קצוצים
3 גזרים בינוניים קצוצים
1 בצל בינוני קצוץ
2 שיני שום קצוצות
רבע כפית פלפל
חצי כוס מים

אופן ההכנה

1. מסננים את הכרוב הכבוש
2. מערבבים היטב את כל החומרים
3. מבשלים את הכל בסיר מכוסה על אש קטנה כשעה. מערבבים מדי פעם.
4. בתום הבישול, שמים בכלי סגור, מכניסים למקרר ומשתמשים רק כעבור יממה. מצוין עם בשר.

Shoofly Pie

בבית של ה־Amish אוכלים פאי בכל ארוחה: בבוקר, בצהריים, בערב וגם בלילה.

פאי זה עשוי ממולסה ופירורים. שם הפאי בא מהצורך לגרש (Shoo) את הזבובים (Fly) מהפאי אחרי שמוציאים אותו מהתנור.

החומרים

תבנית פאי מוכנה עם תחתית של בצק פאי
חצי כפית סודה לשתיה
שלושת רבעי כוס מים רותחים
רבע כוס מולסה
2 ביצים מוקצפות היטב
1 ורבע כוסות קמח
חצי כוס סוכר
חצי כפית מלח
כפית קינמון
חצי כפית אגוז מוסקט
מעט זנגוויל
75 גרם מרגרינה קרה

אופן ההכנה

1. ממיסים סודה לשתיה במים רותחים ומצננים. מכניסים מולסה וביצים ומערבבים היטב
2. בקערה נפרדת מערבבים קמח, סוכר, מלח ותבלינים
3. מכניסים מרגרינה ויוצרים פירורים בעזרת האצבעות
4. ממלאים את תחתית הפאי בשכבה של נוזל ואחר כך בשכבה של פירורים. ממשיכים בפעולה זאת עד שגומרים את כל החומרים
5. אופים בחום 220 מעלות 10 דקות, או עד שבצק הפאי ישחים. ממשיכים לאפות ב־180 מעלות 20 דקות נוספות או עד שהמילוי מוצק
6. מגישים חם עם גלידת וניל או שמנת מתוקה.

גרמניה בהלם!

היציע האירופי

יצחק שתיל

נצחונה של הולנד, או ליתר דיוק הפסדה של גרמניה, היכה בהלם את העיתונות המקומית, את מליוני האוהדים הגרמנים ובמידה לא מבוטלת את החוזים המביאים למיניהם, שרשמו 1 סולו בטוטו הפרטי שלהם. על מנת להבין את הלך הרוחות בגרמניה כדאי להתבונן בעיתוני יום ג', לקראת המשחק. היסטוריה, היסטוריה, נכתב ונפסק כי גרמניה בדרך לגמר. מה לא נכתב על מנת לתת לקוראים את ההרגשה הבטוחה שגרמניה בגמר. בטלויזיה הוקרן הגמר ההוא לפני פתיחת חצי הגמר הזה. הפיראנד הראה את הקפטן דאז והמאמן דהיום, פרנץ בקנבאואר, מרשה לעצמו להייך לרגע, כשהגביע מונף בידיו.

מתיאוס חביב הנשים

העתונות עשתה הכל כדי להרים את מוראל הנבחרת. ה„אקספרס" של קלן הפעיל את כתביו במינכן ובקלן, על מנת לראיין כוכבניות קולנוע ותיאטרון ונשים יפות ומפורסמות, שבחרו ברוב קולות בלותר מתיאוס, כחביבן של הנשים.

לרודי פלר, לעומת זאת, הפנתה עיצה לגלח את שפמו. „בלי שפם את יותר יפה". גם בצד המקצועי ניהלו הגרמנים לוחמה פסיכולוגית שקופה:

„הולנד חזקה, אבל אנו נהיה בגמר", או „פרנץ יציב שני אנשים על הוליט" (רודולף וכוהלר). על חצי עמוד נערכה השוואה בין ה־11 של שתי הנבחרות והתוצאה הראתה, כמובן, על יתרון גרמני – 5:6. „הה, זה כל־כך צמוד, אבל אנו ננצח".

והכותרת הכי צנועה לקראת המשחק, ציטוט של ריינוס מיכלס: „להעיף את הגרמנים". הבטיח וקיים.

העתונות הגרמנית: לפני המשחק שחצנית ואחריו המומה ומתרצת

היומן הגרמני „בילד" העניק את כותרת עמודו הראשון לנצחון ההולנדי שלשום. על שטח של כמעט חצי עמוד נכתב: הולנד סופר־סטאר 1:2. העמודים 12, 13, 14 הוקדשו אף הם למשחק חצי הגמר. 6 תמונות בעמוד 12 וכותרת: דקה לסיום – הטראומה. וכותרת משנה: נחשו מי השוחק? ואן־באסטן. כותרת עמוד 13: הכל כמו ב־74' – המנצח בעיטות 11 מ'". כותרת עמוד 14: „הבלוף – פייר ליטברסקי – חולה. הולנד: יציאתו של הרגש".

אבל, קרוב לודאי שקוראי ה„בילד" ימצאו נחמה במחציתו התחתונה של העמוד, בו מופיעות 2 תמונות של הגברת בריגיט נילסן, לשעבר גברת „רמבו". 2 תמונות, שאינן מותירות מקום לשום דמיון.

לעומת ה„בילד", ה„אבנד־פוסט" של אופנבך, היוצא לאור בשטוטגרט, העדיף לפנות מקום לטניסאית שטפי גראף, שלה מוקדש הפעם הכינוי „סופר־סטאר" בעקבות נצחונה בוימבלדון 0:6, 0:6 על האמריקאית־סינית הו נא ב־46 דקות בלבד.

ככלל, מתמקדים הגרמנים בשופט הרומני יון איגנה. ה„שטוטגרט נאכטריכט" מפרסם תמונה, בה נראים ההולנדים חוליט ורייקארד צוהלים, כשמתחת לתמונה הכותרת: „גרמניה – בחוץ. מרקו ואן־באסטן בעט את הולנד לגמר". העיתון מקדיש 2 עמודים שלמים למשחק הזה. בעמוד הספורט הראשון יש כותרת: „מתוחן הגמר של 74' שב לתחיה, אבל הפעם עם הפי־אנד הולנדי".

פרנץ בקנבאואר, בתגובה ראשונה להפסד: „זה רע לחלוטין". ריינוס מיכלס: „הנצחון החשוב. תגובה להפסד ב־74".

דסאייב מחכה למרקו

בחצי הגמר השני הכניעו אמש הרוסים את האיטלקים 0:2 ■ איטליה נראתה עלובה למדי ■ ליטובצ'נקו ופרוטאסוב תרגמו יתרון בשדה לצמד שערים בתוך 3 דקות קטלניות ■ בשבת (16.30) משחק הגמר בין בריה"מ להולנד

ככה עוצרת ההגנה הרוסית של החלוץ האיטלקי ויאלי

הכל נכון עד הגמר.

לשופט הבלגי פונה היתה מלאכה קשה אמש. המשחק היה נוקשה ותזזיתי. הוא הניף 6 צהובים (3 לכל צד). המחצית הראשונה התנהלה בשליטה רוסית, אם כי המתפרצות האיטלקיות היו מסוכנות מאד. לאחר לחץ רוסי עקר הגיע ויאלי למצב מצויין (15). שוב היו הרוסים במתקפה גדולה אך פושרת על השער של זנגה, כאשר בדקה ה־44 הוגבה כדור עונשין לרחבה הרוסית, ג'יאניני נגח בעוצמה, אבל, דסאייב הדף במיקום מצויין.

האיטלקים, לעיני כ־40,000 אוהדיהם, קיוו למחצית שניה טובה יותר. ויצ'יני הוציא את מנצ'יני החלש והכניס את הותיק אלטובלי. אך, גם „השפך" הותיק לא הועיל הפעם לסחוב את העגלה הכבדה מדי.

מי שציפה למשחק איטלקי חזק ונוקשה עם התקפות מהירות על השער הרוסי התבדה. דווקא הרוסים היו נוקשים ומפחידים יותר והוציאו את הרוח ממפרשי האיטלקים הצעירים. זה נמשך גם במחצית השניה. ויאלי, דהנאפולי, אנצ'לוטי ובריגומי נשארו בגדר שמות בלבד. ב־90' נצפה מהם להרבה יותר.

ואז, באה הדקה ה־60. הגשם שירד במחצית השניה הפך את הדשא לחלקלק ואולי העניק עדיפות לסובייטים. באותה דקה חטף קונצוב כדור במרכז השדה, החליק למיכאיליצ'נקו, ממנו כדור עומק לליטובצ'נקו, שבעימות עם ההגנה האיטלקית חדר לרחבה והיטעה את זנגה. 0:1. לא חלפו אלא 60 שניות והרוסים עברו להתקפה מהירה נוספת. הפעם פרץ ליטובצ'נקו משמאל, מסר כדור רוחב ופרוטאסוב המשיך לרשת. 0:2.

במשך 30 דקות הסיום נראו האיטלקים אמללים ועלובים למדי. הם ניסו לעשות משהו, אך היו ממש ברבאון. הרוסים כמעט השלימו שלושער, אך החטיאו כמה התקפות מתפרצות מסוכנות מאד. וזה. בסיום בכו האיטלקים והרוסים לא ידעו נפשם מרוב אושר.

שפט אלכסיס פונה (בלגיה) לעיני 50,000 צופים בשטוטגרט.

★ ברית המועצות: דסאייב; בסונוב (דמיאננקו), חידיאטולין, קוזנצוב, ראטס; ליטובצ'נקו, אליניקוב, מיכאיליצ'נקו, זבארוב; גוצמנוב, פרוטאסוב.

★ איטליה: זנגה; ברגומי, באריזי, פרי, מלדיני (דה אגוסטיני); דונאדוני, דה נאפולי, אנצ'לוטי, ג'יאניני; מנצ'יני (אלטובלי), ויאלי.

מאת יצחק שתיל, שטוטגרט

גם נבחרת ברית המועצות בגמר אליפות אירופה 88'. עובדה זו נקבעה אמש ב„נקרסטדיון" בשטוטגרט, במשחק מס. 14 באליפות, חצי הגמר השני. הסובייטים גברו על איטליה 0:2 והצטרפו להולנדים.

נבחרת בריה"מ הציגה אמש את משחקה הטוב ביותר בטורניר. הזל מדקות הפתיחה גילו חניכיו של ואלרי לובאנובסקי יוזמה ולחצו על השער האיטלקי במשחק חזק, מהיר ונמרץ, כשהם מוכיחים כי גם ללא קהל אוהדים אפשר להתעלות.

נצחונם הגדול היה מוצדק לחלוטין. התחזיות המוקדמות נכו, אמנם, לזכות האיטלקים, אך היו שדיברו על נבחרת איטלקית חדשה חסרת נסיון, שבכוונה עתה ויצ'יני לקראת המונדיאל הביתי שלהם ב־90'. חוסר הנסיון אכן היה בולט לעין אתמול. אך, רוב החוזים־סטו־ בקשר ליכולתה הנוכחית של הנבחרת האיטלקית, שלא עמדה עד אתמול בשום מבחן רציני באליפות. בפעם הראשונה נתקלו האיטלקים בהגנה מוצקה וחזקה, בראשות השוער המעולה רינאט דסאייב. למעשה, נצחונותיהם על הספרדים הדנים השגו מול נבחרות עם מרכז שדה נאה והגנות די פרוצות, כך שויאלי וחבריו עשו „חיים".

סיפור המשחק מתרכז בשלוש דקות מדהימות במחצית השניה. דקה 60: השער המהמם של גנאדי ליטובצ'נקו. דקה 62: השער המסכם של אולג פרוטאסוב, שהבקיע כאן את שערו השני באליפות. שני השחקנים, אגב, משחקים בדינאמו קייב, כמו מרבית השחקנים הסובייטים. התיאום ביניהם, השקט הנפשי והבגרות שהפגינו הם תולדה של שיתוף פעולה ממושך גם בליגה וגם בנבחרת.

המשחק בכללו לא התעלה לרמה גבוהה. למעשה, הוא היה הרבה פחות שוטף, מתוחכם ומרתק מאשר חצי הגמר הראשון בין הולנד לגרמניה, שנערך 24 שעות קודם לכן, אך דומה כי שייך למקום אחר, לאפרה אחרת.

במלחמה הפסיכולוגית בין שני המאמנים ניצח הרוסי לובאנובסקי את האיטלקי ויצ'יני. אך, כמובן, לא רק הוא. 8 שחקני דינאמו קייב שפתחו בהרכב, היוו שלד מצויין ובסיס איתן למשחק הצוות ומעלים את הציפיות מהרוסים גם לקראת הגמר. כבר שני המבקיעים חוזו גם בקשר הדינמי אלכסנדר זבארוב, אנטולי דמיאננקו, ואסילי ראטס, הבלונדיני הטכני מיכאיליצ'נקו והג'ינג'י הנמרץ קוזנצוב, שלא ישחק בגמר בשל צבירת 2 צהובים.

הם בשלים למשחק הגמר. צריך לזכור שבמשחקם הראשון באליפות הם גברו על ההולנדים 0:1 ומימד הבטחון והכרת הדירוג ישחק תפקיד חשוב בגמר. אם כי אפשר לראות את המשחק ההוא מהיבט נוסף: וההולנדים טובים יותר, למעט להכיר את הבטחון הרוסי ולא יבולבלו לכשל בפעם השניה בתוך שבועיים.

עימות בין הרוסי אלייניקוב והאיטלקי ג'יאניני

הלייקרס – למרות הכל

הלייקרס – למרות הכל. מג'יק ג'ונסון וחבריו שבו וכבשו אתמול לפנות־בוקר את אליפות האנ.בי.איי לאחר שגברו ב„פורום" בלוס־אנג'לס על דטרויט 105:108.

הבוכנות מדטרויט איבדו, למעשה, את הסיכוי שלהם להדיח את הלייקרס ב־14 השניות האחרונות של המשחק השישי. במשחק האחרון, עם איזיה תומאס פצוע וחוזק מ־42 נקודותיו בקרב הקודם, הם הצליחו, אולי, „לדרג" את המארחים, אולם הנצחון נפל בידי „הווינרים" האמיתיים מלוס־אנג'לס.

דטרויט, אם אפשר לנחם אותה במשהו, היוותה יריבה שקולה ללייקרס גם במשחק השביעי. היא הצליחה להפוך פיגור ליתרון בהפסקה ויכולה היתה לכבוש את האליפות, אולם הנצחון והכתר נותרו בידי הקבוצה המנוסה, השקטה והנחושה יותר בדעתה.

בהפסקה הוליכה דטרויט 47:52, אולם תוך כמה דקות עברה השליטה לידי הלייקרס והדרת ל־17 נקודות לעומת 5 של הבוכנות. ביירון סקוט היה האיש של לוס־אנג'לס, צלף מכל טווח ועמדה וחיפה על יכולת הקליעה הגרועה של ג'אבר. סוף הרבע השלישי – יתרון עשר נקודות ללייקרס 73:83. אחר־כך כבר 15 „פור" בזכות כמה נקודות של קופר.

דטרויט נזכרה בשלב הזה לחזור לתמונה. היא צמצמה את הפער בהדרגה ובעקשנות על רקע נסיגה גדולה של הלייקרס. שלוש דקות מהסיום, רק ארבע הפרש. סרט המתח של הסיום כבר נראה באופק. הפיסטונס „יורדים" לשתי נקודות 1.17 ד' מהסיום. מג'יק קולע נקודת עונשין. 54 שניות מהכתר – שלוש יתרון. בקבוקי השמפניה כבר קורצים. ביירון סקוט הולם ומעלה לחמש – 100:105. ה„אנר" הוא איטי ומתמשך: משחקים חמש־עשר שניות ונוטלים פסק־זמן. דטרויט מאבדת את הכדור וג'ונסון שב וקולע נקודה מעונשין. נותרו 19 שניות. תומאס חוזר ומסייע לצמצם ל־106:105, אבל מג'יק הנפלא מפעיל את קסמיו ומסיים בסל של השניה האחרונה.

חגיגות האליפות של הלייקרס, כמו לפני שנה: ווס מתיוס מעניק חיבוק עולז למאמנו פט ריילי (למעלה מימין) ואילו אייזיה תומאס, המפסיד הגדול, מנשק לחברו המנצח מג'יק ג'ונסון (למעלה משמאל). תומאס מכדרר בלהט הקרב מול קורט רמביס

החוב לעובדי הפועל ת"א יחוסל עד מחר

מאת משה כהן

גם אתמול לא קיבלו עובדי המנהלה של הפועל ת"א את משכורות חודש מאי. במועצת פועלי ת"א הבטיחו אמש, כי במשך שעות היום העניין יוסדר.

הפקידות במשרדי הפועל ת"א המתינו במשך אתמול במשך שעות הבוקר בקוצר רוח לקבלת המשכורות, אבל חשבון הבנק שלהן נותר מיותם. יושבת ראש הועד, דינה גלעד אמרה: „אנו לא יודעות מה עלינו לעשות. יש לקוות שההבטחות ימומשו".

מחזיק תיק הפועל, אלי מילר עשה אתמול מאמצים להשיג את הכספים לחובות. מילר התרוצץ ואמש הוא הודיע, כי המשכורות ישולמו הבוקר, או לכל המאוחר מחר, „תאמין לי שהעניין הזה לא נעים לי, אבל מה אני יכול לעשות כשהקופה ריקה", הוא אמר.

גם מזכיר מועצת פועלי ת"א, חיים קמפמן הבטיח לעובדים להסדיר את החוב. הוא הדגיש, כי חדרו תמיד פתוח בפניהם ולפני יומיים הם נאלצו להמתין, בגלל שהותו בסיור במקום עבודה, „אף פעם לא מנעתי מעובד להכנס לחדרי ואני רוצה לסייע לפתרון הבעיה", הוא ציין.

אולם, העובדים מודאגים. הם דורשים להסדיר את התשלומים לקרן הגמלאות ולהגיע להסדר לפיו המשכורות שלהם ישולמו ישירות מההקצבה החודשית של מרכז הפועל. גם האיגוד המקצועי במועצת פועלי ת"א מטפל בעניין, אבל בגלל היות עובדי הפועל עובדי המועצה יש קושי להכריז על שביתה.

המגעים נמשכו

ראשי הפועל ת"א המשיכו אתמול לנהל מגעים עם איש העסקים, משה בוביליל המעוניין לרכוש את הקבוצה. סיכום סופי טרם הושג והיום ימשכו המגעים.

מחזיק תיק הפועל, אלי מילר הביע אמש אופטימיות לגבי הצלחת המגעים, „אני מקווה למכור את הקבוצות ושכולם ירדו מגבי כבר", הוא הדגיש. מילר הוצף בימים האחרונים בדרישות של שחקנים, עובדים ונושים לתשלומי חובות והוא מקווה שמכירת הקבוצות ליזם פרטי תסיר מעליו את הלחץ.

אולם, בכל מקרה תאלץ מועצת פועלי ת"א לשאת באחריות לכיסוי חובות העבר. בנוסף לכך מדובר בהקצבה של 200,000 דולאר לעונה לעמותת הכדורסל.

כאבי בטן השביתו את עמוס מנסדורף

וימבלדון

פיצג'רלד (אוסטרליה) – כריסטיאן ברגסטרום (שוודיה) 3:6,5:7,6:4,4:6.

בתחרויות לנשים, סיבוב שני: ברברה פוטר (ארה"ב) – נטליה בייקוזה (ברה"מ) 7:9,4:6,6:2; זינה גארוסון (ארה"ב) – ריאן בלסטראס (אוסטרליה) 3:6,4:6; קתרינה מאלייבה (בולגריה) – איזבל קאטס (גרמניה) 4:6,0:6.

[illegible] ההשתתפות באליפות וימבלדון. אלוף הטניס הישראלי פרש במערכה השניה מול האמריקאי דייבי נארגיסו בגלל כאבי בטן.

מנסדורף חש בבטנו עוד לפני פתיחת האליפות, אולם החליט שלא לוותר על ההתמודדות בתחרות, בה דורג לראשונה. אתמול, בסיבוב השני, לא יכול היה עוד מנסדורף לעמוד בכאבים. במערכה השניה, כשהאיטלקי הצעיר, אלוף הנוער של וימבלדון בשנה שעברה, כבר הוליך 0:3 הודיע הישראלי על פרישתו. במערכה הראשונה ניצח נארגיסו 3:6.

איבן לנדל איבד את המערכה הראשונה במשחקו עם האוסטרלי דארן קאהיל 7:5, אך התאושש בהמשך והיכה את יריבו 4:6,4:6,2:6. בוריס בקר לא התקשה לגבור על הצ'כי קרל נובאצ'ק 4:6,4:6,3:6.

שטפי גראף, המועמדת לזכיה, המשיכה בדהירתה, כשרמסה את הצרפתיה קארין קוונמרה 0:6,2:6.

תוצאות נוספות בסיבוב השני: סבנסון (שוודיה) – גוסטפסון (שוודיה) 4:6,2:6,1:6; פול אנקון (ארה"ב) – סטנקוביץ' (צ'כיה) 4:6,2:6,4:6; מיכאל סחייפרס (הולנד) – פטר לונדגרן (שוודיה) – טים מאיוט (ארה"ב) 2:6,2:6,5:7; גרג הולמס (ארה"ב) 4:6,3:6,3:6; מרק וודפורד (אוסטרליה) – ראמש קרישנן (הודו) 3:6,3:6,4:6,7:6; ג'ון

שייט

מאת יצחק צ'יבין

הגולש הצרפתי הרב פייגלין ממשיך להוליך בראש גם בתום היום החמישי של אליפות העולם בגלשני מפרש, הנערכת בחיפה.

פייגלין סיים אתמול שני בקטגוריית השייטים קלי המשקל. שני מדורג הצרפתי אריק בלו, שהגיע שמיני. שלישי ממוקם ההולנדי מרסל ריינסמה, המנצח אתמול.

הישראלי ענבר אדר מדורג 31 ואילו אמיר אדר מדורג במקום ה־36.

במשקל כבד מוליך האיטלקי לוקה דהיפטריני, שסיים אתמול שני.

בין הנשים מוליכה הצרפתיה ולרי קפר למרות שאתמול לא הגיעה לקו הסיום בגלל שבירת תורן.

ההולנדית קישר נפלה, נחבטה בראשה והובהלה לבית החולים. לאחר טיפול היא חזרה לאתר האליפות. הים הסוער אילץ את הספינות המלוות להושיט עזרה לכמה גולשים, שלא הצליחו לשוב לחוף.

המיליונר בקר סרב לשלם 9 דולר לחניה

אלוף וימבלדון לשעבר, הגרמני הצעיר בוריס בקר, היה מעורב אתמול בתקרית חניה עם פקח עירוני בוימבלדון.

בקר לא הורשה להחנות את מכונית הספורט שלו בחניה המיוחדת למשתתפים באליפות מאחר שלא היה ברשותו אישור מתאים. הוא הסב, איפוא, את מכוניתו לעבר מגרש החניה הציבורי. הפקח הציע לו כרטיס חניה בשווי 9 דולאר, אולם הטניסאי סרב לשלם ואף סרב להזדהות. הפקח הטיל עליו קנס.

הפקח זיהה, כמובן, את האלוף המפורסם ונדהם מהתנהגותו: „לחשוב שעם כל המיליונים שלו לא היו לו כמה פרוטות עבור חניה".

שוטר, שהוזעק למקום, חיסל את התקרית וסילק את בקר מהמקום. ראשי אגף התחבורה של האליפות הבטיחו לחקור את העניין. „נקח את כרטיס הקנס של בקר ונבקש ממנו להעניק לנו אוטוגרף על גבו", אמר אחד מהם.

הלוח הכללי

עסקים [illegible]

הצעות עבודה [illegible]

מכוניות [illegible]

מקרדים [illegible]

מכונות כתיבה [illegible]

הלוואות [illegible]

ריפוי והרזיה [illegible]

מכירות [illegible]

רוצים לקנות [illegible]

רהיטים [illegible]

זיפות גגות [illegible]

פוליש וניקיון [illegible]

נרשמו לנישואין [illegible]

הכרויות [illegible]

ירושלים [illegible]

ריפוי והרזיה [illegible]

הכרויות [illegible]

למוסד רפואי במרכז הארץ דרושה
כתבנית אנגלית
שפת אם אנגלית
טל: 03-349825
בימים א-ה
בין השעות
15.00-16.00

למחלקת ביטוח חיים
דרוש/ה
פקיד/ת שינויים
עם ידע בביטוחי מנהלים.
העונים על הכישורים הנדרשים
יפנו לטלפון 03-625614.
המודעה מופנית לנשים וגברים כאחד
כלל חברה לביטוח בע"מ

هكذا من الأصل

מכזמן الأصل

כוכבים ולילות

בעריכת זאב פרי

תיאטרון
כורסא לעניים

תיאטרון באר־שבע מציג: „לכודים ברשת" מאת ג'וליה קירסלי. עברית: אלה אלמגור. בימוי: מיכה לבינסון. תפאורה: משה שטרנפלד. תלבושות: ענת מסנר. מוסיקה: גורי אגמון. תאורה: אריאל אריאב. משתתפים: אלישבע מיכאלי, עידית טפרסון, לבנה פינקלשטיין, ברק פלמן.

כמה חבל להשחית כשרונות מצויינים על מחזה דל כל כך. די בליהוק הנדיר שבו מככבות לבנה פינקלשטיין, עידית טפרסון ואלישבע מיכאלי, כדי להבטיח ערב מעניין ומהנה. אבל הרגעים המהנים הבודדים בהצגה „לכודים ברשת" רק מדגישים את גודל ההחמצה.

הפגם הראשון הוא במחזה השטוח והלא מגובש של ג'וליה קירסלי, מחזאית בריטית שמרבה גם לכתוב מחזות טלוויזיה. גם המתכונת של „לכודים ברשת" מזכירה תיאטרון כורסא. סיטואציה אנושית פשוטה על משפחה מפוררת. המשבר האחרון – מחלתה של האם – הוא אירוע „מוכר". הבת, שחשה מקופחת בגלל אהבתה של האם הנתונה לאח הנעלם, נקשרת כמעט בעל כורחה לאם כשהיא נאלצת לטפל בה ובמחלתה. אירוע מוכר משום שהבת מצליחה לראשונה מאז נפרדה מבעלה, לחשוב על אדם אחר, לא רק על עצמה. מחזאי מוכשר היה מסתפק בסיטואציה הזאת בלבד כדי לבנות דראמה אנושית־פסיכולוגית. אך קירסלי העמיסה כאן גם את סיפור האח הנעלם, את מותו המדומה, ואת תחייתו התמוהה. הרבה חזרות מייגעות, קצת פסיכולוגיה ברמת מדור פופולארי בשבועון נשים.

אפשר לתמוה מדוע בחר תיאטרון ב"ש במחזה בינוני כל כך. רוב צופי התיאטרון הם גם צופי טלוויזיה. הדראמה הקטנה „לכודים ברשת" מוכרת הן במבנה והן בתכניה ממחזאות הכורסא האנגלית. נכון שהאנגלים מצליחים להפיק מן הבאנאליה המצויה ויניייטות משחק ובימוי משובחים. בתיאטרון באר־שבע זה לא קרה. מי שמתפש

רגעי משחק טובים ימצא אותם כאן. לבנה פינקלשטיין מרגשת לפעמים בכנותה, בחום השופע ממנה. גם לאלישבע מיכאלי יש רגעי משחק נאים. עידית טפרסון, שחקנית מצויינת, נראית הפעם כטעות ליהוק. היא לא מצליחה לשכנע בתפקיד אשה צעירה, לא בוגרת באישיותה, המחפשת עדיין את זהותה. ההתנשפויות התכופות שלה נראות כמאביירות חבוטות במקצת.

מירי פז

מחווה ליוסף טל

מחווה למלחין **יוסף טל** יסיים את ארועי העונה במכון למוסיקה „במה" שליד בית הספר לתיאטרון חזותי, בתלפיות בירושלים. המפגש יתקיים, בנוכחות המלחין, ביום ששי השבוע בשעה 14.30 בהשתתפות הניבלאית **עדינה הר־עוז** שתבצע, בין שאר היצירות שבמפגש, יצירות סולו שחוברו למענה. טל חזר השבוע מהמבורג (גרמניה), שם בוצעה לראשונה, בבית האופרה העירוני, האופרה החדשה שלו „הגר", לליברית של **ישראל אליר**, שהוזמנה על ידי בית האופרה בהמבורג. האופרה התקבלה על ידי הקהל והביקורת בעתונות המקומית באופן חיובי ביותר.

מוצארט לסיום העונה בקאמרית

קונצרט הפרידה של המנצח **יואב תלמי** מהתזמורת הקאמרית הישראלית יועבר הערב בשידור חי ב„קול המוסיקה". תלמי כיהן כמנהלה המוסיקלי של התזמורת בארבע השנים האחרונות. עם סיום העונה הוא פורש מתפקידו. היצירות שתושמענה, כולן של מוצארט: „מוסיקת אבל של הבונים החופשיים", סימפוניה מס. 40 בסול מינור והרקוויאם, בהשתתפות זמרים סולנים מהארץ ומחו"ל ומקהלת הסולנים הנורווגית.

מקהלות בסיום עונת הקונצרטים של התזמורת הסימפונית חיפה

עונת הקונצרטים בתזמורת הסימפונית חיפה, בניצוח **סטנלי ספרבר**, עומדת להסתיים, בימים הקרובים, במעין „כנס מקהלות ארצי" בהשתתפות חמש מקהלות ישראליות: המקהלה הקאמרית שליד האקדמיה בירושלים, מקהלת „גתית" מחיפה, מקהלת „שגיא" של המועצה האזורית מגידו, המקהלה האזורית גליל עליון ומקהלת עמק חפר. 150 חברי המקהלות יצטרפו לתזמורת בביצוע שתי יצירות קוליות של מוצארט: המוטט „אווה וורום קורפוס" ו„וספרס סולנס" – תפילות ערבית חגיגיות. הסולנים הם: **רובין ויזל קפסוטו** (סופראן), **אילנה ברנע** (אלט), **סורין סימילטאן** (בריטון) **וגדעון שטרנבאום** (טנור). הקונצרטים יתקיימו בקרית חיים, באודיטוריום בחיפה ובקיבוץ כפר בלום.

י.ד.

תערוכה לזכר מרטין לותר קינג

תערוכת הוקרה לזכר מרטין לותר קינג תיפתח במוצ"ש הקרוב, במרכז תרבות העמים לנוער בירושלים במעמד סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות יצחק נבון. התערוכה הנושאת את השם „יד ביד למען הצדק" הגיעה לישראל מארה"ב שם תוכננה והוצגה על־ידי הוועדה האמריקאית־ישראלית לזכרו של מרטין לותר קינג. התערוכה כוללת לוחות וצילומים המציגים את פעילותו של מרטין לותר קינג לשינויים חברתיים בארה"ב. לכבוד טקס פתיחת התערוכה בא לארץ במיוחד ד"ר אלונזו קרים, מנהל מערכת החינוך באטלנטה, שירצה על היסודות המוסריים־ערכיים במשנתו של מרטין לותר קינג ומשמעותם בימינו. בתוכנית האמנותית יופיעו להקת „אחווה" מארה"ב ואנסמבל הנוער הירושלמי למוסיקה בת־זמננו.

הקלטת הבלתי גמורה

קלטת בלתי גמורה יצאה בימים אלה לשוק. וזו אינה טעות. היא כוללת שירים המתייחסים לנושאים יומיומיים בעולמו של ילד. את שמו של הילד ופרטים אחרים יכול להשלים המאזין הקטן בעצמו. ולכל ילד שיר... הרעיון הוא של **בועז דקל**, המבצע את השירים יחד עם **חני נחמיאס**.

הצעה: קרן ממלכתית למימון מפעלי תרבות

הקמת קרן ממלכתית בת 100 מיליון דולר, שפירותיה יתבססו את מפעלות התרבות והאמנות, מציע בעז אפלבאום, ראש לשכת מ"מ ראש הממשלה במכתבו לשמעון פרס, יצחק נבון ועוזי ברעם.

אפלבאום מבקש להציע למפלגתו שאם תרכיב את הממשלה הבאה, תתחייב במצעה להקים קרן כזאת במטרה „להרחיב, ככל האפשר את אופקיהם של ההמונים". במכתבו מסביר אפלבאום כי טיפוח כשר שיפוט תרבותי „הוא האמצעי אשר בכוחו למנוע מן התרבות ליהפך למונופולין קבוע של מיעוט קטן". אפלבאום מסתייע בדברי מאדאם דה־סטאל „העליצות הצרפתית, הטעם הצרפתי היו לשם דבר בכל ארצות אירופה. את הטעם הזה והעליצות רגילים לייחס לאופי הלאומי; אבל מהו אופיו הלאומי של עם אם לא תוצאות פועלם של המוסדות והתנאים אשר השפיעו על רווחתו הכלכלית, על האינטרסים וההרגלים שלו"...

הקרן, לדעת אפלבאום, תהיה שלב מכין לקראת כינון למיניסטריון נפרד לתרבות. בתקנון המצורף למכתב מפורטים מטרות העמותה – מבט תוכנית ארוכת טווח לבניית תשתית תרבותית בשיתוף פעולה עם יהדות התפוצות – ומוסדותיה: נשיאות כבוד בראשות שמעון פרס. יצחק נבון יהיה יו"ר האסיפה הכללית. שלושה נציגים של חברי העמותה יהיו מהארץ ושני נציגים מחו"ל.

מירי פז

תזמורת נוער מהונגריה אורחת תזמורת קרית אונו

בתחילת חודש יולי תתארח בקרית־אונו תזמורת כלי נשיפה מביה"ס ע"ש „בלה ברטוק" מבודפסט, בניצוחו של צ'בה דלי. במחצית יולי תצא התזמורת הייצוגית של קרית־אונו, בניצוחו של **אהרון אלקלעי**, למסע הופעות בן שישה שבועות לארה"ב, בריטניה והונגריה.

חדש על המסך

„מקום ליד הים", „קפה בגדד", „פוואקטסי", „זאב צעיר 2" ו„נעורים בהשאלה". מסוף השבוע בבתי הקולנוע.

אהבה צעירה תוססת וסוערת ב„מקום ליד הים" בין גידי (אלון אבוטבול) – אסיר משוחרר, ואהובתו משכבר, פרלה (ענת צחור) שירדה לזנות. הוא מוציא אותה מעיסוקה ושניהם מנסים לשקם את חייהם ואהבתם תוך כדי שיפוצו של בית קפה מבודד על חוף הים. האידיליה המצופה אינה יכולה להתממש משום איומי נציגי העולם התחתון. ביים הישראלי תושב שווייץ רפאל רביבו („עדות מאונס"). שחקנים נוספים שלמה תרשיש, אריה מוסקונה וליאורה גרוסמן.

★

„*קפה בגדד*" – סרטו הראשון של הבמאי המערב גרמני פרסי אדלון, שנחשף אצלנו בהקרנות מסחריות. סרטים קודמים של אדלון („הוורד הלבן", „סלסט", „צוקר בייבי") נראו רק בהקרנות סינמטקים כאן. זהו סיפורה של אשה גרמניה גדולת ממדים (מריאן זאגברכט, כוכבת הסרט „צוקר בייבי") הנתקעת במוטל מדברי על אם הדרך ללאס־וגאס (על חיבתם של במאים גרמניים למדבריות ארה"ב, ראה גם „פריז טקסס" של וים ונדרס). בחריצותה ובמרצה הרב מכניסה הבווארית הגרמניה השמנמנה מעט סדר במקום המוזנח ובקסמיה האישיים מצליחה לרכוש את ליבה של בעלת המקום הכושית הסוערת (סי.סי. פאונדר) ולהתחבב על יתר הדיירים יוצאי הדופן במקום הנידח.

★

„*פוואקטסי*" הוא סרטו של גודפרי רג'יו מי שביים את הסרט התעודי „קויאניסקאטסי" („הנבואה"). הסרט בנוי במתכון זהה לקודמו, סדרת צילומים דוקומנטריים לצלילי המוסיקה של המלחין פיליפ גלאס („איינשטיין על החוף"). הפעם לא מדובר בנופים אמריקאיים אלא בעיקר בצילומי בני אדם מהעולם השלישי, ברזיל, הודו, פרו, קניה ועוד.

★

שתי קומדיות אמריקאיות לימי השרב הלוהטים: „*זאב צעיר 2*", די דומה ל„זאב צעיר" הראשון, אלא שאין זה אותו גיבור (מייקל ג'יי. פוקס) אם כי בן דודו (ג'ייסון בייטמן) הניחן באותה תכונה מופלאה, היכולת להפוך לאדם זאב. היכולת הזו אין משתמשים בה לצרכי אימה, כמקובל בענייני אנשי זאב, אלא להפקת מעמדים קומיים. הנער הופך לאלוף איגרוף בקולג'. ביים כריסטופר לייץ.

„*נעורים בהשאלה*" הוא סרטו של הוקן הנצחי – הקומיקאי ג'ורג' בירנס. אומנם כבר מלאו לו 92 אבל התפקיד דורש ממנו 81 בלבד. באורח פלא נשמתו הצעירה של הקשיש מתגלגלת לגופו של נכדו בן ה־18 (צ'ארלי שליטור), מה שמשנה את חיי הנכד והופך אותו לכוכב זמני בבית ספרו. אגב, מדובר בעקרון קומי שכבר נוצל בקומדיה אחרת שהוצגה השנה „אבא רד ממני" בכיכובו של דאדלי מור. הבמאי במקרה זה הוא פול פלהרטי.

ענת צחור ואלון אבוטבול, „מקום ליד הים"

„קפה בגדד"

מצלמים, מצלמים

סרט חדש לג'ון פטריק שנלי, מי שכתב את התסריט לסרט „מוכת ירח". הפעם מדובר במותחן קומי־טרגי בשם „חמש פינוי" המתרחש בשנות השישים. במרכזו פסיכופט המשתחרר מן הכלא. מי שמצפה לשחרורו, ולא בכלין עיניים, היא ג'ודי פוסטר, אותה הוא מעריץ וגם ניסה לאנוס. עוד בסרט **אליזבת ברידג'ס** הזכורה כקונסטנס ב„אדמאוס" **וטים רובינס** כמשיעה של פוסטר.

★

השחקנית „החמה" ביותר בצרפת בימים אלו היא מתילדה מאי בת ה־22. באביב זכתה בפרס ה„סזאר" הצרפתי, המקביל ל„אוסקר" כשחקנית המבטיחה ביותר, ובימים אלו היא מנסה גם לקיים. אחרי „קריאת הינשוף" של הבמאי קלוד שברול היא מופיעה עתה, לצידו של איב מונטאן, בסרטו של ז'אק דמי „שלושה מקומות ל־26".

שידורים

טלוויזיה

חינוכית

08.00 עד כאן: חדשות קול ישראל, רצף דפי הטלסקסט.
08.05 שעת כושר.
08.15 קשת וענן: מורי סאלם (ר' שלום שבזי) (כ).
08.40 ראשית הקריאה: בלי סודות, שורוק 4.
09.00 ארץ מולדת: בין תורכיה לבריטניה (כ).
10.10 אנגלית (ה').
10.30 בבית של פיסטוק „ללכת לביה"ס".
11.00 אנגלית (ו').
11.15 ערבית מדוברת (ד'–ה') טראגעה ב'.
11.30 אנגלית (ה').
13.30 מוסיקה: הרמוניה.
14.00 עד כאן: חדשות קול ישראל, רצף דפי הטלסקסט.
14.05 בלי סודות.
14.25 קשר משפחתי: שידור חוזר מיום 20.6.88 (כ).
15.05 רחוב סומסום „כדורסל מעולם אחר", תחרות כדורסל נערכת ברחוב סומסום. אורח מוכר מגיע במפתיע...
15.35 שעת כושר.
15.50 כוכב לכת „ארץ" (ש.ת. פרק 1). לפני 250 מליון שנה, העולם הורכב ממאסת יבשה ענקית. הרבה חידות נפתרות כשרואים כיצד נעו יבשות בימי קדם. יש עדויות לקרחונים במדבר סהארה, אפריקה היתה ממוקמת פעם באיזור הקוטב במקום שאנטארקטיקה נמצאת היום בתוך לבה רותחת של געש בהוואי, מדענים אוספים סלע מתוך כדי לגלות את הסודות הכמוסים של פנים כדור הארץ.
17.00 ערב חדש.

כללית

17.30 **שלמה המלך** – מחזמר מאת דפנה אילת, על־פי חיים נחמן ביאליק (הפרק השני): בארמון שלמה מלכת הדבורים מנסה להרגיע את רוחו של המלך העקוץ ומבטיחה לעזור לו בבוא היום. מלכת שבא באה לירושלים לראות את שלמה החכם באדם. משתתפים: דורון תבורי, ריקי גל, דב רייזר, גיל אלון, סמדר ברנר, איילת שור ועוד.
18.00 **פומיקי** – שם הפרק: „פומיקי והפרדיגר". מר אדיר הנגר, שאינו מומחה בענייני מטבח, מכין לפומיקי פרדינג שוקולד. השכנה הטובה מצילה את המצב.
18.25 **הגיע זמן לשון** – הפעם על „בריזה – שבוזה".
18.30 קיצור החדשות (ערבית).
18.32 **למשפחה** – ענייני הבית והמשפחה. 1. פינת הבישול: מוסקה צמחונית, מבוססת על בשר צמחי, מדגים השף חיים כהן; 2. הפסיכולוג מרואן דוורי הוציא ספר, העוסק בשיטות הנהוגות בחינוך ילדים. הספר מציג כמה גישות תלפיות. מראיינת: לילה איוב; 3. כיצד בית מלון חוגג את 14 שנות קיומו? אחד המלונות הירושלמיים חגג בסגנון שנה האלפיים – סגנון עשיר באפקטים, התמלולים לרובוט מדבר ותאורה מיוחדת; 4. רשמים משבוע האפנה של דגמים לקיץ זה בלבוש ובבגדי ים (תרגום עברי).
19.00 **מפגש** – דיון שבועי בענייני השעה.
19.30 חדשות (ערבית).
20.00 כותרות מבט.
20.02 **ערב אולימפי** – סקס. התוצעה ל־40 ספורטאים, המייצגים 40 שנה לספורט בישראל. את הטקס עורך הוועד האולימפי הישראלי. (הוא יועבר בשידור ישיר מהאמפיתאטרון שבאוניברסיטת תל־אביב. כל כוכבי הספורט יקבלו עיטורים בטקס הזה, והטלוויזיה תייחד לכל אחד מהם קטעים מצולמים מן הרגעים הגדולים שלהם. עם הדמויות הבולטות בטקס הזה: דוד טבק, נחום סטלמך, שייע גלזר, יעקב חודורוב, אסתר רוט־שחמורוב, מרדכי שפיגלר, מיקי ברקוביץ, טל ברודי ועוד.
21.00 חדשות.
21.30 תשדירי שירות.
21.35 **בלוז לכחולי המדים** – שם הפרק „הפוליטיקה כרגיל". הביקור הנשיאותי שעומד להערך ברובע של הפקד פורילו מחייב אותו להסדיר לפני כן כמה עניינים עם הכנופיות וגם עם השוטרים שלו (עברי־ערבי).
22.20 **שורשים קצרים** – סרט תעודה של החלק השני בסרט של מיכאל לב־טוב, העוסק בירידה מן הארץ.
23.20 **חזרה אל הקן** (סידרה קומית אנגלית חדשה, בת 13 פרקים.) בביתו של הנרי ולוסי הכל משתנה לפתע: בנם מאתיו, צעיר בן „טיפש עשרה", מופיע אצלם במפתיע. אחרי שבע שנים שבהן הנעורר עם אמו, שנטשה את הנרי למען אחר, מאתיו הופך על־פיו את סדר־יומו ואת סדר ביתו של הנרי. האב נאלץ להתמודד עם משחקי מחשב, מוסיקת רוק, חברה פנקיסטית וכיו"ב. לעזרתו של הנרי נחלצת גברת סי. סוכנת הבית הכול יכולה. בתפקיד הנרי: ג'ון תיאו (המפקח מן הסידרה „הבולשת חוקרת"); ריס דינסדייל הוא מאתיו, ואליזבט בנט היא גברת סי. בבמאי: דייויד ריינולדס. פרק ראשון: „דף חדש" (עברי־ערבי).
23.50 **פסוקו של מקום**, מבט אל אפק; חדשות הלילה.

ערוץ 2

18.30 „מה נשדר הערב".
18.30 „הפטציך" – הרפתקאותיהם של

„**עיר ושמה גיהנום**", סרט הקולנוע, מחר בטלוויזיה. סרטו השני של **קלינט איסטווד** כבמאי וככוכב (הראשון היה „מיסטי"). מערבון יוצא דופן השואב אמנם את השראתו משלושת מערבוניו של סרג'יו ליאונה שהפכו את איסטווד לכוכב, אבל צועד מספר צעדים מעבר לתפיסת מערבון הספגטי האיטלקי. איסטווד הוא עדיין האיש ללא שם, הרוכב לתוך לאגו, עיירה רוויית שחיתות וחטא. בעבר חיסלו תושבי העיירה את השריף שלהם בדם קר, עתה משמש האקדוחן המיסתורי שליח האל (או אולי השטן) עלי אדמה. הוא משסה באנשי העיירה שלושה בריונים, משנה את שם העיירה ל„גיהנום" וצובע את בתיה בצבע אדום לוהט. איסטווד, שלאחרונה ביים את „בירד", הביוגרפיה הקולנועית של סקסופוניסט הג'אז צ'ארלי פרקר, התגלה כבר באלגוריה מערבונית פנטסטית זו (1973) כבמאי מקורי בעל אמירה פרטית. סרט הראוי בהחלט לבחינה מחודשת. **בילי קרטיס, ורנה בלום** וג'ופרי **לואיס** בין שחקני הסרט.

דני ורט

ארבעה גמדים החיים לרגליו של עץ אלון, ושל הדמויות הססגוניות הסובבות אותם: ינשופים, ארנבים, עכברים ועוד.

18.45 „תופשים אמריקאי" – הפעם: „מדעתיד" – התכנית מלווה בחור צעיר החולה בשיתוק מוחין והעובר ניתוח חדשני בשילוב עם מחשבים; „דיוקן באמנות" – דונאלד סאג הוא צייר אמריקני הרפתקן שטייל ברחבי העולם ותרגם את חוויותיו לתמונות בצבעי מים. התכנית חושפת את עולמו המיוחד.

19.50 „בקרוב בערוץ 2" – מבחר תכניות שישודרו בשבוע הבא.

20.00 „סיפורי הרלס" – (חלק ב') – הרלס, איאור בר צמחו מהסגנון – הוא האיאור בר צמחו רבים מהסגנונות המוסיקליים של המוסיקה השחורה וכן רבים מן האמנים השחורים בארצות הברית. התכנית סוקרת את התפתחות המוסיקה השחורה בהרלם משנות ה־20 ועד לשנות ה־50 ויש בה מן ענק של בלוז, רגטיים. מוסיקת נשמה ונו'.

20.30 „שירים" של: ריק אסטלי, סטאנשיפ וגדי בקסון.

המזרח תיכונית

13.30 חיים אחרים (סידרה); 14.00 מעדון 700; 14.30 התעמלות; 15.00 האור הלולייני (סידרה); 15.30 הבית המעופף (מצויר); 16.00 שוכני הסלעים (תכנית לילדים); 16.30 סרט „הרוכב" עם אבוט וקוסטלו; 19.00 חדשות ערבית; 19.30 חדשות אנגלית; 20.00 סקיקרו וגברת קינג (בלש); 21.00 הדרך לשמים (דרמה); 22.00 „קציר הרשע" (סידרה ערבית); 23.00 מעדון 700; 23.30 חיים אחרים (סידרה).

ירדנית

15.50 סרטים מצויירים (ער' 1); 16.45 רחוב סומסום (בערבית, ער' 1); 18.00 רחוב קרנו (צרפתית); 18.30 שירים בצרפתית; 18.30 מצלמה נסתרת (ער' 1); 19.00 חדשות בצרפתית; 19.30 חדשות בעברית; 19.45 מגזין ספורט; 20.30 פסטיבל סרטי צ'פלין; 21.10 אנה – אשת עסקים (סידרה); 22.00 חדשות באנגלית; 22.10 סרט עלילתי באורך מלא.

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה נינוחה – קונצ'רטו: שלושה רשומים דרום־אמריקאיים; סליבין: קונצ'רטו לבללייקה; סורינה: סימפוניה פבילאונית; הצ'טוריאן: קונצ'רטו לפסנתר ולתזמורת. איבר: דיוורטיסמנט.
09.00 קונצרט בוקר – אלונקה: קפריצה; מוצרט: קונצ'רטו לבסון ולתזמורת; מוצרט: סרנאדות הפנר; דנצי: חמישיה; היידן: סימפוניה מס' 100, „הצבאית"; הנדל: קונצ'רטו לנבל ולעוגב; הנדל: סה דאום אוטרכט.
11.57 פינת השיר – שירי אהבה יהודיים ממארוקו.
12.00 מן הסדרה.
13.05 בהאזנה נינוחה – דיטרסדורף: סימפוניה „הצלתה של אנדרומדה"; באך: קונצ'רטו בלה מזור לפסנתר ולתזמורת; פגניני: שלישייה ברה מזור; ובר: קונצ'רטו לקרן ולתזמורת; מוצרט: סימפוניה מס' 41, „יופיטר".
15.00 מפגשים מוסיקליים – ראיונות, סקירות, דיווחים.
00. – אונגחתא (ש.ת) – אבנר בירון, חליל / דוד זולן פסנתר בהשתתפות צילה גרוסמייר, סופראן ר. שומאן: 3 רומנסות, אופוס 94; ק. אברבנאל: „בקשה" (1984); ל. ברקלי: סונטינה, אופוס 13; ת. אלכסנדר: 5 שירים (1985–6); ק. דביסי: „אי השמחה"; ס. פרוקופייב: סונטה ברה מג'ור, אופוס 94; פ.א. זנין: פנטסיה וריאציות, אופוס 8.
17.30 קשת של צלילים.
18.00 אנתולוגיה בצליל – האופרה של תקופת הברוק המאוחר.
19.00 מוסיקה קלאסית קלה.
20.05 אינטרלוד.
20.30 קונצרט התזמורת הקאמרית הישראלית בשידור חי – מנצח: יואב תלמי; מיצירות מוצרט: צעדות אבל של הבונים החופשיים, בדו מינור; סימפוניה מס' 40, בסול מינור; רקוויים ברה מינור.
23.00 דור הזהב – אמנים גדולים בהקלטות היסטוריות – שוברט: „שיר הערר", בשלושה עשר ביצועים.

רשת א'

15.30 האוניברסיטה הפתוחה –

שיחזורים לימי תהפוכה „תולדות התיאטרון" והפעם: „התיאטרון הקלאסי".
16.05 ארץ לא נודעת.
17.10 צבעי הקשת והמצבה: שירי עמים.
22.05 יש לי חלום והפעם: עם היסטה ד"ר אביטל לוי ראש התיאטרון ד"ר שמעון לוי.

רשת ב'

15.05 מדרום לסמבטיון – עם יהודים ועל יהודים בדרום אמריקה והפעם: „רוח דרומית" – המיוחד וייצוא הזוהר בקיום היהודי (ש.ש).
20.05 שורשים – ענייני פולקלור ועדות.
22.05 הלילה התמשי.
00.15 להאזנה בחלום – שירים לסיומו של יום.

רשת ג'

18.06 קול־בו – שבועון פופ.
20.05 קו התהולה – תקליטי שדרים ראשונים.
21.05 מופע רוק.
23.05 הלילה הוא שירים.

גלי צה"ל

10.05 מכת שמש.
13.05 שליפה מהמותן.
14.05 אני מנגן.
15.05 טייסטה.
16.05 ארבע אחרי הצהריים.
18.05 שעה קלה על כלכלה.
18.45 חמש עשרה קטנות.

צה"ל 1

19.05 יעד משודר – ענייני צבא וביטחון (ש.ת.).
20.05 כוכב הערב – עם מרית גלרון.
20.50 פינה חמה לליבי.
21.30 אוניברסיטה משודרת – על חמישה ספרי אמונה – קהלת כספר האמונה.
23.55 שירות חצות – עם ד"ר אורה רז סוציאולוג ומרצה לתיאטרון.

צה"ל 2

19.05 הרדיו הישן.
20.05 צר־פ.
21.57 הודעות לחיילים.
22.05 הפסקת עשר.
23.05 קול הגיז הזה.

סרטים

■ תל־אביב

אסתר: אשליה גורלית 9.50, 7.30, 5.00
אורלי: מוכת ירח 9.30, 7.30, 5.00
בית ליסין: מנטי פייטון – טעם החיים 23.15
בן־יהודה: לילה מטורף 9.30, 7.15, 5.00
גורדון: יופיו של החטא 9.40, 7.30, 5.00
גת: ביטל ג'וס 9.45, 7.30, 5
דיזנגוף 1: תשוקות באפריקה 9.50, 7.30, 5.00, 1.30, 11.00
דיזנגוף 2: סערת רגשות 9.50, 7.30, 5.00, 1.30, 11.00
דיזנגוף 3: ז'אן דה פלורט 7.30 מאנון 9.50, 5.00, 1.30, 11.00
הקל: משודרים חרשות 9.45, 7.10
דרייב־אין: תקועים בדרך 10.00, 8.00, 12.00 סקס
הוד: קיץ 1987 9.30, 7.30, 5.00
הסינמטק הישראלי: הערב: סרט
9.30 מעופם של צפורי הנשם
9.30 נ'ונה שיהיה בן 25 בשנת 2000
הקולנוע (בית ציוני אמריקה)
5, 7.30, 9.45 גברת מס הכנסה
23.45 אקי פארק
חן 1: שלושה גברים ותינוקת 9.55, 7.40, 5.00
חן 2: מחפשים את אודרי 9.50, 7.30, 5.00
חן 3: הקיסר האחרון 9.30, 6.30, 3.30
חן 4: הל סטריט 9.50, 7.30, 4.50, 2.00, 11.00
חן 5: פעמיים אשתי 9.50, 7.25, 5.00, 2.00, 11.00
לב 1: אהבנו כל כך 9.50, 7.25, 5, 2
לב 2: החבר של החברה שלי 10, 7.30, 5, 2
לב 3: 3 סיפורים ישראליים פרה אדומה אחות, של הנרי מודע אני 10, 8, 5, 2
לב 4: תופשה בכפר 9.50, 7.40, 5.00, 2
לימור: אמדיאוס 9.15, 6.15
מוגרבי: מגור לרגל שיפוצים
מוזיאון: עיניים שחורות 9.30, 7
מקסים: חיזור גורלי 9.40, 7.30
מילן (לשעבר אלנבי):
7.30, 9.40 מסור בזיג זג
24.00 זכוכית שבורה
פאילת 1: שם המשחק 9.30, 7.15, 5.00
פאילת 2: עדות במבחן 9.30, 7.15, 5.00
פאילת 3: סגור לרגל שיפוצים

פאר: תולת אהבה 9.30, 7.30, 5.00
פריז: ליידי איב 9.30, 7.15, 4, 2, 12
23.30 ארוחת ערב עם אנדרי
צפון: תשוקות באפריקה 9.45, 7.30
שחף: זרוק אותה מהרכבת 9.30, 7.30, 5.00
תמוז – רמת־אביב: סיפור בזיג זג 9.40, 7.30
תכלת: שנת התבגרות שלי 9.45, 7.30, 5
24.00 פרנקנשטיין הצעיר
תל־אביב: מציצים בתוף 9.30, 7.30, 5.00

■ ירושלים

אדיסון: לילה מטורף 9.15, 7.15, 4.30
אורנה: ביטל ג'וס 9.15, 7.15, 4.30
אורין 1: החבר של החברה שלי 9.30, 7.30, 4.30
אור 2: קו הקקיה 9, 6.30, 4.00
אור 3: המשימה וייטנאם 9.15, 7.15, 4.30
אור 4: עשבי בר 9.15, 6.45, 4.30, 23.15 תעתועי גוף
אור 5: שאלה של שפיות 9.15, 7.00, 4.30, 23.15 מעקב צמוד
בית אגרון: 4.30 ג'יימס בונד – כדור הרעם
6.15 עבור הבארים
8.30 פריץ החתול
22.00 הכוכב
24.00 בית הזונות
אדריאל: שלושה גברים ותינוקת 9.15, 7.00, 4.30
כפיר: אהבנו כל כך 9.15, 7.00, 4.30
מיטשל: שם המשחק 9.15, 7.15
סמדר: סיפור בזיג־זג 9.30, 7.30
עדן: מציצים בתוף 9.15, 7.15, 4.30
רון: משודרים חרשות 9.15, 6.45, 4.15
תיאטרון ירושלים: מודים 9.30, 7
אימפריה: בשם העם 9.30, 7.15, 5

■ חיפה

אורה: להב משונן 9.15, 7, 4.30
אורלי: תופשה בכפר 9.15, 7.00
אמפיתיאטרון: סגור
ארמון: סגור
חן: התפוח המכבי 9.00, 6.30
עצמון 1: סערת רגשות 9.30, 7.15
עצמון 2: מוכת ירח 9.30, 7.15
עצמון 3: תשוקות באפריקה 9.30, 7.15
פאר: ביטל ג'וס 9.15, 7.00, 4.30
קריגאור: בשם העם 9.15, 7.00, 4.30
23.30 שודדי הזמן
שביט: גברת מס הכנסה 9.15, 7
רון: קיץ 1987 9.15, 7.00, 4.30
רב גת 1: משודרים חרשות 9.15, 6.45, 4.15
רב גת 2: עיניים שחורות 9.15, 7.00, 4.30
רב אור 1: שלושה גברים ותינוקת 9.15, 7, 4.30
רב אור 2: חיזור גורלי 9.15, 6.45, 4.15
רב אור 3: תקועים בדרך 9.15, 7, 4.30

■ קריות חיפה

כפיר: משודרים חרשות 9.30, 7.15
כבירן: הקיסר האחרון 9
אורות: מאנון 9.30, 7.15
בית העם: יופיו של החטא 9.30, 7
היכל: זרוק אותה מהרכבת 9.30, 7.15
ניצן: ז'אן דה פלורט 9.30, 7.15

■ אשדוד

צפרית: יופיו של החטא 9.30, 7.30
אשדוד: שלושה גברים ותינוקת 9.30, 7.30

■ אשקלון

אסתר: ז'אן דה פלורט 9.30, 7.30
מאור: חגה נגש 9.30, 7.30
רוזה: הקיסר האחרון 9.30, 6.30

■ באר־שבע

חן: תינוקת בירושה 9.30, 7.15, 5
היכל התרבות:

■ הרצליה ■ רמת השרון

היכל: סגור
מלון דניאל: להתראות ילדים 9.30, 7.30
כוכב: 4.45 שודדי התיבה האבודה
4.45 שודדי התיבה האבודה

■ עפולה

מופיתרון: עדות במבחן 9.00

■ חולון ■ בת־ים

אורנים: חיזור גורלי 9.30, 7.00
ארמון: תולת אהבה 9.30, 7.30
מגדל: שלושה גברים ותינוקת 9.30, 7.30
עצמאות: נשואה לשניים 9.30, 7.30, 5.00
סבוי: הקיסר האחרון 9.00, 6.00
מתנ"ס קרית שרת: סגור
ריבה: ז'אן דה פלורט 9.30, 7.15

■ חדרה

חדרה: שלושה גברים ותינוקת 9.30, 7.15

■ כפר־סבא ■ רעננה

עמל: 7.15, 9.30 יופיו של החטא
חן:
אורות: סגור

■ לוד ■ רמלה

אורלי: סגור
נוה זית: אורחי המצנח 9.15, 7.15
אורן: כלא המתאבדים 9.30, 7.30

■ נהריה ■ עכו

הוד: הל סטריט 9.15, 7
רון: סגור
אודיטוריום: סגור

■ נתניה

אסתר: נשואה לשניים 9.15, 7.00
שרון: ז'אן דה פלורט 9.15, 7.00
מגדל: שאלה של שפיות 9.30, 7.15
הוד: 7, 9.30 חיזור גורלי

■ קרית אונו

מתנ"ס: 8.00 הבלתי משוחררים

■ פתח־תקוה

שלום: אי אפשר לקנות אהבה 9.30, 7.15
היכל 1: חשוד 9.30, 7.00, 5.00
היכל 2: שם המשחק 9.30, 7.15, 5
היכל 3: מוכת ירח 9.30, 7.30, 5.00

■ קרית שמונה

שמיר: בראדוק 9.15, 7.15

■ ראשל"צ ■ רחובות

ג.ג. רון 1: בראדוק מבצע בעורף האויב 9.30, 7.30, 5.00 – 3
ג.ג. רון 2: נשואה לשניים 9.40, 7.30, 5
בעמק: אימפריית השמש 9.30, 7.30
ראשון: הל סטריט 9.30, 7
בית העם: הנסיכה מבבורלי הילס 9.45, 7.45
הוד: הקיסר האחרון 9.30, 6.30
חן: מוכת ירח 9.15, 7.45

■ רמת־גן וגבעתיים
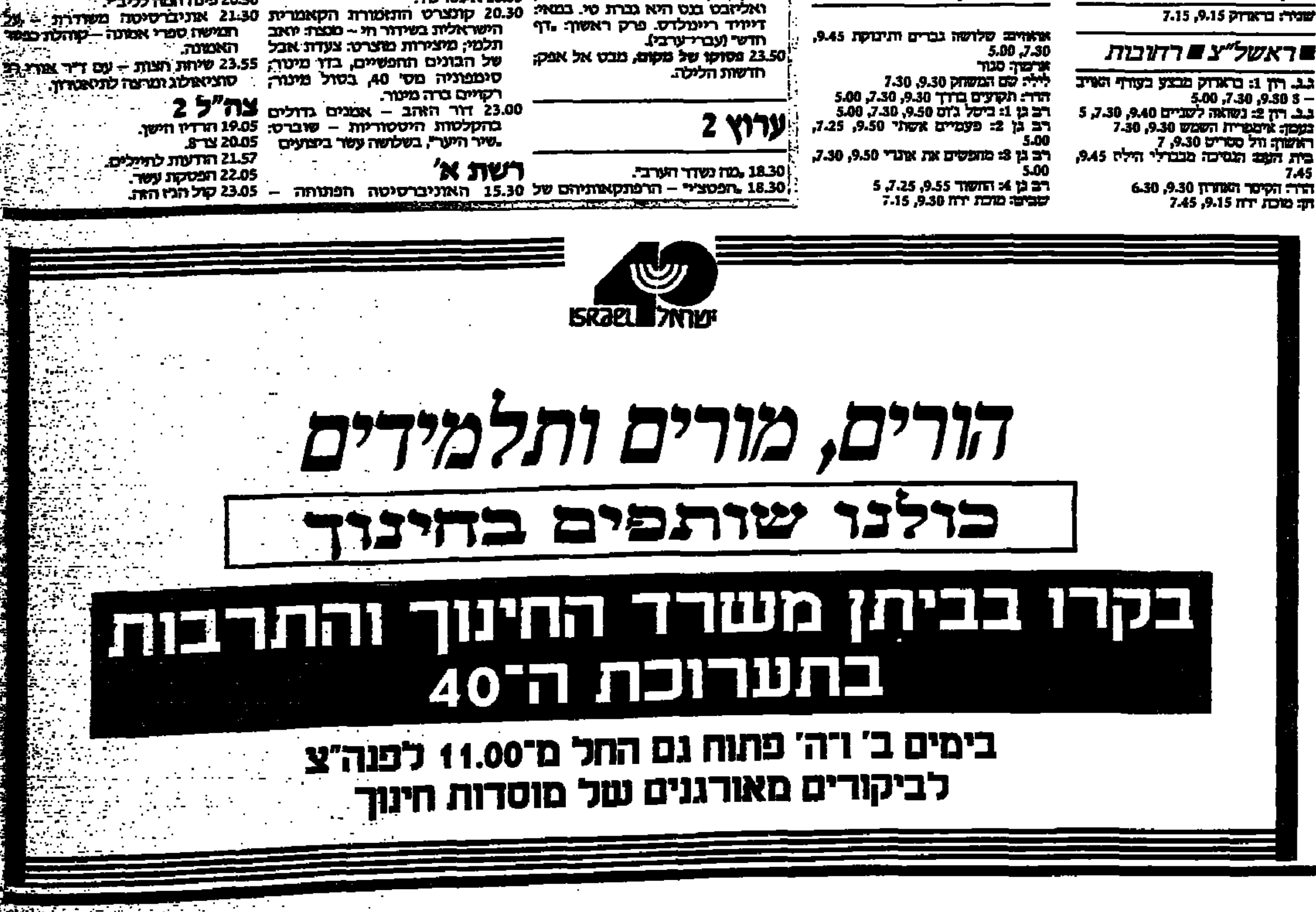
אואזיס: שלושה גברים ותינוקת 9.45, 7.30, 5.00
ארמון: סגור
לילי: שם המשחק 9.30, 7.30
הוד: תקועים בדרך 9.30, 7.30, 5.00
רב גן 1: ביטל ג'וס 9.50, 7.30, 5.00
רב גן 2: פעמיים אשתי 9.50, 7.25, 5.00
רב גן 3: מחפשים את אודרי 9.50, 7.30, 5.00
רב גן 4: החשוד 9.55, 7.25, 5
שבים: מוכת ירח 9.30, 7.15